

EKONOMİK

FORUM

TOBB

70 YIL

2023 / 343. SAYI

GEÇMİŞ
OLSUN
TÜRKİYE

ÇOKLU KRİZ
ÇAĞI BAŞLADI

Şimdi dünyada ne görseniz;

İSTANBUL'DAN

Oslo ✈ İstanbul ✈ New York

Dünyada en çok noktaya uçan hava kargo markası
Turkish Cargo ile yılda 2 milyon tondan fazla kargo
SMARTIST'ten dünyaya taşıyor.

DÜNYANIN
LOJİSTİK
MERKEZİ

TURKISH CARGO
SMARTIST

Döviz mevduatını TL'ye dönüştürecek **Kur Korumalı TL Mevduat Hesabı İşCep'te!**

**%0
stopaj**

USD, EUR, GBP cinsinden mevduat hesaplarınızın kur değişimlerinden etkilenmeden TL'ye dönüşümünü sağlamak için İş Bankası'nın Kur Korumalı Mevduat Hesabı ürünlerinden açabilirsiniz. Hesap açılışlarınızı İşCep, İnternet Şube ve Şubelerimiz aracılığıyla 3-6-12 ay vadelerden dilediğiniz vadeyi seçerek gerçekleştirebilirsiniz. Vade bitiş tarihinde; vade başlangıç tarihindeki ürüne özel ilan edilen TCMB kuru ile vade sonundaki TCMB kuru arasındaki değişim hesaplanacak, kur farkı üzerinden hesaplanan getiri ile faiz karşılaştırılacak ve yüksek olan tutar üzerinden firmanız getiri elde edilecektir. Bu hesaplardan elde edilen gelirler stopaja tabi tutulmamaktadır. TCMB düzenlemelerine göre; tüzel kişiler "31 Aralık 2021 - 31 Aralık 2022" tarihleri arasında Bankamızda USD, EUR, GBP cinsinden mevduat hesaplarında ulaştığı en yüksek bakiye kadar Bankamızda hesap açabilmektedir (gerçek kişi tacirler için tarih sınırlaması bulunmamaktadır). Bu tarihlerde diğer bankalarda bulunan bakiyeleriniz ile hesap açmak için de Şubelerimiz ile iletişime geçebilirsiniz.

EKONOMİK FORUM

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
Aylık Yayın Organı

YÖNETİM

TOBB Yönetim Kurulu Adına Sahibi
M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU

SORUMLU MÜDÜR

Azmi ÖZGÜR
TOBB Dumlupınar Bulvarı No: 252
Eskişehir Yolu / ANKARA
Telefon : (0312) 218 20 00
Faks : (0312) 219 40 90

EDİTÖR

Murat AYDIN
murat.aydin@dunyaeko.com
Telefon: (0212) 285 10 12/14
Dahili: 1139

MUHABİR

Tuğçe İnce
tugce.ince@dunyaeko.com

**HAZIRLANMASINDA
KATKIDA BULUNANLAR**
Hakan GÜLDAĞ, Musa ATA
Özgür ŞAHİN, İzzet ÜNALDI

GÖRSEL TASARIM

İlkey KAZOVA

FOTOĞRAF

Melih Cenk ÇEPEL, Mustafa KARACA
Gülhan KIRDI

EDİTÖRYAL HAZIRLIK

Ajans D
Dünya Eko Basım Yayın Dağıtım
Tic. ve San. A.Ş.
Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. N0:37
Kat:4 Maslak İş Merkezi Sarıyer/İstanbul
Tel: 0(212) 285 10 12/14

GÖRSEL DESTEK

• TOBB Basın Yayın Müdürlüğü

REKLAM VE SATIŞ UZMANI

Ceylan ÖZDEMİR
Tel: 0 (212) 285 10 12/14
Dahili: 1149

BASKI

BPC Matbaacılık San. Tic. A.Ş.
Osmangazi Mah. Mehmet Deniz
Kopuz Cad. No:17
Esenyurt / İSTANBUL
Telefon: (0212) 886 83 30
Sertifika No: 35428

DAĞITIM

POINT POST
Dağıtım ve Kurye Hizm. Tic. Ltd. Şti.
Adres: Çağlayan Mah. Park Sok.
Park Plaza No:10-309
Kağıthane/İSTANBUL

YAYIN TÜRÜ

Sürelî, ayda bir yayımlanır

Sayı: 2023/343. Sayı

Ekonomik Forum'da yer alan yazılar, aksi belirtilmedikçe TOBB'un resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı yazılarda belirtilen görüşler sadece yazarlarına aittir.

Ekonomik Forum dergisi ayda bir yayımlanır. 15 bin adet basılır. Dergi ağırlıklı özel seçilmiş adreslere gönderilir. Abonelik için yeni taleplerin yayin@tobb.org.tr adresine yapılması gereklidir.

6 **Başyazı**

8 **Geçtiğimiz Ay Türkiye**

12 **Geçtiğimiz Ay Dünya**

16 **Ayın Sözü**

TOBB Ulusal

44 "Gün, birlik olma günü"

TOBB Uluslararası

68 Hisarcıklıoğlu, EUROCHAMBRES Yönetim Kurulu Toplantısına katıldı

**KÜRESEL EKONOMİDE
BORÇLULUK ARTIYOR**

**Çoklu
kriz çağı
başladı,
bütün
dünya borç
kapanına
kapılıyor**

Niceliksel gevşeme eğilimi gösteren mali politikalar ve kredi bombardımanı ile 2008 mali krizinden beri ayakta tutulmaya çalışılan zombi bireyler, şirketler ve hükümetlerin artık yüksek borçluluk maliyetiyle karşı karşıya kaldığını biliyor musunuz? 2021 yılı itibarıyla dünya ekonomisinin borçlanma oranının yaklaşık yüzde 350 artarak, 300 trilyon dolara çıktığından haberdar mısınız? Düşünün işte 4 yıl boyunca tüm dünya soluksuz çalışırsa borçlanma bitecek. Peki, dünyanın çoklu kriz çağına girdiği bu dönemde bütün dünya borç kapanına neden kapılıyor?

ODALAR VE BORSALAR

89

- ATSO, Batı Akdeniz'in STK'larını birleştirdi
- Alaşehir'e fakülte kazandırmak için lobi çalışmaları devam ediyor
- ALTSO'dan depremzedelere barınma desteği
- VAN TSO depremzedeleri ilk günden itibaren yalnız bırakmadı
- Zonguldak TSO deprem bölgesine yardım elini uzattı
- Akyazı TSO'dan depremzedeler için yardım seferberliği
- Aksaraylı tekstilcilerden örnek proje
- ATSO'dan 'Dış Ticaret Uzmanlığı' eğitimi

ETÜ MED

86 "OEM, TOBB ETÜ'nün ayırt edici özelliği"

Güncel

98 ILO Türkiye Direktörü Özcan, depremin istihdam ve çalışma hayatı üzerindeki etkilerini değerlendirdi

Sağlık

104 Deprem sonrası kalp krizlerinden korunmak için neler yapılmalı?

Makale

108 2053 Net Sıfır Emisyon: Ar-Ge ve Yenilik Atılımı'nda TENMAK'ın Rolü

ÇEVRECİLİK

114 Kara Rapor 2022'ye göre Türkiye kirli hava soluyor!

Uluslararası Hukuk

118 Döviz kurunda meydana gelebilecek ani değişimler karşısında alınacak hukuki ve finansal tedbirler

TOBB ETÜ

122 TOBB ETÜ depremzedeler için tek yürek oldu

Deprem Sigortası

124 DASK, Kahramanmaraş depremi raporunu yayınladı

Tarım

126 "Yaşanan altyapı sulama ve bakım aksaklıkları ürün kaybını ve verim düşüşünü beraberinde getiriyor"

RAKAMLARIN DİLİ

Özcan Kadioğlu, Türkiye gündemindeki önemli sorunlardan biri olan kırmızı et sorununun nedenlerini ve bu konudaki çözüm önerilerini anlatıyor

70

ULUSLARARASI HUKUK

Döviz kurunda meydana gelebilecek ani değişimler karşısında alınacak hukuki ve finansal tedbirler

118

Sektör Meclisleri

- ▶ Petrol ve Petrol Ürünleri Sanayi Meclisi, deprem bölgesine kesintisiz akaryakıt sağlamak için çalıştı
- ▶ LPG Meclisi, tüp gaz ile çalışan cihazların, deprem bölgesine sevkiyatını gerçekleştirdi
- ▶ Türkiye Medikal Meclisi, depreme ilişkin yapılabilecekleri değerlendirdi
- ▶ İnşaat malzemeleri üreten sektör meclisleri toplandı
- ▶ Kimya Sanayi Meclisi, depremlerde hasar gören kimya ve alt yapı tesisleri hakkındaki bilgileri paylaştı
- ▶ Madencilik Meclisi, Bakan Yardımcısı Tiryaki ile sektöre yönelik görüşlerini istişare etti
- ▶ İklimlendirme Meclisi'nden depremzedelere yapılacak konutlar için yardım çağırısı
- ▶ Eğitim Meclisi, depremzede öğrenciler için yapılabilecekleri görüştü
- ▶ Perakendecilik Meclisi, deprem gündemiyle bir araya geldi
- ▶ Züccaciye Meclisi, afet bölgesinde yapılabilecekleri kapsamlı ele aldı
- ▶ Sivil Havacılık Meclisi, havalimanlarında GPS sinyal kayıplarına ilişkin önlemleri masaya yatırdı

ÖNCE TEDBİR SONRA TEVEKKÜL ANLAYIŞINI BENİMSEMELİK ÖNEMLİ

Türkiye'nin neredeyse tamamı fay hatlarıyla ve depremlerle muhatap durumdadır. Bu gerçeği değiştirmemiz veya yok saymamız imkânsızdır. İşte bu yüzden yaşanabilecek potansiyel afetlere karşı nasıl hazırlıklı olacağımız konusunda da çalışmamız gerekmektedir. Önce tedbir sonra tevekkül anlayışıyla hareket etmemiz zaruridir.

Kahramanmaraş ve Hatay merkezli, 11 İli ve yaklaşık 14 milyon vatandaşımızı doğrudan etkileyen korkunç bir deprem felaketi yaşadık. Son bilgilere göre 50 binin üstünde canımızı kaybettik. 300 bin civarında bina; yıkık, acil yıkılacak ve ağır hasarlı olarak tespit edildi. Evsiz veya barınma ihtiyacı olanların sayısı 2 milyon kişiye ulaştı. Böyle zor dönemlerde felaketi yaşayanlar için yalnız olmadıklarını görmek, her şeyden önemlidir. Millet olmanın gereği de budur. Depremi ardından gerek halkımız, gerekse özel sektörümüz dünyaya örnek olacak bir dayanışma örneği gösterdi. 70 ilimiz seferberlik duygusuyla bölgeye koştu.

2 trilyon liralık yük söz konusu

Yayımlanan Deprem Raporu'na göre, depremin yol açtığı felaketin Türkiye ekonomisi üzerindeki toplam yükünün yaklaşık 2 trilyon lira olduğu tahmin ediliyor. Depremi 2023 yılı büyümesi üzerinde yüzde 1 ila 1.4 puan arasında negatif etkisi olabileceği öngörülüyor. Ayrıca yıl boyunca beklenen harcamalar ve gelir kayıpları dikkate alındığında söz konusu maliyetlerin milli gelire oranının yüzde 2.6'ya kadar yükselmesi bekleniyor.

Buna ilave olarak bölgedeki tarihi eserlerin hasar görmesi, konaklama tesislerinin hızla devreye alınamaması, altyapıdaki sıkıntılarını çözenin zaman alması ve yurtiçi ile yurtdışı turistlerin bölgeye seyahat açısından duyabileceği kaygılar nedeniyle ülke genelinde turizm faaliyetlerinde de gelir kaybı ihtimali bulunuyor. Tüm bu faktörler topluca değerlendirildiğinde depremin 2023 yılı cari işlemler dengesinde yaklaşık 5 milyar dolarlık bir bozulmaya yol açabileceği hesaplanıyor.

Depremlerden etkilenen vatandaşlara yönelik hane başı destek ödemeleri kapsamında yapılacak ayni ve nakdi yardımlar için yaklaşık 130 milyar liralık kaynağa ihtiyaç duyuluyor. Bu kapsamda depremezdelere hane başı destek ödemesi, taşınma yardımı, hasar tazmin, kira ve yakıt yardımlarıyla hayatını kaybedenlerin yakınlarına acil

M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU

TOBB Başkanı

Avrupa Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği
(Eurochambres) Başkan Yardımcısı

İslam Ticaret, Sanayi ve Tarım Odası (ICCIA) Başkan Yardımcısı ve

Asya Pasifik Ticaret ve Sanayi Odaları Konfederasyonu (CACCI) Başkan Yardımcısı

baskanlik@tobb.org.tr

[f](https://www.facebook.com/Rhisarciklioglu) [in](https://www.linkedin.com/company/Rhisarciklioglu) /@Rhisarciklioglu

İhtiyaçları için verilecek nakdi yardımlar bulunuyor. Depremzedelerin geçici barınmaları için çadır, çadır içi malzeme ve konteyner alımı için yapılacak harcamaların 25 milyar lira, konaklama ve işe giderlerinin 41 milyar lira, diğer harcamaların ise yaklaşık 10 milyar lira olması bekleniyor.

Deprem bölgesindeki imalat sanayinin GSYH'ye katkısı %11.5

Öte yandan, 2022'de toplam 254 milyar dolar olan ülke ihracatının yüzde 8.6'sına karşılık gelen 21.9 milyar dolarlık kısmı deprem bölgesindeki illerden sağlandı. 2021'de bölge illerindeki imalat sanayisinin ülkenin gayri safi yurt içi hasılası (GSYH) içindeki payı yüzde 11.5 olarak hesaplandı.

Deprem bölgesinde 314'ü büyük, 779'u orta, 3 bin 769'u küçük ve 42 bin 719'u mikro ölçekli olmak üzere 47 bin 581 imalat sanayisi firması yer alırken, buralardaki 38 organize sanayi bölgesinde (OSB) faaliyet gösteren 5 bin firmanın yaklaşık 550 bin kişiye istihdam sağladığı tespiti yapıldı. Bölge OSB'lerindeki istihdam, ülke genelindeki tüm OSB'lerdeki istihdamın yaklaşık yüzde 22'sine karşılık gelirken, 116 küçük sanayi sitesinde de 31 bin iş yerinin yer aldığı belirlendi.

Planlı sanayi alanlarında önemli bir hasar bulunmuyor

İlk değerlendirmelere göre deprem, bölgedeki planlı sanayi alanlarında önemli bir hasara yol açmadı. Ancak enerji ve ulaştırma-haberleşme altyapısında oluşan hasar veya iş gücü eksikliği nedeniyle bazı tesislerde üretimin bir süre aksayabileceği öngörülüyor.

Depremin imalat sanayisi iş yerleri üzerindeki en önemli ve telafisi güç olan etkisi, vasıflı iş gücünde ortaya çıkan kayıp oldu. Bazı tesislerde kilit personel kaybı ve personel koşullarından kaynaklanan zorluklar nedeniyle operasyonlarda kesintilerin olması bekleniyor. Yapılan ilk çalışmalara göre imalat sanayisinde toplam hasarın 81 milyar lira olması bekleniyor. Bu hasarın 31 milyar lirası bina, 25 milyar lirası makine ve 15 milyar lirası ise stok hasarından meydana geliyor.

Enerji sektöründeki hasar maalesef 11.2 milyar TL

Rapora göre deprem felaketi nedeniyle enerji sektöründe, 2.3 milyar lirası kamuya ve 8.9 milyar lirası özel sektöre ait olmak üzere toplam 11 milyar liranın üzerinde hasar oluştu. Hatay, Gaziantep, Kahramanmaraş ve Adıyaman illeri başta olmak üzere bölgedeki elektrik dağıtım hat ve trafo merkezlerinde büyük ölçüde hasar meydana geldi. 1128 kilometre uzunluğundaki elektrik iletim hattını birbirine bağlayan 11 direk yıkıldı, toplam 4 bin megavoltamper güce sahip trafo merkezi ve ekipmanında hasar meydana geldi.

Bölge, 7.4 milyar dolarlık gıda ihracatı yapıyordu

Tarım açısından bu illerin önemi büyük. Ülkemizdeki meyve üretiminin yüzde 20'si, sebze üretiminin yüzde 15'i 11 illerdeki üreticilerden karşılanıyor. 25 milyar dolarlık gıda ihracatının 7.4 milyar doları bölgeden yapılıyor. Toplam tarımsal üretim alanlarımızın yüzde 17'si, bitkisel üretimin yüzde 17'si, hayvansal üretimin yüzde 18'i, tarımsal ihracatın yüzde 22'si de bu coğrafyadan gerçekleştiriliyor.

Türkiye kenetlendiğinde her zaman daha güçlü bir aile

Ülkemizin neredeyse tamamı fay hatlarıyla ve depremlerle muhatap durumdadır. Bu gerçeği değiştirmemiz veya yok saymamız imkânsızdır. İşte bu yüzden sonraki afetlere karşı nasıl daha iyi hazırlıklı olunur, buna yönelik de çalışmamız gerekmektedir. Önce tedbir sonra tevekkül anlayışıyla hareket etmemiz zoruridir.

Unutmayalım ki, bizler birbirimizin tutunacak dalıyız. Dayanışma ve seferberlik ruhu ile yaralarımızı birlikte saracağız. Türkiye kenetlendiğinde her zamankinden daha güçlü bir aileyi olmayı başarmıştır. Bunu yakın tarihimizdeki olaylarda defalarca gördük. Hepimiz depremde kardeşlerimizle biriz. Onların tekrar normal bir yaşama dönmeleri için kenetlenmiş haldeyiz. Depremden etkilenmiş şehirlerimizi, ihya ve inşa edeceğiz. Tekrar ayağa kaldıracğız. Gün, her şeyden ve hepsinden önce; bir olma, beraber olma, kenetlenme ve aynı hissiyatla kucaklaşma günüdür. Gün, Birlik Olma Günü'dür. Bu kasvetli ve kederli günleri hep birlikte aşacağız.

Çelikte üretim yüzde 20 azaldı

Türkiye Çelik Üreticileri Derneği'nden (TÇÜD) alınan bilgilere göre Aralık 2022'de üretim, önceki yılın aynı ayına göre yüzde 20 azalarak, 2.7 milyon tona indi. Türkiye 2022'de dünya üretiminden 8.7 puan daha düşük seviyede üretimde bulunurken, yılın genelinde miktar bazında üretim, 2021'e kıyasla, yüzde 12.9 azalışla 35.1 milyon ton seviyesinde gerçekleşti. Nihai mamul tüketimi de Aralık 2022'de yıllık bazda yüzde 11.3 artışla 2.8 milyon tona çıkarken, geçen yılın tamamında bir önceki yıla göre yüzde 2.6 düşüşle 32.5 milyon ton oldu. İhracat, 2022'de bir önceki yıla göre miktar bazında yüzde 23.5 azalarak 15.1 milyon tona, değer bazında ise yüzde 15.7 düşerek 13.9 milyar dolar oldu.

Ekonomik güven endeksi geriledi

Türkiye İstatistik Kurumu, Şubat ayına ilişkin Ekonomik Güven Endeksi verilerini açıkladı. Buna göre, endeks Ocak ayında 99.3 iken Şubat ayında yüzde 99.1'e geriledi. Tüketici Güven Endeksi ise Şubatta aylık bazda yüzde 4.3 artarak 82.5'e çıktı. Aynı dönemde Reel Kesim Güven Endeksi yüzde 1 azalarak 102.4'e geriledi. İnşaat Sektörü Güven Endeksi yüzde 3.6 düşerek 89.8 değerini aldı. Hizmet Sektörü Güven Endeksi yüzde 2.2 azalarak 115.5, Perakende Ticaret Sektörü Güven Endeksi yüzde 2.4 gerilemeyle 123.1 oldu.

Konut satışları yıllık bazda yüzde 10.6 arttı

Türkiye genelinde Ocak ayında 97 bin 708 konut satışı gerçekleştirildi. Ocakta satılan konut sayısı Aralık 2022'ye göre yüzde 53.2 azalırken geçen yılın aynı ayına göre yüzde 10.6 artış gösterdi. Konut satışlarında İstanbul, 17 bin 415 konut satışı ve yüzde 17.8 ile en yüksek paya sahip il oldu. Satış sayılarına göre İstanbul'u 8 bin 808 konut satışı ve yüzde 9 payla Ankara, 5 bin 572 konut satışı ve yüzde 5.7 payla Antalya izledi. Konut satış sayısının en az olduğu iller, 23 konutla Hakkari, 24 konutla Ardahan ve 42 konutla Tunceli olarak belirlendi. Aynı dönemde ipotekli konut satışları da geçen yılın aynı ayına göre yüzde 10.9 azalarak 16 bin 203'e geriledi. Toplam konut satışları içinde ipotekli satışların payı yüzde 16.6 olarak gerçekleşti.

Konteyner ve prefabrik ihracatı 3 ay yasaklandı

Ticaret Bakanlığı, depremzedelerin ihtiyacının karşılanması amacıyla, 15 Şubat 2023'ten itibaren geçerli olmak üzere, konteyner ve prefabrik yapı ihracatını 3 ay süreyle yasakladı. Ticaret Bakanlığı sosyal medya hesabından yapılan açıklamada şu ifadeler kullanıldı: "6 Şubat 2023 tarihinde merkez üssü Kahramanmaraş ili olan depremler nedeniyle ilk etapta ortaya çıkan geçici barınma ihtiyacının acilen giderilebilmesine katkı sunmak amacıyla konteyner ev ve prefabrik yapı ihracatı 15 Şubat 2023 tarihinden itibaren 3 ay süreyle yasaklanmıştır."

Mezuniyet Öncesi 1 Yıl İş Deneyimi TOBB ETÜ'de Seni Bekliyor

etu.edu.tr

tobbetum

tobbetum

tobbetum

tobb etü

tobb etü

Perakende satış hacmi yüzde 21.8 yükseldi

Sabit fiyatlarla perakende satış hacmi (2015=100) 2022 yılı Aralık ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 21.8 arttı. Aynı ayda gıda, içecek ve tütün satışları yüzde 12.9, gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) yüzde 28, otomotiv yakıtı satışları ise yüzde 15.7 arttı. Cari fiyatlarla perakende ciro (2015=100) 2022 yılı Aralık ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 112.4 arttı. Aynı ayda gıda, içecek ve tütün satışları yüzde 109, gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) yüzde 116.6, otomotiv yakıtı satışları ise yüzde 103.7 arttı. Cari fiyatlarla perakende ciro (2015=100) 2022 yılı Aralık ayında bir önceki aya göre yüzde 3.3 arttı.

Temassız işlemlere şifre zorunluluğu geldi

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) Başkanı Mehmet Ali Akben, depremlerin hemen ardından BDDK olarak çalışmalarına başladıklarını vurgulayarak, olağanüstü hal ilan edilen illerde yerleşik kişilere yönelik hızlı bir şekilde bir dizi kararlar aldıklarını bildirdi. Akben, cebe havale işleminde günlük işlem limitinin 5 bin liraya yükseltildiğini belirterek, müşterilerin bilgileri dışında kart kullanımlarının engellenmesini teminen de kartlı ödemelerde yapılacak ilk temassız işlemlerde şifre girilmesini sağladıklarını vurguladı.

Türk sanayisi 'SeferBİR' oldu

Türk sanayisi depremden zarar gören kentlerdeki üretim için harekete geçti. Türkiye'nin 389 Organize Sanayi Bölgesi'nin (OSB) çatı organizasyonu olan Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu (OSBÜK) "SeferBİR"lik adı altında bir program başlattı. Depremin yaşandığı 10 ilde 57 Organize Sanayi Bölgesi bulunuyor. Bunlarda yer alan 4 bin 500'ün üzerin-

deki işletmede, 540 bine yakın çalışan istihdam ediliyor. Ancak en ağır hasar Adıyaman, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya'da bulunan 5 şehirde. OSBÜK bu 5 şehirde bulunan 23 OSB'yi oluşturduğu "SeferBİR"lik kapsamında, diğer şehirlerde bulunan OSB'ler ile eşleştirdi. Eşleştirilen ilk halka OSB, bölgede depremzede OSB'ye daha yakın olma özelliği taşıyor.

Yumurta üretiminde rekor

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2022 yılı Aralık ayına ait kümes hayvancılığı üretimi verilerini açıkladı. Buna göre, geçen yıl 19 milyar 808 milyon 539 bin adet tavuk yumurtası üretildi. Üretim, bir önceki yıla göre yüzde 2.6 arttı. Türkiye'de geçen yıl 1 milyar 347 milyon 727 bin tavuk kesildi. Kesilen tavuk sayısı 2021'e göre

yüzde 8.4 yükseldi. Geçen yıl 2 milyon 417 bin 995 ton tavuk eti, 53 bin 646 ton hindi eti üretimi gerçekleştirildi. Tavuk eti üretimi bir önceki yıla göre yüzde 7.7, hindi eti üretimi yüzde 4.6 artış gösterdi. Tavuk yumurtası üretimi, geçen yılın Aralık ayında yıllık bazda yüzde 4.3 artışla 1 milyar 745 milyon 979 bin adede yükseldi.

ASRIN FELAKETİNİ GÖĞÜSLEYEN **SANKO HOLDİNG** “ÖNCE İNSAN” DEDİ

Asrın felaketinin vurduğu 11 ilde kent ekonomisinin dinamiklerini koruyacak şekilde yaralar hızla sarılıyor. SANKO Holding Yönetim Kurulu Başkanı Adil Sani Konukoğlu, deprem sonrasında “önce insan” diyerek, çalışanları için tüm imkanlarını seferber ettiklerini vurguladı. Konukoğlu, sorularımızı cevapladı:

Depremde bünyenizdeki hangi şirketler ne kadar etkilendi, ne miktarda hasar oluştu?

Gaziantep'te tekstil, ambalaj, yitong gaz beton üretim tesislerimiz ve AVM'miz bulunuyor. Adıyaman'da tekstil, çimento tesislerimiz, Kahramanmaraş'ta ise çimento tesisimiz var. Gaziantep, Kahramanmaraş ve Adıyaman'da toplam 8 bin çalışmamız var. Biz önce insan üzerine yoğunlaştık. Bölgede depremden etkilenen çalışanlarımızın, ailelerinin ve tüm vatandaşlarımızın toparlanması için tüm imkanlarımızı seferber ettik. Bir yandan da üretim faaliyetlerimize dönme çabasındayız.

Gaziantep'teki fabrikaların çoğunda üretim yüzde 80 ila 85 arasındaki bir kapasiteye ulaştı. Kahramanmaraş'taki çimento tesisimizi en erken Nisan sonunda devreye alabiliriz. Adıyaman Çimento üretime başladı. Adıyaman Tekstil ise kısmen üretime başladı. Makinaları kademeli olarak devreye alarak, üretimi artırıyoruz. Müşterilerimiz de geçmiş olsun dileklerini ileterek, terminlerde aksamaların sorun olmadığını belirttiler.

Bu elim olay sonrasında hangi imkanları seferber ettiniz?

Biz önce insan üzerine yoğunlaştık. Yapılacak ne varsa onu yerine getirmeye çalışıyoruz. Adıyaman ağırlıklı olmak üzere konteyner kentler kuruyoruz. Evlerini

kaybeden çalışanlarımız için barınma sorununu çözmeye çalışıyoruz. Adıyaman ve Gaziantep'te 2000 konteynerlik kent kuruyoruz. Bunun yanı sıra diğer ihtiyaçları da belirleyip çözümler üretiyoruz.

Bölgede üretimin aksamadan devamı için öneri ya da talepleriniz neler?

Bölgenin yeniden kalkınması için hepimizin daha çok çalışması gerekiyor. Herkes kendi görev ve sorumluluğu çerçevesinde seferberlik halinde. İnşallah bu bölge yeniden ayağa kalkacak. Bunun için herkes gibi biz de elimizden gelen her şeyi yapmaya devam edeceğiz.

Öncelikle bizim göçü terse çevirmemiz gerekiyor. Bunun için de bölgede çalışan arkadaşlarımızın avantajlarını artırmalıyız. Bunu yapabilmemizin yegâne yollarından birisi de çalışanlarımıza vereceğimiz teş-

viklerdir. Örneğin bizlerin işveren olarak talebi, yatırdığımız sigorta ve vergilerin en azından bu yıl sonuna kadar çalışma arkadaşlarımızın hesabına aktarılmasıdır. Bu konuda beklenti içerisindeyiz. Özellikle hasar görmüş tesislerin ayağa kaldırılabilmesi için de bankaların destek olması gerekiyor. Bunları yaptığımız takdirde bölgeyi el birliğiyle ayağa kaldırırız.

Şehirleri yaşanabilir kentlere dönüştürmeliyiz. Tekrar ivmenin yakalanması için bu bölgeden daha önce buradaki üreticilerden alım yapanlar buna devam etmeli, hatta öncelik vermeli. Bizim 'biz bu işin altından kalkamayız' diye bir derdimiz yok. Biz bunun altından kalkarız, bundan en ufak bir şüphemiz yok. Bu sürecin hızlanması için pozitif ayrımcılık istiyoruz. Ülke olarak kol kola vererek bu şehirleri ihya etmeliyiz.

Bu bir ilandır.

ABD dış ticaret açığında yeni rekor

ABD Ticaret Bakanlığı, Aralık 2022'ye ilişkin dış ticaret verilerini açıkladı. Buna göre, ülkenin dış ticaret açığı geçen yılın son ayında bir önceki aya kıyasla yüzde 10.5 artarak 67.4 milyar dolara çıktı. Piyasa beklentilerinin altında artış gösteren ticaret açığının, bu dönemde 68.5 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmesi öngörülüyordu. Dış ticaret açığı, Kasım 2022'de ise 61 milyar dolar olarak kaydedilmişti. Ülkenin ihracatı, geçen yıl aralıkta bir önceki aya göre yüzde 0.9 azalışla 250.2 milyar dolara gerilerken, ithalatı ise yüzde 1.3 artarak 317.6 milyar dolara çıktı. ABD'nin dış ticaret açığı 2022 yılı genelinde ise bir önceki yıla kıyasla yüzde 12.2 artarak 948.1 milyar dolara yükseldi.

Çin'de elektrik araç şarj noktaları 5.2 milyon oldu

Uluslararası Enerji İdaresi (NEA) tarafından açıklanan verilere göre, Çin'in elektrikli araçlar (EV) için şarj noktalarının sayısının 2022'de 2021'e göre ikiye katlanarak 5.2 milyona çıktığı açıklandı. İdare, toplam içinde özel şarj noktalarının 2021'e göre 1.9 milyondan fazla artarak 3.4 milyona ulaştığını, halka açık şarj noktalarının ise 650 bin artışla 1.8 milyona ulaştığını aktardı. Çin'de 3 binden fazla şirket elektrikli araçların şarj operasyonlarına yönelik yatırım yapıyor ve işletiyor, 17 firmanın her biri 10 binden fazla noktada şarj istasyonuna sahip. Geçen yıl elektrikli araç şarjı için enerji tüketimi toplamı 40 milyar olarak açıklanmıştı.

Almanya'da tüketici güveni son 8 ayın zirvesine çıktı

Merkezi Almanya'da bulunan pazar araştırma şirketi GfK, gelecek aya yönelik Tüketici Güven Endeksi sonuçlarını açıkladı. Açıklamada, Ocak ayında revize edilerek bu ay için eksi 33.8 olarak ölçülen Tüketici Güven Endeksi'nin, Mart ayı için 3.3 puanlık artışla eksi 30.5 puana çıktığı belirtildi. Böylece endeks, yükselişini beşinci aya taşırken, Temmuz

2022'den bu yana en yüksek seviyeye ulaştı. Piyasa beklentisi de endeksin eksi 30.4 puana yükselmesi yönündeydi. GfK Araştırmacısı Rolf Buerkl, konuya ilişkin değerlendirmesinde, Rusya-Ukrayna savaşı gibi devam eden krizlere, zayıflayan küresel ekonomiye ve yüksek enflasyona rağmen, tüketici güveninin bir kez daha gözle görülür şekilde iyileştiğini belirtti.

Güney Afrika 800 megavatlık güneş santrali kuruyor

Gauteng Eyalet Başbakanı Panyaza Lesufi, basına yaptığı açıklamada, eyalet hükümetinin yaklaşık 800 megavat elektrik üretebilecek bir güneş enerjisi santrali inşa edeceğini söyledi. Lesufi, santralin inşası için yaklaşık 66 milyon dolarlık (1.2 milyar Güney Afrika randı) bütçe ayrıldığını belirterek, bunun için gelecek hafta ihale gerçekleştirileceğini duyurdu. Güney Afrika, halihazırda elektrik üretiminin yüzde 80'den fazlasını kömürle çalışan santrallerden karşılıyor. Eskiyen altyapı nedeniyle santrallerde sıklıkla meydana gelen arızalar, ülke çapında günde 12 saate varan kesintiler yaşanıyor. Güney Afrika hükümeti 9 Şubat'ta elektrik krizi nedeniyle ulusal afet hali ilan etmişti.

Hayatı Yenileyen Teknoloji

Yenilenebilir Enerji Sistemleri

ASELSAN köklü mühendislik birikimi ile Yenilenebilir Enerji Sistemlerinde lider yerli teknoloji tedarikçisi olma yolunda çalışmalarını sürdürüyor.

www.aselsan.com

aselsan

Japonya son 41 yılın en yüksek enflasyon artışını yaşadı

Japonya'da çekirdek Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), yükselen enerji ve ham madde maliyetleri sonrası Ocak 2023'te, önceki yılın aynı ayına oranla yüzde 4.2 yükseldi. İçişleri ve İletişim Bakanlığının açıkladığı verilere göre, değişken taze gıda ürünleri hariç tutulduğunda, Japonya'da enflasyon yükselişini sürdürüyor. Yükselen enerji ve ham madde maliyetlerinin etkisiyle, Ocak 2023'te Japonya'da çekirdek TÜFE, Ocak 2022'ye kıyasla yüzde 4.2 artış kaydetti. Bu oran, tüketim vergisi artışlarının etkisi hariç tutulduğunda Japonya'da son 41 yıldır kaydedilen en yüksek enflasyon artış hızı olarak dikkati çekti. Ocak 2023 için açıklanan verilere göre Japonya'da gıda fiyatları yüzde 7.4 artarken, şehir gazı fiyatları yüzde 35.2 ve elektrik fiyatları yüzde 20.2 yükseldi.

Yemen, deniz ürünleri ihracatını askıya aldı

Yemen'de deniz ürünleri ihracatı yerel ihtiyaçlar nedeniyle durduruldu. Yemen resmi ajansı SABA'nın haberine göre, Tarım ve Sulama Bakanlığı konuya ilişkin yazılı bir açıklama yayımladı. Açıklamada, "balık üretiminde ülkenin içinden geçtiği zor durum göz önüne alınarak, deniz ürünleri ihracatının durdurulduğu" belirtildi. Kararın, Genel Balıkçılık Kurumu ve yerel yönetimlerin işbirliğinde uygulanacağı ve elde edilen balık miktarı ve türlerine ilişkin günlük rapor tutulacağı bildirildi. Bakanlık ayrıca, ihracatçılara ellerindeki ürünleri bitirmeleri için kararın yayımlandığı tarihten itibaren bir hafta süre verdi.

Pakistan, tabaktaki yemeği bile kısacak

Pakistan, IMF ile anlaşma sağladı. Ekonomik tasarruf önlemleri kamuoyuyla paylaşıldı. Buna göre Bakanlar, yurt içi ve dışı seyahatlerinde ekonomi sınıfını kullanacak, 5 yıldızlı otellerde konaklamayacak. Toplantılarda bir tabak yemek yenilecek. Pakistan Başbakanı Şahbaz Şerif, Uluslararası Para Fonunun (IMF) şartları gereği yıllık yaklaşık 765 milyon dolarlık tasarruf sağlayacak önlemleri kamuoyu ile paylaştı. Geo News televizyonundaki habere göre, Başbakan Şerif, başkent İslamabad'da hükümetçe alınan yıllık yaklaşık 765 milyon dolar tasarruf sağlayacak önlemlerle ilgili açıklamalarda bulundu. Şerif, tüm bakanların, eyalet bakanlarının, danışmanların ve özel yardımcılarının gönüllü olarak maaşlarını almamaya karar verdiklerini duyururken, bunun ne zamana kadar süreceğini belirtmedi.

Rusya'dan şirketlerden tek seferlik ek vergi alma planı

Rusya'daki büyük şirketlerden tek seferlik ek gelir vergisi alınması gündemde. Rusya Başbakan Yardımcısı Andrey Belousov, Moskova'da gazetecilere yaptığı açıklamada, Rusya'da özellikle enerji sektöründeki çok sayıda şirketin geçen yıl önemli kâr oranları yakaladığını bildirdi. Bu nedenle şirketlerle ek gelir vergisi konusunu istişare ettiklerini belirten Belousov, "Şirket-

lerle tek seferlik gönüllü bir katkı konusunu görüşüyoruz. Özellikle geçen yılın ilk üç çeyreğinde çok güçlü (mali) sonuçlar elde ettiler" dedi. Tek seferlik ek gelir vergisinin, vergi oranında artış anlamına gelmediğini ifade eden Belousov, "Bu tek seferlik vergi geliri toplamak anlamına geliyor. Gönüllü olarak katkıda bulunacak büyük şirketlerden bahsediyoruz" diye konuştu.

Dil eğitiminde fark,
UDES İNGİLİZCE

Çeviri Yöntemiyle **KARŞILAŞTIRMALI İNGİLİZCE EĞİTİMİ**

MAX. 10 KİŞİLİK GRUP DERSİ / BİREBİR ÖZEL DERSLER

YÜZ YÜZE / ONLINE

“Bilimsel yöntemlerle özgün dil öğretim sistemi ve kitapları”

“Neden-sonuç ilişkisine dayalı ve eğitimde doğru sırlama odaklı”

“Yetişkin öğrenmesine yönelik eğitim anlayışı”

+90 530 565 29 78

@udesingilizce

@ingilizceUdes

udesingilizce.com

**"Kimsenin öldüğü yok,
yaşadığı da. Herkes biraz var,
o kadar."**

EDİP CANSEVER
(8 Ağustos 1928-28 Mayıs 1986)

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NDE TİCARİ VE BİREYSEL GAYRİMENKUL YATIRIMI

Amerika Birleşik Devletleri Virginia eyaletinde ilk şubesini açan Antroya Danışmanlık ve Hukuk Bürosu kurucu ortağı Avukat Alper Kesriklioğlu ile Amerika'da gayrimenkul yatırımları üzerine söyleşi yaptık.

Avukat Alper Kesriklioğlu tüm yabancı gerçek ve tüzel kişilerin Amerika'da gayrimenkul yatırımı yapabileceklerini belirterek bu yatırımların birçok avantajı beraberinde getirdiğini ifade ediyor.

Avantajlardan ilki kira garantili gayrimenkul yatırımlarının olması. Alper Kesriklioğlu, gayrimenkul alırken uygun bir danışmana müracaatla kira garantili mülklerin değerlemelerinin yapılmasının önem taşıdığına dikkat çekiyor. Ticari veya bireysel gayrimenkullerin kira gelirlerinin değerlendirme raporları ile belirlenmesi ve devamında uygun sigorta koşulları ile sigortalanması nın büyük önem taşıdığına işaret eden Alper Kesriklioğlu bu sayede kimsenin yapmış olduğu yatırımın karşılığını almakta tereddüt etmesine gerek olmadığını ifade ediyor.

Unutmamak gerekiyor ki satın almak istediğiniz bireysel veya ticari mülklerin satın alım bedeli ve gelir karşılaştırmasında avantajlı olması en önemli etken. Bu aşamada gelir ve harcama dağılımının doğru şirketler eliyle belirlenmesi önemli hale geliyor.

Bir diğer avantaj ise vergilendirme ve hukuki altyapı için verilen tüm hizmetlerin ana dilde olması. Alper Kesriklioğlu başvurulacak olan danışman şirketin Türkiye'de olması halinde mesleki sorumluluk sigortası ile tüm işlemlerin sigortalı olmasının ve tüm hizmetlerin anadilde olmasının faydalarının altını çiziyor. Bu sayede olası bir gecikme ve hataya maruz kalmadan işlemler tek bir merkezden sonuçlanmakta ve siz Amerika'ya gitmeden Türkiye'den garantili ve güvenilir şekilde sonuçlandırılıyor.

Otel, alışveriş merkezi, ofis binası, mağaza gibi ticari mülkleri satın alarak yatırım yapmak isteyen tüm iş adamları için ise birçok finansman, vize, vergi avantajları mevcut olan sistemde, satış bedeli ödeme riskinin de yediemin hesapları vasıtası ile ortadan kalktığını belirten Alper Kesriklioğlu, bu tedbirleri alabilen uluslararası danışmanlık şirketleri ile bu süreçlerin yönetiminin önemli olduğunu işaret ediyor.

Sistemin önemli avantajlarından bir diğeri ise ticari veya bireysel gayrimenkullere kiracı temini, kiracılarınızın ödemelerinin denetimi, kirasını ödemeyen kiracılar ile ilgili işlemlerin yapılması, kiracıların tahliyesi sonrası gayrimenkule bakım onarım gibi hizmetlerin verilmesi ve diğer tüm işletme faaliyetinin bizzat o eyalette bulunan yönetim şirketlerince yürütülmesi. Siz bu şirketlere oldukça makul aylık hizmet bedelleri ödeyerek hizmet alabiliyorsunuz. Alper Kesriklioğlu bu noktada Amerika Birleşik Devletleri'nde şubesi bulunan Türk şirketlerinin büyük avantaj sağladığını ve tıpkı yurtiçindeymiş gibi kolaylıkla tüm süreçlerin yönetilebildiğini belirtiyor.

Sistemde alım gibi satım işlemlerinin de kolaylıkla yapılabildiğini, hatta bazı gayrimenkullerde geri alım garantisi ile gayrimenkul edinmenin mümkün olduğunu ifade eden Alper Kesriklioğlu, ihtiyacınız olması halinde bireysel veya ticari gayrimenkullerinizin kısmen veya tamamen nakde çevrilmesinin hızla mümkün olabileceğinin önemine değiniyor.

Bireysel ve ticari gayrimenkul yatırımlarında Amerika Birleşik Devletleri pazarının cazip teklifler ve fırsatlar ile dolu olduğunun altını çizen Avukat Alper Kesriklioğlu gayrimenkul yatırımı düşünen herkesi bu konuda profesyonel ve uluslararası danışmanlardan bilgi almaya davet ediyor.

Av. Alper KESRİKLİOĞLU

Antroya Danışmanlık ve Hukuk Bürosu
Kurucu Ortağı

Preferred partner of

eOs

TCM Group
Global Debt Collection
Shareholder

KÜRESEL EKONOMİDE BORÇLULUK ARTIYOR

Çoklu kriz çağı başladı, bütün dünya borç kapanına kapılıyor

Niceliksel gevşeme eğilimi gösteren mali politikalar ve kredi bombardımanı ile 2008 mali krizinden beri ayakta tutulmaya çalışılan zombi bireyler, şirketler ve hükümetlerin artık yüksek borçluluk maliyetiyle karşı karşıya kaldığını biliyor musunuz? 2021 yılı itibarıyla dünya ekonomisinin borçlanma oranının yaklaşık yüzde 350 artarak, 300 trilyon dolara çıktığından haberdar mısınız? Düşünün işte 4 yıl boyunca tüm dünya soluksuz çalışırsa borçlanma bitecek. Peki, dünyanın çoklu kriz çağına girdiği bu dönemde bütün dünya borç kapanına neden kapılıyor?

jan

feb

mar

1,220
1,215
214
0

1,321
1,324
1,329
1,320
1,315
1,316
1,311
1,308
1,300

apr

may

jun

Dünya ekonomisinin işleyişi için borçlanmanın hayati bir öneme sahip olduğunu biliyor muydunuz? Şöyle düşünün, diyelim ki son model bir araba almak istediniz ama gelin görün ki ortalama maaşlı bir işçi olmanız nedeniyle galeriden o arabayı çıkaracak paranız bulunmuyor. Peki, sistem nasıl çalışıyor? Hemen eş, dost ya da akrabadan borçlanıyorsunuz ya da bir banka ile anlaşarak, arabanızı alıyorsunuz. Yani arabaya teknik olarak sahipsiniz fakat bir taraftan da borçlarınız nedeniyle arabanızın sahibi akrabalarınız ya da bankalar olabiliyor.

İşte devletler de hayata geçirecekleri projeler için borçlanmaya ihtiyaç duyuyor. Çünkü her devlet ürettiği gayri safi yurtiçi hasıla kadar para basabiliyor. Haliyle ekonominiz pek de bir şey üretmiyorsa ya da montaja dayalı bir sanayi üretiminiz varsa, hele bir de tarımsal üretiminizi düşürüp, ülkenizdeki enflasyona tavan yaptırırsanız, projeleriniz için mecburen borç almak durumunda kalıyorsunuz. Siz klasik anlamda piyasada yer alan bankalardan borçlanırken devletler de Dünya Bankası, Kalkınma Bankaları ya da IMF'den borçlanarak, büyük ölçekli projelerini gerçekleştirebilir ya da bütçe açıklarını kapatmaya çalışabilir.

İşte bu noktada G-7 devletlerini bir kenara alalım, kalan bütün ülkelerin, büyüklerin tamamına borcu var.

BITMEK BİLMEYEN BORÇ SARMALI

"Borç yiğidin kamçısıdır" diyerek yüzünüze absürt bir gülümseme de oturtabilirsiniz fakat acı reçete şu ki gelişmekte olan ülkeler için her ne hikmetse bu borç türü bitmiyor. Açıkçası bitmek bir kenara dursun, her geçen yıl biraz daha artıyor. Hazırsanız borç krizine ittirilen dünya ekonomisi için yaptığımız araştırmayı paylaşacağız. Pek tabii araştırmamızın finalini liderlerin buluşma noktası olan Davos Zirvesi ile noktlayıp, ne kadar çarpık bir değirmenin içinde öğütüldüğümüzü vurgulayacağız.

Şöyle bir ipucu verelim, Davos'taki lüks sütünde havyar yemek isteyen süper liderlerin sayısı azalıyor. Sizce havyardan mı sıkıldılar, yoksa yaklaşan seçimler öncesi dünyanın acı çeken kesimine şatafatlı zenginliklerini göstermek istemiyorlar mı? Fransa Devlet Başkanı Emmanuel Macron'un da dediği gibi "Artık bolluk çağı bitti. Hepimiz çoklu kriz çağına hazırlanmalıyız." Hazırlanmak pek tabii mümkün. Bunu yaparken de mümkün olan en az şekilde dış borç tercih etmek ve üretim ekonomisine yönelmek gerekiyor.

Bir devletin ekonomisi pek de bir şey üretmiyorsa ya da montaja dayalı bir sanayi üretimi varsa, hele bir de tarımsal üretimini düşürüp, ülkesindeki enflasyona tavan yaptırırsa, projeleri için mecburen borç almak durumunda kalıyor. Gelişmekte olan ekonomilerin tamamı bu anlayış yüzünden borç kapanı tuzağına düşüyor.

BÜTÜN DÜNYA 4 YIL BOYUNCA ÇALIŞIRSA BORÇ ANCAK BİTİYOR

Buraya kadar devletler açısından borçlanmanın üstlendiği hayati önemi kavradığımızı göre ince nüanslara değinmekte yarar var. Öncelikle 2008 küresel mali krizi ve pandeminin etkisiyle dünya ekonomi tarihinde benzerine hiç rastlamadığımız bir şekilde yükselen borçluluk, maalesef ki 300 trilyon doları buldu. Az evvel telaffuz ettiğimiz rakamın ne kadar devasa bir seviye olduğunu anlamak için şöyle bir ifade kullanalım: "Evet hanımlar ve beyler, bugün itibarıyla zenginler hariç herkesin borcu dünya ekonomisinin ürettiği değerin yüzde 349'unu buldu."

Düşünün işte, bütün dünya dört yıl boyunca durmaksızın çalışacak ve zenginlere olan borcunu ancak ödeyebilecek. Bu aynı bir yıl boyunca çalışarak, kredi kartı borcunun ödeyip, kemer sıkın sizlere benziyor. Hatırla işte, çekmeceye tıktığın ya da del-

geçle atomlarına ayırdığın kartını. Dolayısıyla borç ödemeye o kadar çok odaklanıyoruz ki bir zaman sonra çöken psikolojimizin eşliğinde yeniden kartımıza sarılıyoruz. İşte gelişmekte olan ekonomilerde de tam olarak böylesi bir durum söz konusu. Gelişmiş ekonomilerden borç alana kadar ülkenizdeki talihsiz serüvenler dizisi bitmek bilmez. Borç kapanına kapıldığınızda ise bir şekilde ülke üzerinde rahatlama sağlanmış olur.

KAİDE VE SİSTEMİN BULUNMADIĞI ÜLKELER HIÇBİR ZAMAN GELİŞEMEZ

Sahi, "dünya geliyor ve artık her şey çok daha eşit" diyen aristokrat akademisyenler başka bir galakside mi yaşıyor? Burada bir dipnot geçmekte yarar var. Yaptığımız çalışmalar ile insanları ya da politika üreticilerini umutsuzluğa teşvik etmek gibi bir niyetimiz yok. Tam tersine dünyada olup bitenleri anlatmaya ve anlamlandırmaya çalışıyoruz. Malumunuz iç çekişmelerine

Fransa Devlet Başkanı Emmanuel Macron'un da dediği gibi "Artık bolluk çağı bitti. Hepimiz çoklu kriz çağına hazırlanmalıyız." Hazırlanmak pek tabii mümkün. Bunu yaparken de mümkün olan en az şekilde dış borç tercih etmek ve üretim ekonomisine yönelmek gerekiyor.

Dünya ekonomisi, son 20 yılda açıkların, borçlanmanın ve kaldıracın patlamasının ardından ekonomik, finansal ve borç krizlerinin eşi benzeri görülmemiş bir kesişim noktasına doğru sendeliyor.

Özel sektörde dağ gibi bir borç söz konusu. Hane halkı ise ipotekli konut kredisi, kredi kartı, otomobil kredisi, öğrenci kredisi, ihtiyaç kedisı gibi enstrümanlarla zaten kıskaca alınmış durumda.

2008 küresel mali krizi ve pandemının etkisiyle dünya ekonomisi tarihinde benzerine hiç rastlamadığımız bir şekilde yükselen borçlanma var. Bu rakam 300 trilyon dolara tekabül ediyor yani bugün itibarıyla zenginler hariç herkesin borcu dünya ekonomisinin ürettiği değerin yüzde 349'unu buldu.

o kadar çok kapanan bir ülkeyiz ki açıkçası kısır döngüye bulanmış söylemler yüzünden çoğu zaman tren istasyondan kalktıktan sonra, ona yetişmek için arkasında koşuyoruz.

İyi de dünya ekonomisinde neler yaşıyor da biz oturduğumuz yerden durmadan borçlanıyoruz? Burada ülkemizdeki kutuplaşmaları bir kenara bırakarak, detaylara bakacağız. Çünkü maalesef ki kötünün iyisine ikna edilmek istenen yurttaşların, dünyanın hiçbir yerinde mutlu olduğunu tanıklık etmedik. Kaide yoksa, kurallara uygun yaşayan bir sisteminiz bulunmuyorsa sizi kimin yönettiğinin aslında pek de bir

önemi yok. Çünkü ne fırsatçılar asla bitecek ne de sizi yönetenlerin eğilimleri.

POLİTİKA FAİZLERİNİ OKUYABİLEN VE ÜRETEN ÜLKELER KAZANACAK

Peki dünyada neler oluyor da bizler oturduğumuz yerden borçlanıyoruz? Burada biraz sıkıcı ekonomik terimler kullanacağız. Çünkü anlamadığınız şeyden korkup, kabuğumuza çekilmek yerine, şöyle bir silkelenip, araştırmacı ruhunuzu ortaya koymalıyız. Öncelikle arz şoklarındaki negatif seyir, maalesef ki savaş ve başka nedenlerden dolayı halen devam ediyor. Buna bir de politika üreticilerinin ekonomideki güvenme ortamını zedeleyip, merkez bankalarının politika faizlerini istikrarsız hale getirmesi de eklenince sizin ekonominizdeki para hemen başka bir ülkeye kaçabiliyor. Hani şu sıcak para dediğimiz ve her duyduğumuzda içimizi ısıtan para var ya işte ondan söz ediyoruz.

Terim anlamıyla sıcak para, samimi gel-se bile aslında başkasına ait parayı temsil ettiği için olası çıkışlar karşısında her ülkenin merkez bankasının şoklara hazırlıklı olması lazım. Yani ülkenizin bürokratların olası çıkışlara karşı hazırlanıp, olası çıkışları kompanse etmesi gerekiyor. Ya da ileriye görerek, lüks harcamalarınızı kısıp, devletin tüm kademelerinde kemer sıkma politikası izleyip, dışınızdan tırnağınızdan artırdığı-

Peki gelişmekte olan ekonomiler borçlanıyor Amerikalı ya da Avrupalı borçlanmıyor mu? Açıkçası onlarda borçlanıyor. Aradaki tek fark paranın değeriyle ilgili. Alım gücünün yüksek olduğu ülkelerde öngörülebilir hesaplar daha net olduğundan, bir Amerikalı ya da Avrupalı ödeme planında herhangi bir şaşma yaşamıyor.

nız dövizini, merkez bankası hesaplarında stoklayıp ki buna ekonomide döviz stoku deniyor olası çıkışların yerini kendi paranızla doldurabilirsiniz.

EŞİ BENZERİ GÖRÜLMEMİŞ BORÇ BATAĞININ İÇİNDEYİZ

Dünya ekonomisi, son 20 yılda açıkların, borçlanmanın ve kaldıracın patlamasının ardından ekonomik, finansal ve borç krizlerinin eşi benzeri görülmemiş bir kesişim noktasına doğru sendeliyor. Özel sektörde dağ gibi bir borç söz konusu. Hane halkı ise ipotekli konut kredisi, kredi kartı, otomobil kredisi, öğrenci kredisi, ihtiyaç kedisı

gibi enstrümanlarla zaten kısıpaca alınmış durumda. İşletmeler ve şirketler ise banka kredileri, bono borcu, özel borç ya da finans sektöründeki yeni türevlere borçlanmayı üzüerek belirtmek isteriz ki adeta kurum kültürü haline getirdi.

Gelelim kamu sektörüne. Yani hükümetlerin borç sarmalına itildiği alanlara da şöyle bir göz ucuyla bakıp, iflas eden zombiler yığınınına odaklanalım. Kamu sektöründe, merkezi, il ve yerel yönetim tahvilleri ve diğer resmi yükümlülüklerin yanı sıra kullandıkça öde emeklilik planları ve sağlık hizmetleri sistemlerinden kaynaklanan finans edilmemiş yükümlülükler gibi örtülü borçlar söz konusu. İşin garip tarafı toplum yaşlandıkça bu borçluluk da artarak devam edecek. Dolayısıyla bağlı bulunduğunuz devletin zenginler sınıfından borç alma hali de hiç bitmeyecek.

KİMLERE BORÇLANIYORUZ?

Gelelim açık borçların ülkelerdeki du-

rumuna. Yani Peki gelişmekte olan ekonomiler borçlanıyor Amerikalı ya da Avrupalı borçlanmıyor mu? Açıkçası onlarda borçlanıyor. Aradaki tek fark paranın değeriyle ilgili. Alım gücünün yüksek olduğu ülkelerde öngörülebilir hesaplar daha net olduğundan, bir Amerikalı ya da Avrupalı ödeme planında herhangi bir şaşma yaşamıyor. Şöyle açıklayalım, herhangi bir markete gidin ve eski kaşara alın. Diyelim ki 250 gramlık bir eski kaşara bugünün parasıyla 50 TL ödediniz. Haftaya aynı market ve aynı kaşara gelişmekte olan bir ekonomide yaşıyorsanız 70 TL, sonraki hafta 90 TL verebiliyorsunuz. Çünkü paranızın düşük olan değeri artan enflasyonla birleşince bu sonuç ne yazık ki kaçınılmaz bir şekilde karşımıza çıkıyor.

BORÇLULUK İKİNCİ DÜNYA SAVAŞINDAN BİLE FAZLA

Açık borçlara baktığımızda küresel ölçekte kamu ve özel sektörün borcunun gayri

Açık borçlara baktığımızda küresel ölçekte kamu ve özel sektörün borcunun gayri safi yurtiçi hasıladaki payı 1999'da yüzde 200 iken 2021'de yaklaşık yüzde 350'ye yükseldi. Bu oran şu anda gelişmiş ekonomilerde yüzde 420 ve Çin'de yüzde 330 seviyesinde. Amerika Birleşik Devletleri'nde, Büyük Buhran ve İkinci Dünya Savaşı sonrasındaki oranlardan daha yüksek olan yüzde 420'lik bir oran söz konusu.

safta yurtiçi hasıladaki payı 1999'da yüzde 200 iken 2021'de yaklaşık yüzde 350'ye yükseldi. Bu oran şu anda gelişmiş ekonomilerde yüzde 420 ve Çin'de yüzde 330 seviyesinde. Amerika Birleşik Devletleri'nde, Büyük Buhran ve İkinci Dünya Savaşı sonrasındaki oranlardan daha yüksek olan yüzde 420'lik bir oran söz konusu. Peki bütün dünya kime borçlanıyor? Bunun için bankacılık sistemini dünyaya getiren petrolcü aileler hakkında minik bir araştırma yaparak, sonuca ulaşabilirsiniz. Burada asıl sorulması gereken soru, bizden daha fazla borç biriktiren gelişmiş ülkeler nasıl oluyor da ayakta kalıyor? Bu sorunun cevabı aslında çok basit. Borçlanan gelişmiş ülkeler borçlanma maliyetinden daha fazla getiri sağlayacak yatırımlara yönelerek, borçluluğun çoğu zaman hissedilir bir seviyeye gelmesini engelliyor.

TÜKETİM BORÇLA FİNANSE EDİLMEZ

Az önce sözünü ettiğimiz gibi borçlular borçlanma maliyetinden daha yüksek getiri

sağlayan yeni sermayeye örneğin makineler, evler, kamu altyapısı yatırım yapırlarsa borç ekonomik aktiviteyi artırabilir. Ancak borçlanmanın çoğu, sürekli olarak kişinin gelirinin üzerindeki tüketim harcamalarını finanse etmeye giderse işte o zaman iflas için bir reçete hazırlanmış olur. Ayrıca, ister yapay olarak şişirilmiş bir fiyattan ev satın alan bir hane halkı olsun, isterse de çok hızlı büyümek isteyen bir şirket veya parayı "beyaz fillere" harcayan bir hükümet olsun, "sermaye" yatırımları da riskli olabilir. Çünkü para çoğu zaman abartılı fakat işe yaramaz altyapı projelerine gider.

Aşırı borçlanma hali, çeşitli nedenlerle onlarca yıldır devam ediyor. Finansın demokratikleşmesi yanı sıra, gelir sıkıntısı çeken hane halklarında, tüketimi borçla finanse etmeye izin veren çürümüş bir küresel model söz konusu. Hükümetler kimi zaman harcamaları kısmadan ısrarla vergileri düşürürken, kimi zaman da yeterince yüksek vergilerle tam olarak finanse edilmeyen sosyal programlara cömertçe para

harcadı. Ayrıca merkez bankalarının aşırı gevşek para ve kredi politikalarının teşvik ettiği, öz sermaye yerine borcu tercih eden vergi politikaları, hem özel sektörde hem de kamu sektöründeki borçlanmada ani bir artışı körükledi.

ARTIK KALDIRAÇ EKONOMİSİ DEVİRİ BİTTİ İFLAS ETMİŞ ZOMBİLER DÖNEMİ BAŞLADI

Öte yandan, para politikalarında yıllarca süren niceliksel gevşeme ve kredi gevşemesi, borçlanma maliyetlerini sifıra yakın ve hatta bazı durumlarda özellikle Avrupa ve Japonya'da negatifte tutmuştu. 2020 itibarıyla, negatif getirili dolar eşdeğeri kamu borcu 17 trilyon dolardı ve bazı İskandinav ülkelerinde ipotekler bile negatif nominal faiz oranlarına sahipti. Fakat her ne olduysa oldu ve Macron'un da dediği gibi bolluk çağını bitiren olaylar peşi sıra gelmeye başladı. Adeta öfke virüsüne bulaşmış dünya liderleri, birbiri ardına çatışmacı ve uzlaşmaz söylemlerle yurttaşlarını daha fazla borcun

Borçlular borçlanma maliyetinden daha yüksek getiri sağlayan yeni sermayeye örneğin makineler, evler, kamu altyapısı yatırım yaparlarsa borç ekonomik aktiviteyi artırabilir. Ancak borçlanmanın çoğu, sürekli olarak kişinin gelirinin üzerindeki tüketim harcamalarını finanse etmeye giderse işte o zaman iflas için bir reçete hazırlanmış olur.

içine ittirmeyi kendine bir görev bildi.

Sürdürülemez borç oranlarındaki patlama, bireyler, şirketler, gölge bankalar ve ülkeler dahil birçok borçlunun iflas etmiş zombilere dönüşmesini sağladı. Varlar ama aynı zamanda yoklar. Herhangi bir değer üretmeksizin borçlanmaya devam ediyor

ve kısıtlanmışlığın kısıcından bir türlü çıkmıyorlar. Hem 2008 küresel mali krizi hem de COVID-19 sırasında, iflas edecek olan birçok yapı, sıfır veya negatif faiz oranlı politikalar sayesinde niceliksel gevşemenin nimetlerinden yararlanmıştı. Mali kurtarma paketleri aslına bakılırsa zombi hükümet, şirket ya da bireylerin ayakta kalmasını sağlamıştı. Çünkü zombiler ne kadar ayakta kalır ise dünya o kadar çok borçlanmaya devam edecek.

ÖLÜLERİN ŞAFAĞI SONA ERİYOR BORÇLANMA MALİYETİ ZİRVEDE

Gelelim günümüze. Bugün itibarıyla aşırı gevşek maliye, para ve kredi politikaları tarafından beslenen enflasyon, finansal ölümlerin şafağını adeta sona erdiriyor. Merkez bankalarının fiyat istikrarını yeniden sağlama çabasıyla faiz oranlarını artırmaya zorlanması nedeniyle zombilere dönüşen her bir birey ve kurum, artık borç ödeme maliyetlerinde keskin bir artışa tanıklık ediyor. Çoğu kişi için bu üçlü bir felaketi temsil

Bütün dünya kime borçlanıyor sorusundan ziyade bizden daha fazla borç biriktiren gelişmiş ülkeler nasıl oluyor da ayakta kalıyor? Bunu irdelemek önemli. Çünkü borçlanan gelişmiş ülkeler borçlanma maliyetinden daha fazla getiri sağlayacak yatırımlara yönelerek, borçluluğun çoğu zaman hissedilir bir seviyeye gelmesini engelliyor.

ediyor çünkü enflasyon gerçek hane gelirini de aşındırıyor. Artık konutlar da hisse senetleri gibi hane halkı varlıklarının değerini düşürüyor.

Aynı şey kırılgan ve aşırı kaldıraçlı şirketler, finansal kurumlar ve hükümetler için de geçerli. Aynı anda keskin bir şekilde artan borçlanma maliyetleri, düşen gelirler ve azalan varlık değerleri ile karşı karşıya kalma hali herkesin karalar başlamasını sağlıyor. Daha da kötüsü, bu gelişmeler stagflasyonun geri dönüşüyle yani zayıf büyümenin yanında yüksek enflasyon aynı zamana denk geliyor. Gelişmiş ekonomiler

bu tür koşulları en son 1970'lerde yaşamıştı. Ancak sözünü ettiğimiz dönemlerde borç oranları çok düşüktü. Bugün itibarıyla gelen noktada talebi canlandırmak için faiz oranlarını indirmek artık söz konusu olmayacak. Bu durum en azından önümüzdeki 5 yıl boyunca sürekli gündemimizi meşgul edecek.

EKONOMİK KRİZ VE MALİ ÇÖKÜŞ BİRBİRİNİ BESLEME EĞİLİMİNDE

Küresel ekonomi, büyümeyi azaltan, fiyatları ve üretim maliyetlerini artıran sürekli kısa ve orta vadeli negatif arz şokları tara-

findan hırpalanıyor. Bunlar, salgının emek ve mal arzındaki kesintilerini; Rusya'nın Ukrayna'daki savaşının emtia fiyatlarına etkisi; Çin'in giderek daha feci hale gelen sıfır COVID politikası; ve ek stagflasyonist baskılar yaratacak iklim değişikliğinden jeopolitik gelişmelere kadar bir düzine başka orta vadeli şok anlamına geliyor.

2008 mali krizinden ve COVID-19'un ilk aylarından farklı olarak, özel ve kamu kurumlarını gevşek makro politikalarla kurtarmak, enflasyonist ateşe daha fazla benzin dökmek anlamına geliyor. Bu, ciddi bir mali krizin üzerine sert bir iniş yani uzun

sürekli bir durgunluk anlamına geliyor. Varlık balonları patladıkça, borç servis oranları yükseldikçe hane halkı, şirketler ve hükümetler genelinde enflasyona göre düzeltilmiş gelirler düştükçe, ekonomik kriz ve mali çöküş birbirini besleyecek.

MONETİZASYON HAMLELERİ

Elbette, kendi para birimlerinde borçlanan gelişmiş ekonomiler, nominal uzun vadeli sabit oranlı borçların gerçek değerini azaltmak için beklenmedik bir enflasyon krizi kullanabilirler. Açıkların azaltmak için vergileri artırmaya veya harcamaları kıs-

maya isteksiz olan hükümetlerle birlikte, merkez bankası açıklarının monetizasyonu yani para basma hali bir kez daha en az direniş yolu olarak görülecek.

Ancak tüm insanları her zaman kandırma eğilimine gidemezsiniz. Çünkü 1970'lerden farklı olarak dünya öfke çağının içinde bulunabilir pekala ama dünya aynı zamanda enformasyonun saliselerle yayıldığı bir bilgi çağını da beraberinde yaşıyor. Enflasyon cini şişeden çıktığında ki bu durum merkez bankalarının yaklaşmakta olan ekonomik ve finansal çöküş karşısında mücadeleden vazgeçtiğinde yaşanacak, nominal ve reel borçlanma maliyetleri yükselecek. Çünkü dünya ekonomi tarihinin de gösterdiği gibi tüm stagflasyon borç krizlerinin anası ertelenebilir ancak kaçınılamaz.

SİSTEMİK KRİZ ÜRETEEN SERMAYE ŞİRKETLERİ ARTIK HER YERDE

Buraya dikkat çekmekte fayda var. Enflasyon yükselirken ve aşırı düşük faiz oranları dönemi sona ererken finansal piyasalar 2023'te büyük bir stres testiyle karşı karşıya kalabilir mi? Bankacılık sistemleri 2008'den daha sağlam olsa da emlak sektöründeki bir düşüş, kaldıraçlı özel sektörü ciddi şekilde etkileyebilir. Çünkü sistemik bir kriz üreten sermaye şirketleri artık dünyanın her yerini işgal etmiş bulunuyor.

Enflasyon ve faiz oranlarındaki artış ve jeopolitik bahanesiyle öne sürülen çatışma travmaları göz önüne alındığında, dünyanın 2022'de sistemik bir mali kriz yaşamamış olması aslına bakılırsa küçük bir mucizeye işaret ediyor. Ancak, aşırı düşük faiz oranları ve yüksek durgunluk risklerinin olduğu geçmişte kalan dönemde kamu ve özel borçların rekor seviyelere çıkmasıyla birlikte, küresel finansal sistem büyük bir stres testiyle karşı karşıya. Gelişmiş bir ekonomide başlayacak bir kriz hali ise domino taşı misali bütün dünyayı etkisi altına alacak.

FİNANSAL RİSKLER AZALMADI SADECE BAŞKA YÖNE KAYDI

Öte yandan, daha sıkı düzenlemelerin temel bankacılık sektörlerine yönelik riskleri azalttığı doğru fakat bu yalnızca risklerin finansal sistemin başka yerlerine kaymasına yol açtı. Örneğin artan faiz oranları, mülk satın almak için büyük ölçüde borçlanan özel sermaye şirketleri üzerinde büyük bir baskı yarattı. Şimdi, konut ve ticari gayrimenkul

**Finansın demokratikleşmesi
yalanıyla, gelir sıkıntısı çeken
hane halklarında, tüketimi
borçla finanse etmeye izin veren
çürümüş bir küresel model söz
konusu. Hükümetler kimi zaman
harcamaları kısmadan ısrarla
vergiyi düşürürken, kimi zaman
da yeterince yüksek vergilerle
tam olarak finanse edilmeyen
sosyal programlara cömertçe para
harcayarak, borçluluğu devam
ettiriyor.**

keskin ve sürekli bir düşüşün eşiğindeyken, bu firmalardan bazıları büyük ihtimalle iflas edecek.

Bu durumda, özel sermaye gayrimenkul alımları için finansmanın çoğunu sağlayan ana bankalar zor durumda kalabilir. Bu henüz gerçekleşmedi çünkü kısmen denetime tabi olmayan firmalar defterlerini piyasaya sürmek için daha az baskı altında. Bununla beraber faiz oranlarının bir durgunluk sırasında bile inatla yüksek kaldığını varsaydığımızda yaygın ödeme gecikmeleri, görünümünü korumayı zorlaştırabilir.

Burada örnek birkaç olayla küresel borç sarmalı için dikkat çeken gizli risklerin kapısını aralamakta fayda var. Birleşik Krallığın son mali talihsizlikleri, küresel faiz oranları arttıkça ortaya çıkabilecek türden bilinmeyenleri gösteriyordu. Eski Başbakan Liz Truss, ülkesinin tahvil piyasalarının ve emeklilik sisteminin neredeyse erimesinin tüm suçunu üstlense de asıl suçlunun, esasen uzun vadeli faiz oranlarının çok hızlı yükselmeyeceğine dair bahse giren emeklilik fonu yöneticileri olduğu ortaya çıktı.

Merkez bankasının 10 yıldan fazla bir süredir faiz oranlarını sıfırda veya negatifte tuttuğu Japonya, dünyanın en şiddetli savunmasız ülkesi olabilir mi? Aşırı düşük faiz oranlarına ek olarak, Japonya Merkez Bankası 5 ve 10 yıllık tahvilleri sıfır civarında sınırlayarak, verim eğrisi kontrolüne de girdi. Dünya çapında reel faiz oranlarındaki artış, yenin keskin değer kaybı ve yüksek enflasyonist baskılar göz önüne alındığında, Japonya ni-

Sürdürülemez borç oranlarındaki patlama, bireyler, şirketler, gölge bankalar ve ülkeler dahil birçok borçlunun iflas etmiş zombilere dönüşmesini sağladı. Varlar ama aynı zamanda yoklar. Herhangi bir değer üretmeksizin borçlanmaya devam ediyor ve kısıtılmışlığın kısıkcısından bir türlü çıkmıyorlar.

hayet sifira yakin dönemden çıkabilir.

JAPONYA'NIN BÜYÜME BEKLENTİLERİ AZALABİLİR, UZUN VADELİ PLANLAMA ZOR

Dikkat ederseniz şu an gelişmiş ekonomilerin fotoğrafını çekiyoruz. Çünkü en yukarıda başlayacak olası en ufak bir ıkınma hali maalesef ki gelişmekte olan ekonomilerin de canına okuyor. Devam edecek olursak Japonya'nın borcu gayri safi yurtiçi hasılasının yüzde 260'ını oluşturduğundan daha yüksek faiz oranları Japon hükümeti üzerinde sağlam bir baskı oluşturacak. Buna Japonya Merkez Bankası BOJ'un bilançosu entegre edilecek olursa özel sektörden satın alınan devlet borcunun kabaca yarısı kısa vadeli tahvillerden oluşuyor. Elbette yüksek büyümenin olduğu bir ortamda yüzde 2'lik bir faiz oranı artışı yönetilebilir fakat uzun vadeli reel faiz oranları yükselmeye devam ettikçe Japonya'nın büyüme beklentileri de büyük olasılıkla azalacak.

Japonya'nın muazzam devlet borcu, politika yapıcılarının uzun vadeli büyümeyi yönetme seçeneklerini neredeyse kesinlikli bir şekilde kısıtlıyor. Yine de hükümetin vergilendirme yetkileri ve borcu şişirme olasılığı göz önüne alındığında, sorun bir ihtimal yönetilebilir. Asıl soru, finans sektöründe, enflasyonun tırmanmaya devam etmesi ve Japonya'nın reel faiz oranlarının ABD seviyelerine yükselmesi durumunda ortaya çıkarılabilecek gizli kırılma ile ilgili. Japonya'nın enflasyon beklentileri şu anda ABD'dekinden çok daha düşük olmasına rağmen, bu son 30 yılın büyük bir bölümünde norm olmuştur.

İyi haber şu ki, yaklaşık 30 yıllık aşırı düşük faiz oranlarından sonra, Japonya'nın sifira yakın enflasyon beklentileri iyi bir şekilde sabitlendi ancak bugünün enflasyonist baskıları uzun süreli olursa muhtemelen değişecek. Kötü haber şu ki bu koşulların devam etmesi, bazı yatırımcıları oranların asla artmayacağına veya en azından fazla

Para politikalarında yıllarca süren niceliksel gevşeme ve kredi gevşemesi, borçlanma maliyetlerini sifira yakın ve hatta bazı durumlarda özellikle Avrupa ve Japonya'da negatifte tutmuştu. 2020 itibariyle, negatif getirili dolar eşdeğeri kamu borcu 17 trilyon dolardı ve bazı İskandinav ülkelerinde ipotekler bile negatif nominal faiz oranlarına sahipti. Fakat her ne olduysa oldu ve Macron'un da dediği gibi bolluk çağını bitiren olaylar peşi sıra gelmeye başladı.

artmayacağına kolayca inandırabilir. Bu, daha önce İngiltere'de olduğu gibi faiz oranlarının nispeten düşük kalacağına dair bahislerin Japonya'da yaygınlaşabileceği anlamına geliyor. Bu senaryoda, daha fazla parasal sıkılaştırma istikrarsızlığa yol açarak hükümeti bütçe sorunu ile karşı karşıya bırakabilir.

GİZLİ RİSK İTALYA MI?

Gizli riskin başka bir örneği ise İtalya. Birçok yönden, aşırı düşük faiz oranları Euro Bölgesini bir arada tutan yapıyı bozuyordu. Eski Avrupa Merkez Bankası Başkanı Mario Draghi'nin 2012'de "Ne gerekiyorsa" yapma vaadiyle uyumlu olarak İtalyan borcu için açık uçlu garantiler, Almanya sıfır veya negatif oranlardan borçlanabildiğinde ucuzdu. Ancak bu yılki hızlı faiz artışları hesabı değiştirdi. Bugün Almanya'nın ekonomisi, bazılarının "Avrupa'nın hasta adamı" dediği 2000'li yılların başındaki gibi görünüyor. Dolayısıyla Avrupa'da aşırı düşük oranlar

için nispeten yeni olsa da sürekli bir parasal sıkılaştırma dalgasının, Japonya'da olduğu gibi muazzam kırılmalara ortaya çıkabileceğinden endişe edilmeli. Bu tespitemizden şu sonucu çıkarabiliriz. Finansal kriz olmadan küresel bir durgunluk olursa, yaklaşan ekonomik gerilemenin beklenenden daha ılımlı olma ihtimali iyimserliğine kapılmak elbette yüksek bir oran anlamına geliyor. Negatif büyüme, yüksek enflasyon ve yükselen reel faizler ortamında bu ihtimal açıkçası en iyi seçenek gibi duruyor.

NEOLİBERALİZMİN YANLIŞLARI VE ANAKRONİK GÖRÜNÜME BAKMAK

Tekrar merhaba dostlar. Ne demiştik bir önceki bölümde sizlere? Bütün dünya amansız bir şekilde borçlandırılıyor. İddialarımızı kaldığımız yerden temellendirmeye devam edelim mi? Şimdi dikkatinizi çekmek için konuya başka bir yerden bakıp, odaklanmaya çalışalım. Malum her şeyden çabuk sıkılan, araştırmayı sevmeyen bir coğrafyada yaşadığımız için bilgilenmeyi pek de sevmeyen bir yapımız var.

Mevcut küresel ekonomik sistemin temelini oluşturan anlatı aslına bakılırsa içinde bulunduğumuz dönemde dönüştürücü bir olay örgüsünün ortasında. İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesinden bu yana, sözde liberal uluslararası düzen; malların, sermayenin ve finansın serbest akışına dayanıyordu. Fakat bu düzenleme artık giderek anakronik görünüyor. Burada kişi, nesne veya olayların kendi gerçek zaman ve mekânlarından kopartılıp, farklı bir çerçeveye oturtulmasına biz anakronik diyeceğiz.

Her piyasa düzeni, sistemin nasıl çalıştığına dair kendimize anlattığımız hikayelerle desteklenir. Bu, özellikle küresel ekonomi için geçerlidir. Çünkü tek tek ülkelerden farklı olarak, dünyada kural koyucu ve uygulayıcı olarak hareket eden merkezi bir hükümet yoktur. Söz konusu anlatılar birlikte ele alındığında, hükümetlere ne yapmaları ve yapmamaları gerektiğini söyleyerek, sistemin düzenli bir şekilde çalışmasını sağlayan normların oluşturulmasına ve sürdürülmesine yardımcı olur. Anlatılar içselleştirildiğinde, bu normlar küresel pazarları uluslararası yasaların, ticaret anlaşmalarının ve çok taraflı kurumların

Hem 2008 küresel mali krizi hem de COVID-19 sırasında, iflas edecek olan birçok yapı, sıfır veya negatif faiz oranlı politikalar sayesinde niceliksel gevşemenin nimetlerinden yararlanmıştı. Mali kurtarma paketleri aslına bakılırsa zombi hükümet, şirket ya da bireylerin ayakta kalmasını sağlamıştı. Çünkü zombiler ne kadar ayakta kalır ise dünya o kadar çok borçlanmaya devam edecek.

yapamayacağı şekilde destekler.

BÜYÜK BUHRAN İLE ÇÖKEN ALTIN STANDARDI ANLATILARI DEĞİŞTİRDİ

Öte yandan, küresel anlatılar tarih boyunca birçok kez değişime uğradı. 19'uncu yüzyılın sonlarındaki altın standardı, hükümetler müdahale etmediğinde, istikrarın en iyi şekilde sağlandığı, kendi kendini ayarlayan ve dengeleyen bir sistem olarak görülüyordu. Serbest sermaye hareketi, serbest ticaret ve sağlam makroekonomik politikaların, dünya ekonomisi ve benzer şekilde tek tek ülkeler için en iyi sonuçları sağlayacağına inanılıyordu.

Fakat gelin görün ki Büyük Buhran ile birlikte altın standardının çöküşü, bu iyi huylu piyasa anlatısına önemli bir darbe indirdi. Dünya Savaşı'ndan sonra ortaya çıkan ve küresel ekonomiyi istikrara kavuşturmak için Keynesyen makroekonomik yönetime dayanan Bretton Woods rejimi, devlete çok daha önemli bir rol verdi. Yalnızca güçlü bir refah devleti sosyal sigorta sağlayabilir ve piyasa ekonomisinin çatlaklarından düşenleri destekleyebilirdi.

Bretton Woods sistemi ayrıca yerel ve küresel çıkarlar arasındaki ilişkiyi de değiştirdi. Sığ bir bütünleşme modeli üzerine inşa edilen dünya ekonomisi, tam yerli istihdamı sağlama ve eşitlikçi toplumlar kurma hedeflerine boyun eğmişti. Sermaye kontrolleri ve müsamahakar bir uluslararası ticaret rejimi sayesinde ülkeler, bireysel tercihlerine ve ihtiyaçlarına uygun sosyal ve ekonomik

Merkez bankalarının fiyat istikrarını yeniden sağlama çabasıyla faiz oranlarını artırmaya zorlanması nedeniyle zombilere dönüşen her bir birey ve kurum, artık borç ödeme maliyetlerinde keskin bir artışa tanıklık ediyor. Çoğu kişi için bu üçlü bir felaketi temsil ediyor çünkü enflasyon gerçek hane gelirini de aşındırıyor.

kurumlar yaratabiliyordu.

DÜNYAYI BÜYÜK ŞİRKETLER VE BANKALAR İÇİN GÜVENLİ HALE GETİREN ÇÜRÜMÜŞLÜK

Derin ekonomik entegrasyon ve serbest finans akışı tercihiyle 1990'larda baskın hale gelen neoliberal hiper küreselleşme anlatısı, pek çok yönden iyi huylu ve kendi kendini ayarlayan piyasaların altın standardı anlatısına dönüşün habercisiydi aslında. Bununla birlikte neoliberal hiper küreselleşme anlatısı, hükümetler için kritik bir rolü de kabul etti. Dünyayı büyük şirketler ve büyük bankalar için güvenli hale getiren belirli kuralları uygulamak bu standardın olmazsa olmazıydı. Yani mevcut ekonomik sistemi dizayn eden yapıları korumak neoliberal hiper küreselleşmenin başlıca göreviydi.

Kıscacası ahlaki çöküntüye sebep olan yapıları koruma üzerine geliştirilen neoliberal anlatıyı bundan 100 yıl sonra tarih kitapları çürümüşlüğü'nün sembolü olarak görecek demek açıkçası yerinde bir gözlem anlamına geliyor. Devasa şirket ve bankaları kollayan bu çürümüşlük anlatısı iyi huylu piyasaların faydalarının ekonominin ötesine geçmesini amaçladı. Neoliberaler, hiper küreselleşmeden elde edilecek ekonomik kazanımların uluslararası çatışmayı sona erdirmeye ve dünya çapında, özellikle Çin gibi komünist ülkelerdeki demokratik güçleri güçlendirmeye yardımcı olacağına inanıyorlardı.

Buraya kadar neoliberal hiper küreselleşme anlatısının bizleri nasıl da bir kıskacı

içine aldığı göstermeye çalıştık. Korkmanın anlatının kendisi bir olayla son buldu. O da 2008 mali kriziydi. 2008 mali krizinden bu yana geri çekilen hiper küreselleşme, içsel çelişkilerinin üstesinden gelemediği için nihayetinde başarısız oldu. Çünkü şirketlere anlatıyı yazma yetkisi veren hükümetlerin, anlatının yazarlarını yerel sosyal ve çevresel gündemleri desteklemeye ikna etmesi pek olası değildi.

HİPER REALİZM DEVRİ BAŞLIYOR YANİ GERÇEKTEN DAHA GERÇEK

Dünya hiper küreselleşmeyi terk ederken, onun yerine neyin geçeceği büyük ölçüde belirsizliğini koruyor. Daha önce üretkenlik olarak adlandırdığımız, gelişmek-

te olan bir ekonomik politika çerçevesi, hükümetlerin eşitsizliği, halk sağlığını ve temiz enerjiye geçişi ele almadaki rolünü vurguluyor. Verimlilik, ihmal edilen bu hedefleri merkeze koyarak, açık dünya ekonomisine düşman olmaksızın yerel politik öncelikleri yeniden ileri sürüyor.

Ortaya çıkan başka bir paradigma, 'gerçekçi uluslararası ilişkiler okulundan' sonra 'hiper realizm' olarak adlandırılabilir. Bu anlatı, ABD ile Çin arasındaki jeopolitik rekabeti vurguluyor ve büyük güçler arasındaki ekonomik ilişkilere sıfır toplamlı bir mantık uyguluyor. Hiper gerçekçi çerçeve, ekonomik karşılıklı bağımlılığı karşılıklı bir kazanç kaynağı olarak değil, ABD'nin Çinli şirketlerin gelişmiş yarı iletkenlere ve üretim

ekipmanlarına erişimini engellemek için ihracat kontrollerini kullandığında yaptığı gibi rakip ülkeleri sekteye uğratacak bir silah olarak görülüyor.

REKABET EDEN POLİTİKALARIN BİRBİRİNE DAVRANIŞI ÖNEMLİ

Dünya ekonomisinin gelecekteki yolu, bu rekabet eden politika çerçevelerinin kendi başlarına ve birbirlerine karşı nasıl davrandıklarına bağlı olacak. Ticaret söz konusu olduğunda ikisi arasındaki örtüşme göz önüne alındığında, hükümetler büyük olasılıkla önümüzdeki birkaç yıl içinde daha korumacı bir yaklaşım benimseyecek ve ileri üretimi teşvik eden diğer sanayi politikalarının yanı sıra yeniden yapılanmayı

giderek daha fazla benimseyecek. Hükümetler ayrıca, ABD Enflasyon Azaltma Yasası gibi yerli üreticileri destekleyen daha yeşil politikalar benimseyecek veya Avrupa Birliği'nin karbon sınırı ayarlama mekanizması aracılığıyla yaptığı gibi sınırdaki bariyerler kuracaktır. Bu tür politikalar hem iç hem de dış politika gündemlerine hizmet edecektir.

Ancak eninde sonunda, jeopolitik kaygılar büyük olasılıkla diğer tüm düşünceleri bir kenara itecek ve hiper gerçekçi anlatının galip gelmesini sağlayacak. Örneğin, sanayi politikasının mevcut canlanmasını karakterize eden gelişmiş imalata odaklanmanın, ülkeler içindeki eşitsizliği azaltmak için çok şey yapmayacağı açık değil. Çünkü geleceğin iyi işlerinin, yapacak çok az şeyi olan hizmet

endüstrilerinden gelmesi muhtemel.

BÜYÜK GÜÇLERİN ÇARÇUR EDECEĞİ YENİ BİR DÜZENE DUR DEME ZAMANI GELDİ

Sonuç olarak dünyanın belli başlı güçlerinin ulusal güvenlik kurumlarının ekonomik anlatıyı ele geçirmesine olanak sağlamak, küresel istikrarı tehlikeye atar. ABD ile Çin arasında her zaman var olan bir askeri çatışma tehdidinin küçük ülkeleri kendi çıkarlarına hizmet etmeyen bir savaşta taraf olmaya zorladığı, giderek daha tehlikeli bir dünyadan da söz edebiliriz. Ancak yine de şunu unutmamalıyız. Hiper küreselleşmenin yanlışlarını düzeltmek ve ortak refah vizyonuna dayalı, daha

Elbette, kendi para birimlerinde borçlanan gelişmiş ekonomiler, nominal uzun vadeli sabit oranlı borçların gerçek değerini azaltmak için beklenmedik bir enflasyon krizi kullanabilirler. Açıklarını azaltmak için monetizasyonu yani para basma hali bir kez daha en az direniş yolu olarak görülebilir.

iyi bir uluslararası düzen kurmak için eşsiz bir fırsat var. Büyük güçlerin onu çarçur etmesine izin vermemek gerekiyor.

Çünkü küreselleşmenin son 30 yılının kazanımlarını çarçur etmemek, geleceğin zorluklarıyla yüzleşme yeteneğimizi baltalamak şöyle dursun, bir düzeyde ekonomik bütünleşmeyi ve etkili uluslararası iş birliğini sürdürmenin yollarını bulmalıyız. Ancak parçalanma güçlerinin üstesinden gelmek kolay olmayacak. Bununla beraber parçalanmanın ekonomik maliyetleri şimdiden artıyor. Yeni başlayanlar için, Uluslararası Para Fonu'na göre, ticaretin parçalanması küresel üretimi yüzde 1'e yakın oranda azaltabilir. Söz konusu küresel üretim ise bu devasa bir rakam anlamına geliyor. Ayrıca, ticaret ve ticaretle ilgili iletim kanalları, parçalanmanın riskleri hakkındaki tartışmalara hakim olsa da uluslararası finansal ve parasal entegrasyon da tehlikede ve riskler, birçok kişinin düşündüğü kadar yavaş ya da ılımlı değil.

KİLİT RESMİ ALACAKLILAR MAALESEF JEOPOLİTİK RİSKLERLE AYRIŞIYOR

Devlet borcunu düşünün. Burada parçalanma, alacaklıların ve sözleşmele-

rin heterojenliğine yansır. Ek olarak, kilit resmi alacaklılar jeopolitik çizgilere göre bölünmüş durumda: Çin, 2008-2021 döneminde yaklaşık 498 milyar dolar borç vererek, gelişmekte olan ülkeler için en büyük ikili alacaklı konumunda. Karşılaştırma için, Dünya Bankası bu ülkelere aynı dönemde 601 milyar dolar borç verdi.

Borç çözümü, uluslararası yönetimde açık bir boşluk olmaya devam ediyor. Sürdürülemez borç pozisyonuna sahip ülkeler, bunları zamanında ele almak için teşviklerden yoksun. Aksine, pazara erişimi kaybetme korkusu bu tür eylemleri caydırır. Ancak daha sıkı mali koşullar Asya, Afrika ve Güney Amerika'daki yoksul ülkelerin borç pozisyonlarını kötüleştiriyor. Bu ülkelerin yüzde 15'i zaten borç sıkıntısı içinde. Yüzde 45'i ise yüksek risk altında.

Sorun şu ki, parçalanma müzakereleri engelliyor, özellikle de bölünmüş alacaklılar borç çözümü için kullanılan ana araçlar olan kurtarma paketlerinden kaçınıyor. Bundan iki ay evvel Hindistan'ın Bengaluru kentinde düzenlenen G20 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Governörleri Toplantısı sırasında IMF; G7, Çin, Hindistan, Suudi Arabistan ve Dünya Bankası'ndan temsilcileri

Enflasyon cini şiseden çıktığında ki bu durum merkez bankalarının yaklaşmakta olan ekonomik ve finansal çöküş karşısında mücadeleden vazgeçtiğinde yaşanacak, nominal ve reel borçlanma maliyetleri yükselecek. Çünkü dünya ekonomi tarihinin de gösterdiği gibi tüm stagflasyon borç krizlerinin anası ertelenebilir ancak kaçınılamaz.

bir araya getirdi. O toplantıda, görüldü ki devlerin alacakların tahsili noktasındaki uyumsuzlukları artık ayyuka çıktı. Bundan bize ne diye hayıflanıyorsan eğer, şu kadarını söyleyelim değerli dinleyici. Uyuşmazlıklar arttıkça maalesef sen ve ben de borçlanmaya devam edeceğiz.

GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERİN YENİ PANDEMİSİ, BORÇ SALGINI

Bir önceki bölümde gelişmiş ekono-

Daha sıkı düzenlemelerin temel bankacılık sektörlerine yönelik riskleri azalttığı doğru fakat bu yalnızca risklerin finansal sistemin başka yerlerine kaymasına yol açtı. Örneğin artan faiz oranları, mülk satın almak için büyük ölçüde borçlanan özel sermaye şirketleri üzerinde büyük bir baskı yarattı.

ülkesinde şimdi bir kriz yaşanıyor. Hatırlayan vardır belki The Economist, borçlarını ödeyemeyen veya borç sıkıntısı riski yüksek olan 53 savunmasız ülke belirlemişti. Bu ülkelerin çoğunun dünyanın en fakir ülkeleri arasında olduğu doğru olsa da artan sayıda orta gelirli ekonomi de ciddi borç sorunlarıyla karşı karşıya. Dünya Bankası'na göre, tüm yükselen ve gelişmekte olan ülkelerin yaklaşık yüzde 60'ı yüksek riskli borçlular haline geldi.

Bu krizin kapsamını tam olarak ölçmek

ve olası çözümleri belirlemek için öncelikle bu ekonomilerin temel özelliklerini ve kamu sektörü yükümlülüklerini göz önünde bulundurmak gerekiyor. The Economist'n belirlediği borç sıkıntısı çeken 53 ülke, dünya nüfusunun yüzde 18'ini yani 1.4 milyardan fazla insanı temsil ediyor. Fakat gelin görün ki bu denli kalabalık bir nüfus küresel ölçekte meydana getirilen gayri safi yurtiçi hasılanın yalnızca yüzde 5'ini oluşturuyor.

Ekrandaki grafiğe baktığımızda gelişmekte olan dünyanın farklı bölgelerinde brüt kamu borcunun gayri safi yurtiçi hasılaya oranını görmek mümkün. Söz konusu oran Sahra Altı Afrika'da yüzde 55 iken, yükselen ve gelişmekte olan Asya, Latin Amerika ve Karayipler ekonomilerinde ise yüzde 70'i aşıyor. Düşünün işte ister İngiltere ister Japonya ya da dünyanın çok daha uzak bir ucunda olun sizleri yönetenlerin bile elini kolunu bağlayan, siyah giyen adamlardan söz etmek mümkün.

Elbette ki yüksek borç yükü pandeminin doğrudan bir sonucu. 2020'den bu yana Asya hariç her bölgede borç seviyeleri azalırken, hala 2019'a göre daha yüksek. Ayrıca, sıkılaştırılan finansal koşullar, zaten finans-

milerin barındırdığı gizli risklerin etüdünü yaptık. Gelişmekte olan ekonomilerin durumuna da bakalım mı? Açıkçası ezilen gelişmekte olan ekonomiler için artık yeni bir pandemiden söz edebiliriz. Bu pandemiye verilecek yegane isim ise "Borç Salgını" olabilir. Sıkılaştırılan finansal koşullar ve para birimindeki hızlı değer kayıplarıyla ezilen düzinelerce gelişmekte olan ülke ya bir borç krizinin eşiğinde ya da şimdiden temerrüde düştü. Uluslararası toplum, acil yardım sağlayarak, yeni yeniden yapılandırma mekanizmaları oluşturarak ve iddialı reformlar başlatarak belki de negatif seyre dur diyebilir. Elbette burada düzenleme yaparken talep edilen isteklerin de insafli olmasını artık ümit etmekten başka bir şey düşünmüyoruz.

BORÇ SEVİYELERİ SON 50 YILIN ZİRVESİNDE

COVID-19 salgını, düşük ve orta gelirli ülkelerin borç seviyelerini son 50 yılın en yüksek seviyesine çıkardı. Yükselen enflasyon, yükselen faiz oranları ve güçlenen ABD dolarının borç servisi yüklerini artırmaları birlikte, gelişmekte olan dünyanın birçok

mana erişimde zorluk yaşayan gelişmekte olan ülkelerin mevcut borçlarını yeniden yapılandırmalarını çok daha zorlaştırdı. Dolayısıyla şirketler iflas etmekten kaçmanın yollarını harıl harıl arıyor.

DOLAR CİNSİNDEN BORÇ ÖDEME MALİYETİ YÜKSELDİ

Gelişmekte olan ülkeler için önemli risklerden biri de para biriminin değer kaybetmesi. Pek çok ülkenin para birimi ABD doları karşısında sert bir şekilde düşerek dolar cinsinden borç ödeme maliyetlerini yükseltti. Bazı gelişmekte olan piyasa hükümetleri yerel devlet borç piyasaları geliştirdi ve birkaç çok taraflı borç veren kuruluş yerel para birimlerinde kredi vermiş olsa da gelişmekte olan piyasa kamu borcunun yüzde 16'sı halen yabancı para cinsinden . Bu sorun özellikle 2023 yılında dış borcun ihracata oranının yüzde 167'ye ulaşması beklenen Latin Amerika, Karayipler ve Sahra Altı Afrika'da telaffuz ediliyor.

Gelinen noktada belki de hiç olmadığı kadar ılımlı ve çözüm odaklı seçenekleri artık alacaklıların sunması gerekiyor. Örneğin alacaklılar, düşük gelirli ülkeler için borç hafifletme sağlamada kritik bir rol oynayabilir. Çok taraflı kalkınma bankaları tipik olarak imtiyazlı faiz oranlarında uzun vadeli krediler sunar. Bu durum özellikle daha fakir ül-

keler için mevcut ortamda rekabet avantajı sağlar. Düşük gelirli ülkeler için çok taraflı borcun toplam dış borca oranı son 10 yılda yaklaşık yüzde 36.5 iken, daha maliyetli özel sektör finansmanına bağımlı olan orta gelirli ülkeler için bu oran yüzde 8'dir. İşte bu uçurumu kapatıp, vicdanlı gelir paylaşımı için herkesin biraz insaf etmesi gerekiyor.

PARİS KULÜBÜNÜ BİLEN VAR MI?

COVID-19'dan önce, düşük ve orta gelirli ülkelere borç yardımı sağlayan ana organ, bağımsız alacaklılardan oluşan Paris Kulübü idi. Ancak, pandeminin neden olduğu likidite krizine yanıt olarak G20 ve Paris Kulübü, Borç Servisi Askıya Alma Girişimi'ni başlattı. Borç Servisi Askıya Alma Girişimi, Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu'nun desteğiyle, Mayıs 2020 ile Aralık 2021 arasında 48 düşük gelirli ülkenin borçlu olduğu 12.9 milyar dolarlık ödemeyi askıya aldı. Söz konusu rakam özel sektör alacaklılarının minimum katılımıydı. Aralık 2021'de sona erdiğinden bu yana finansal piyasalara erişim daraldı ve 73 uygun ülkenin neredeyse yarısı şu anda borç sıkıntısı riskiyle karşı karşıya.

2020'nin sonunda, G20 ve Paris Kulübü, Borç Servisi Askıya Alma Girişimi'ne uygun ülkeleri koordine etmek ve bu ülkelere borç hafifletmesi sağlamak amacıyla 'Borç Teda-

Her piyasa düzeni, sistemin nasıl çalıştığına dair kendimize anlattığımız hikayelerle desteklenir. Bu, özellikle küresel ekonomi için geçerlidir. Çünkü tek tek ülkelerden farklı olarak, dünyada kural koyucu ve uygulayıcı olarak hareket eden merkezi bir hükümet yoktur. Söz konusu anlatılar birlikte ele alındığında, hükümetlere ne yapmaları ve yapmamaları gerektiğinin farkına varır.

vileri için Ortak Çerçeve'yi onayladı. Ancak şimdiye kadar buraya Çad, Etiyopya ve Zambiya başvurdu. Bu yılın başlarında, Dünya Bankası ve IMF, programı iyileştirmek için dört tavsiye içeren bir yol haritası sundu. Bunlar net bir zaman çizelgesi, müzakereler sırasında borç ödemelerinin askıya alınması, net süreçler ve kuralların oluşturulması ve genişletilmiş uygunluk gereksinimleriydi.

Ancak acil borç ertelemesi gerektiren birkaç ülke, Borç Servisi Askıya Alma Girişimi-

Büyük Buhan ile birlikte altın standardının çöküşü, bu iyi huylu piyasa anlatısına önemli bir darbe indirdi. Dünya Savaşı'ndan sonra ortaya çıkan ve küresel ekonomiyi istikrara kavuşturmak için Keynesyen makroekonomik yönetime dayanan Bretton Woods rejimi, devlete çok daha önemli bir rol verdi. Yalnızca güçlü bir refah devleti sosyal sigorta sağlayabilir ve piyasa ekonomisinin gatlaklarından düşenleri destekleyebilirdi.

mi için uygun ülkeler arasında yer almıyordu. Lübnan, Sri Lanka ve Surinam gibi bazı orta gelirli ülkeler şimdiden temerrüde düştü. Mısır, Gana, Pakistan ve Tunus da dahil olmak üzere diğerleri ciddi borç sıkıntısıyla karşı karşıya. Arjantin ve Ekvador, 2020'de dış borçlarını geleneksel mekanizmalar kullanarak ve üstü kapalı IMF desteğiyle yeniden yapılandırdı.

UZUN VADELİ VİCDANLI DÜZELTMELER NEDEN YOK?

Paris Kulübü'nün askıda kahve bekletir-

cesine gelişmek isteyen ülkelere sunduğu lütfetme hali ise açıkçası samimiysiz bir küstahlık olarak nitelendirilebilir. Ülkeleri önce borçlandırıyor, borçların karşılığında da limanlara, yer altı kaynaklarına ve daha adını sayamadığımız gelir kalemi yüksek birçok girişime el koyuyor. Bunu kendisi yapma bile kulübe hizmet veren çok uluslu sermaye şirketlerinin yaptığını pekala hepimiz biliyoruz. Sonrasında da özel sektörün kısa vadeli borçlarını askıya alarak, kendi zenginler kulübünde adeta tanrılaşma halini iliklerine kadar yaşayan zenginlerden söz ediyoruz.

Burada beyin yakan birkaç soru ile insan tanrıların kulağını çekmek gerekiyor. Neden kısa vadeli borçlar askıya alınıyor? Neden gelişmek için çığlık atan ülkelerin kaynakları ham bir şekilde sömürülüyor? Neyse buraları eşelemeye kalkarsak, muhtemelen asırlardır sömürülen ülkelerde yoksulluk nedeniyle hayatları son bulan insanların toplu mezarlarına kadar inmemiz gerekecek. Biz iyisi mi askıya borç alma işine de bir son verip, daha kapsayıcı lakin vicdanlı bir reforma tüm borçlu ülkelerin ihtiyaç duyduğunu ezilen halklar adına haykıralım.

Reform demişken en son 2014 yılında düzenlenen ve 2020 yılında son olarak IMF tarafından yeniden tasarlanan yeniden yapılandırma mekanizmasında sözleşmeye dayalı yaklaşım benimsenmişti. IMF tem-

Derin ekonomik entegrasyon ve serbest finans akışı tercihiyle 1990'larda baskın hale gelen neoliberal hiper küreselleşme anlatısı, pek çok yönden iyi huylu ve kendi kendini ayarlayan piyasaların altın standardı anlatısına dönüşün habercisiydi aslında.

silcileri, bu yaklaşımda iyileştirme ihtiyacını vurguladı. Çünkü teminatlandırılmış borçlar ve bu alandaki şeffaflık eksik kalıyordu. Ancak bu sözleşme düzenlemeleri de yetersiz. Neden mi yetersiz? Yükselen ve gelişmekte olan ülkelerin devlet borçlarının yarısı, birkaç borç sözleşmesinin aynı anda yeniden müzakere edilmesine izin veren gelişmiş toplu eylem maddelerinden yoksun.

MÜZAKERE PANELİ DENENEİLİR

Başka bir olası yaklaşım, Birleşmiş Milletler bünyesinde faaliyet gösterecek bağımsız bir ülke borcu müzakereleri paneli oluşturmak olabilir. IMF zaten bu yüzyılın başında benzer bir yapı oluşturmaya çalıştı ancak fikir reddedildi. Pandemi sırasında Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı tarafından tekrar önerildi. Böyle bir taahhüt gerekli olsa da mevcut borç krizinin ele alınmasında herhangi bir fark yaratmak çok uzun zaman alacak. Bununla birlikte, gelecekteki herhangi bir reform, çok taraflı finansmanın daha fazla sağlanmasına izin vermeli ve yeniden borç müzakerelerini kolaylaştıracak geçici bir mekanizma oluşturmalı. Pandemi sırasında olduğu gibi büyük miktarda özel çekme hakkı ihracı çözümünün bir parçası olmalı. Birçok orta gelirli ekonomi, iflas etmekten çok finansmana erişim sorunu yaşıyor aslında. Dolayısıyla çok taraflı borç verenlerden bol miktarda düşük faizli, uzun vadeli finansmanla tamamlama yapıp, kalkınmanın fitili ateşlenebilir.

ÜÇ TARİHİ OLAY İÇİNDE BRADY TAHVİLLERİNİ HATIRLAYAN VAR MI?

Etkili borç yeniden yapılandırma modellerine gelince, akla üç tarihi örnek geliyor. 1980'lerin Latin Amerika krizi sırasında, gelişmekte olan ülkeler ABD destekli 'Brady

Neoliberal hiper küreselleşme anlatısı, hükümetler için kritik bir rolü de kabul etti. Dünyayı büyük şirketler ve büyük bankalar için güvenli hale getiren belirli kuralları uygulamak bu standardın olmazsa olmazıydı. Yani mevcut ekonomik sistemi dizayn eden yapıları korumak neoliberal hiper küreselleşmenin başlıca göreviydi.

Tahvilleri' yoluyla borçlarını yeniden yapılandırdı. 1996'da IMF ve Dünya Bankası, ekonomik reformlar karşılığında çok taraflı alacaklılara olan borçların silinmesine izin veren 'Ağır Borçlu Yoksul Ülkeler Girişimi'ni başlattı. 2006 yılında başlatılan Çok Taraflı Borç Kurtarma Girişimi, bu yaklaşımı bir adım öteye taşıyarak uygun ülkelerin IMF, Dünya Bankası ve Afrika Kalkınma Fonu'na olan borçlarını iptal etti.

Fakat düşük ve orta gelirli ülkelerin ihtiyaç duydukları yardımı almalarını sağlamanın en iyi yolu, Dünya Bankası veya bölgesel kalkınma bankalarının, sıkıntı içindeki borçluların gönüllü olarak kullanabilecekleri bir kredi tesisi oluşturmalarıdır. Kredi, tüm ikili ve ticari borçlara eşit şartlarda uygulanacak ve borç görüşmeleri sırasında süreci yöneten çok taraflı banka tarafından sıkı bir şekilde izlenecek. Ayrıca, uluslararası finans kurumları, ilgili ülkelere tamamlayıcı krediler sunarak borç yeniden yapılandırma

Büyük Buhran ile birlikte altın standardının çöküşü, bu iyi huylu piyasa anlatısına önemli bir darbe indirdi. Dünya Savaşı'ndan sonra ortaya çıkan ve küresel ekonomiyi istikrara kavuşturmak için Keynesyen makroekonomik yönetime dayanan Bretton Woods rejimi, devlete çok daha önemli bir rol verdi. Yalnızca güçlü bir refah devleti sosyal sigorta sağlayabilir ve piyasa ekonomisinin çatlaklarından düşenleri destekleyebilirdi.

anlaşmalarını kolaylaştırabilir. Ya da daha uç noktalarda düşünecek olursak kaynak sömürüsüne dayanan borç verme işine de bir son verilebilir.

Sonuç olarak borcun seviyesi ve doğası ülkeden ülkeye büyük farklılık gösterdiğinden, uluslararası kurumlar yardım konusunda her bir ülkenin koşulları bazında karar vermeli. Bu, çok taraflı kalkınma bankalarından yalnızca borç hafifletmesi talep eden ülkelere değil, aynı zamanda istemeyen ülkelere de daha fazla finansman sağlanarak tamamlanmalı. Elbette, tüm gelişmekte olan ülkeler, uzun vadeli borç sürdürülebilirliğini sağlamak için yapısal ve mali reformları da uygulamalı.

Gördüğünüz üzere buraya kadar anlatıklarımızdan şu sonucu varmak mümkün. Borç alıyorsanız, aldığınız borçtan daha fazlasını kazanacak bir ekonomik modeliniz ve bütçe disiplininiz olmalı. Aldığınız borcu fiyatı şişirilmiş projelere harcıyorsanız ve size oy veren insanlar bu duruma göz yumuyorsa açıkçası yapacak pek de bir şey kalmıyor. Aslına bakılırsa borçluluk içinde yüzen her toplum tedaviyi kendinde bulmalı. Şişman politikacıların dünyasında insaf beklemek iyimser olmaktan öteye gitmez.

AHLAKİ BAŞARISIZLIK EŞİĞİNDEKİ DÜNYADA ÇİN'E BORÇLU LİSTESİ

Elbette ki kapımızda bekleyen borç krizini irdelerken G7 devletleri dışında ka-

Küresel ekonomi hiper küreselleşmeyi terk ederken, onun yerine neyin geçeceği büyük ölçüde belirsizliğini koruyor. Daha önce üretkenlik olarak adlandırdığımız, gelişmekte olan bir ekonomik politika çerçevesi; hükümetlerin eşitsizliği, halk sağlığını ve temiz enerjiye geçişi ele almadaki rolünü vurguluyordu.

lan ancak dünyanın geri kalanı için süper güç olma potansiyelini her zaman bünyesinde barındıran Çin'e de bakmak gerekiyor. Öncelikle şunu belirtmekte yarar var. Gelişmekte olan dünyanın yaklaşan borç krizlerinin önüne geçememek, ahlaki bir başarısızlığı temsil edecek ve aynı zamanda dünya ekonomik büyümesini büyük ölçüde azaltacaktır. Uluslararası toplum, Çin'i ve büyük özel alacaklıları gemiye çekmenin bir yolunu bularak, G20'nin Ortak Çerçevesi ile

başladığı işi bitirmeli aslında.

Uluslararası sermaye akışları, uzun süredir ekonomik büyümenin önemli bir kaynağı oldu. Yüksek gelirli ülkelerdeki tasarruflar, düşük gelirli ülkelerde yüksek getirili yatırımları finanse ederek, herkes için fayda sağladı. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, Marshall Planı kapsamındaki sermaye akışları, Avrupa'nın hızla yeniden inşasını hızlandırdı ve bu ülkeler toparlandıktan sonra, gelişmekte olan dünyaya kendi dış yardımlarını ve diğer resmi mali akışlarını genişletti. Özel finansman da önemli ölçüde arttı. 1990'larda gelişmekte olan ülkelere yönelik toplam sermaye akışının yarısından fazlasını özel finansman destekleri meydana getiriyordu.

GÜNEY KORE ÖRNEĞİ

Özel sermaye akışlarından bazıları muhteşem sayılabilecek sonuçlara da yol açtı. Güney Kore, gayrisafi yurtiçi hasılasının yalnızca yüzde 3'ü kadar tasarruf oranıyla 1950'lerde dünyanın en fakir ülkelerinden biriydi. Ancak kapsamlı politika reformlarını uyguladıktan sonra, çok yüksek getiri oranlarına sahip yatırımları finanse etmek

Ortaya çıkan başka bir paradigma, 'gerçekçi uluslararası ilişkiler okulundan' sonra 'hiper realizm' olarak adlandırılabilir. Bu anlatı, ABD ile Çin arasındaki jeopolitik rekabeti vurguluyor ve büyük güçler arasındaki ekonomik ilişkilere sıfır toplamlı bir mantık uyguluyor.

için büyük sermaye girişlerinden yararlanmayı başardı. O zamandan beri gelişmiş bir ekonomi haline geldi. Yüksek tasarruf ve yatırım oranları, Güney Kore'nin borcunu ödemekte zorluk çekmediği anlamına gelir. Ancak düşük gelirli ülkelerin tümü, büyümeye elverişli makroekonomik ve diğer politikaları izlemedi. Birçoğu, ödemeler dengesi açıklarını ve diğer sorunları kapatmak için borçlandı, döviz rezervlerini tüketti ve özel sermaye piyasalarına erişim-

lerini tehlikeye attı.

“BENZER SAÇ KESİMİ” SEÇENEK DEĞİL ASLINDA DAYATMAYDI

Uluslararası toplum, onlarca yıldır bu sorunları Uluslararası Para Fonu, ilgili ülkedeki hükümet ve gayri resmi Paris Kulübü ile ele aldı. Borçlu bir ülke sorunla karşılaştığında, IMF kısa vadeli finansman sağlamak ve ekonomiyi tekrar sürdürülebilir bir büyüme yoluna sokmak için tasarlanmış politika

reformları önermek için devreye girdi.

Fon ve borçlu ülke hükümeti bir reform programı üzerinde anlaştıktan sonra, Paris Kulübü alacaklıları mevcut resmi ikili borcu sürdürülebilir kılmak için bir indirim konusunda müzakere ediyordu. Bu süreçte zımnen, özel alacaklıların da benzer bir "saç kesimi" üzerinde anlaşmaları gerekiyordu. Aksi taktirde, IMF'nin kurtarma fonları, ekonomik faaliyeti yeniden canlandırmak yerine, ülkenin özel sektöre olan borçlarını

ödemek için kullanılacaktı. Krizleri yönetmeye yönelik bu sistem mükemmel olmaksızın uzak olsa da genellikle işe yaradı.

Son yıllarda ise sistemi boşa çıkaran yeni bir detay yani Çin gerçeği ortaya çıktı. Çin'in gelişmekte olan ülkelere önemli bir borç veren ülke haline geldiği son 20 yılda düzenlemelerin deforme edildiğini söylemek pekala mümkün. 2022 itibarıyla, dünyanın en düşük gelirli 74 ülkesinin toplam 35 milyar dolarlık borç servisi yükümlülüğü vardı. Söz konusu rakamın 13.1 milyar doları Çin'e aitti. Yani dünyanın en düşük gelirli ülkelerin borçlarının 13.1 milyar doları Çin hükümetineydi. Mayıs 2021 Peterson Uluslararası Ekonomi Enstitüsü politika özeti göre Çin, yoksul ülkelerin resmi alacaklılara borçlu olduğu tüm borcun ise yüzde 50'sinden fazlasını oluşturuyor. Düşünün işte yoksul ülkeler Çin'in ezici borç politikası ile gelişmeyi unutma hali yaşıyorlar.

PARİS KULÜBÜNE KATILMAYI REDDEDEN ÇİN, KARA KUTU GİBİ

Çin'in önde gelen bir alacaklı olarak ortaya çıkması, en azından Paris Kulübü'ne katılma davetini reddetmesi nedeniyle sorunlar yarattı. Paris Kulübü üyeleri kendilerine borçlu olunan meblağlar hakkında bilgi paylaşırken, Çin paylaşmıyordu. Çok taraflı borç yeniden yapılandırma düzenlemelerine anlamlı bir şekilde katılmaya da istekli olmadı. Bunun yerine, kredilerinin çoğuna ifşa etmeme anlaşmaları ekleyerek ve çok çeşitli acenteler aracılığıyla kredi akıtarak bir kara kutu gibi çalıştı.

2020'de, Çin'in de dahil olduğu G20, gelişmekte olan ülkelerdeki borç sıkıntısını ele almak için bir Ortak Çerçeve üzerinde anlaşmaya vardı. Ancak o zamandan beri çok az ek ilerleme kaydedildi. Yakın zamanda Gana, tesis kapsamında destek başvurusunda bulunan yalnızca dördüncü ülke oldu. Bu arada, ciddi borç servisi sorunlarıyla karşı karşıya olan ülke sayısı artmaya devam etti. Zambiya ve Sri Lanka zaten borçlarını ödeyemediler ve ekonomileri derin bir durgunluk içinde. Sri Lanka-Malavi ile birlikte yeni bir IMF programının şartlarını geçici olarak kabul etmiş olsa da borç sürdürülebilir hale gelene kadar anlaşma imzalanamaz. Ancak mevcut borç seviyesi sürdürülemez olduğunda IMF, tüm önemli alacaklılar yeniden yapılandırmayı kabul etmeden krediyi onaylayamaz.

Açıkçası ezilen gelişmekte olan ekonomiler için artık yeni bir pandemiden söz edebiliriz. Bu pandemiye verilecek yegane isim ise "Borç Salgını" olabilir. Sıkılaştan finansal koşullar ve para birimindeki hızlı değer kayıplarıyla ezilen düzinelerce gelişmekte olan ülke ya bir borç krizinin eşliğinde ya da şimdiden temerrüde düştü.

ORTAYA ÇIKAN FELÇ TÜM FAKİR ÜLKELERİ ETKİLİYOR

Ortaya çıkan felç, diğer birçok fakir ülkeyi tehlikeye attı. Tunus, uluslararası tahvil finansmanı olmadan bütçesini karşılayamaz halde. Halihazırda ağır bir borç yükü altında mücadele eden Gana, 2022 yılının Kasım ayında yüzde 36'lık yıkıcı faiz oranıyla altı aylık bir hazine bonusu çıkarmak zorunda kaldı. Söz konusu faiz korkunç bir boyuta işaret ediyor. Biz battık bu da ispatı denilen faiz oranı ile işler daha da bir karışacak gibi. Geçen yaz sel felaketiyle harap olan Pakistan'ın döviz rezervleri sadece bir aylık itha-

lata eşit. Yani güvenli kabul edilen seviyenin çok altında. Bu saydıklarımız aslında çok da vahim durumda olmayan ülkelere birkaçı. Bu ülkelere daha vahim durumda olanları var mı? maalesef ki var.

KITLIK RİSKİNE İLAVE İNSANİ KRİZLER SÖZ KONUSU OLACAK

Uluslararası yardım olmaksızın yüksek borçlu ülkeler, ekonomik durgunluğa veya düşüşe yol açan devam eden elektrik, yakıt ve diğer temel kıtlıklar ile karşı karşıya kalacak. Daha fazla ülke bu tuzağa düş-tükçe, bunu insani krizler ve yoksullukta keskin artışlar takip edecek. Zor durumdaki ülkeler için gerekli ekonomik politika reformlarının yanı sıra borçların yeniden yapılandırılmasını sağlamanın yollarını bulmak herkesin çıkarına. Bu konuda yeni bir baskı, Çin ile diğer alacaklı ülkeler arasında herkesin yararına olacak bir anlaşmaya yol açabilir. IMF'nin makroekonomik politika reformlarını desteklemedeki hayati rolü göz önüne alındığında, en umut verici yol, fona borcun sürdürülemez sayılması için daha fazla yetki vermek olmalı.

Gelişmekte olan dünyanın yaklaşmakta olan borç krizlerinin önüne geçilememesi, ahlaki bir başarısızlığı temsil edecek. Aynı zamanda gelişmiş ülkelere koruma için daha fazla baskı yaratacağı için gelişmekte

olan ülkelere reformlara karşı daha fazla direnişe tanıklık edeceğiz. Bu durum ise küresel ekonominin büyümesini büyük ölçüde azaltacaktır. Sonuç olarak borca batmış ekonomilerde, büyük insani maliyetlerle birlikte, uzun süreli durgunluk ve depresyona tanıklık etmemiz artık kaçınılmaz gibi duruyor.

YÜKSEK BORÇLU ÜLKELERDE BÜYÜMEYİ KURTARMAK MÜMKÜN MÜ?

Araştırmamızın sonuna gelirken bir not düşmekte fayda var. Gelişmekte olan ülkeler için ekonomik büyüme, başarılı borç anlaşmalarının temel bir bileşeni olmaya devam ediyor. Ancak en iyi koşullarda bile, bu ülkelerin büyümesi muhtemelen daha yavaş ve daha iç odaklı olacak. Bu da daha derin borç azaltma ve daha uzun zaman ufuklarının bir kombinasyonunu gerektirecek. Giderek daha fazla ülke kendisini borç krizinin içinde bulurken, bu yıl gelişmekte olan ülkeler için yıkıcı bir depremden söz edebiliriz. Bugün itibarıyla bile birçok ülke zaten temerrüde düşmüş durumda ve diğerlerinin puanları, ekonomik çöküşü ve yoksullukta keskin artışları önlemek için acilen borç hafifletilmesine ihtiyaç duyuyor.

Borç krizlerine hakim olan tepki, borçlu ülke, uluslararası mali kuruluşlar ve diğer

dış alacaklıları içeren karmaşık paketlerin müzakere edilmesidir. Korumaları gereken kendi çıkarları olduğu için yerel tahvil sahipleri, işçi sendikaları ve diğerleri de bir rol oynamaktadır. Tüm bu taraflar arasındaki pazarlık süreci uzun olabilir ve borçlu ülke koşulları kötüleşmeye devam etse bile, sonucu başkalarına daha büyük bir kayıp yükü yükleyerek sonuca oynamak için önemli yerel ve küresel çabalar içerebilir.

DAHA DERİN BORÇ İNDİRİMİNE İHTİYAÇ GÜN GİBİ ORTADA

Öte yandan, deglobalizasyon ve dekarbonizasyon çabalarına ilave ihracata yönelik büyüme modelinin sona ermesi gibi son gelişmeler, muhtemelen düşük gelirli ülkelerin büyüme potansiyelini azalttı. Bu, borç azaltma pazarlıklarının gelecekteki büyümenin rolünü abartmaması gerektiği ve kaybedilen büyüme fırsatlarının maliyetinin daha derin borç indirimleri olması gerektiği anlamına gelir. Ancak aynı derecede önemli olan, büyüme yolunu yeni gerçeklere göre ayarlayan yeni yatırımların yokluğunda gelecekteki büyüme daha da düşük olacaktır.

Yeni büyüme fırsatları yeni finansman alırsa ve karlıysa, büyüme fırsatlarında ticaretle ilgili düşüşün etkisini en azından kısmen dengeleyerek borç azaltma ihtiyacını

azaltabilirler. Bu fırsatlar ve finansman ihtiyaçları, yeşil geçişle ilgili olarak en net ve en önemli olanlardır. İklim değişikliği, kısmen coğrafi konumları ve kısmen de nüfuslarının daha fazla savunmasız olması ve iklim risklerini azaltamaması nedeniyle, düşük gelirli ülkelerdeki büyüme beklentilerine en çok zarar veriyor. Yeşil büyüme, büyük ölçüde bu olumsuz güçleri dengelemek için kamu politikalarının uygulanmasıyla ilgilidir. Ama aynı zamanda yeni fırsatlardan yararlanmakla da ilgilidir.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE NEDEN OLAN ZENGİNLER FAKİRLERE BORÇ VERİYOR

Şimdi burada biraz soluk alıp, önemli bir hatırlatma yapmakta fayda var. Dünyanın en zengin devletleri 'Küresel Kuzeyde' yer alıyor. Atmosfere delirmişçesini karbon bırakarak, Sanayi Devrimi'nden beri süregelen zenginliklerini Büyük Teknoloji çağı ile taçlandıran bu devletler gelin görün ki iklim değişikliği konusunda biraz şanslılar. Aslında mide bulandıran bu şans hali şu anlama geliyor. Küresel Kuzey zenginleştiçe, yoksul ülkelerde iklim olaylarının sayısı artmaya devam ediyor. Dolayısıyla açlıkla boğuşmak zorunda olan, temel ihtiyaçları için borçlanmak durumunda kalan yoksul ülkelerin borç hanesine bir de iklim deği-

Küresel Kuzey zenginleştiçe, yoksul ülkelerde iklim olaylarının sayısı artmaya devam ediyor. Dolayısıyla açlıkla boğuşmak zorunda olan, temel ihtiyaçları için borçlanmak durumunda kalan yoksul ülkelerin borç hanesine bir de iklim değişikliğinden kaynaklı girdiler yazılıyor. Sizce bu bir adalet mi?

şikliğinden kaynaklı girdiler yazılıyor. Sizce bu bir adalet mi? Yoksa doymak bilmeyen ve açgözlülüğün yeryüzündeki yegane temsilcisi olan insanı anlamak için Küresel Kuzeyi temsil eden ülkelerin umursamaz tavırlarına "Pes artık" demek mi gerekiyor.

Öte yandan, iklim mağduru fakir ülkelerin iklim değişikliğine uyum yatırımları arasında deniz seviyesinin yükselmesine karşı savunma, sellerin tuzluluğunu azaltma, yol ve köprü altyapısını güçlendirme ve su tasarrufunu artırma projeleri yer alıyor. Küresel gıda fiyatlarının önümüzdeki yıllarda daha fazla değişiklik göstermesi beklendiğinden, uyum aynı zamanda gıda

güvenliğinin iyileştirilmesini de içeriyor. Ayrıca karbon ayak izi azalma noktasında enerji yatırımlarının önemine de vurgu yapmakta yarar var. Önden yüklemeli yatırımlar gerektiren güneş ve rüzgar teknolojilerini kullanarak temiz yollarla güç üretmeye odaklanmak ise yoksul ülkelerin durmaksızın borç biriktirmesi anlamına gelmesi açısından açıkçası insafsızlık olarak nitelendirilebilir.

Buradan elbette şu çağırımı yapmıyoruz: "İklim değişikliği ile mücadele etmeyin." Böyle bir düşünce içinde asla değil ama gelişmiş ülkelerin de bir takım kusurlu bakış açılarını değiştirmesi gerektiğine inanıyoruz. Öncelikle uluslararası yatırım fonlarının olaylara yaklaşımının değişmesi gerekiyor. Bir kere koşulluluk dediğimiz anlatı, yeni geliştirme zorluklarına göre uyarlanmalı. Çünkü koşulluluk, yeni büyüme gündemini benimsemeli ve odak noktasını makroekonomik hedefler üzerindeki aşırı vurgudan yeşil büyüme zorunluluğunu destekleyen sosyal olarak kabul edilebilir politikalara kaydırmalı. Büyüme getirilerinin daha uzun sürmesi muhtemel olduğundan, koşulluluk buna göre aşamalı olmalı.

DAHA BÜYÜK FİNANSMAN RÖLÜNÜ ARTIK ÜSTLENİN

Yine bir dip tespitte bulunarak, yazımıza

devam edelim. Yatırım fonları, hem doğrudan hem de iyileştirmeler yoluyla özel finansmanı güçlendirme çabaları yoluyla daha büyük bir finansman rolü üstlenmeli. Borçlu ülkeler, yeni bir büyüme patikasına geçişi yönetirken, kredi değerliliği ve pazara erişim konusunda eski bir sicili yeniden oluşturana kadar, geçmişte olduğundan daha fazla yeni finansman sağlanması gerekiyor. Yeşil geçişin yatırım ihtiyaçları, daha dar bir kamu harcamaları setine odaklanmak için kaynakları kamudan özel sektöre kaydıran 1980'lerin eski tarz reformlarından çok daha fazla anlam ve kapsam içeriyor.

Değerli büyüme fırsatları göz önüne alındığında, uluslararası finans kuruluşlarının kredilerinin boyutu ve ihtiyaç duyulan borç azaltma miktarı arasında negatif bir ilişki olabilir. İddialı bir reform programını finanse eden iddialı bir borç verme programı, yüksek büyüme oranlarına yol açmalı. Sonuç olarak yeni yatırım fırsatlarının gerçekleştirilmesi, yeni finansman ve yeni şartlılık biçimleri gerektirecek. Gelişmekte olan ülkeler güvenilir bir şekilde yeni büyüme yollarına başlayana kadar, yeni finansmanın erken dönemde ve büyük ölçüde uluslararası finans kuruluşlarından karşılanması gerekiyor ancak tek bir şartla. Biziz vicdan, biraz insaf.

AVRUPA DA BORÇ KAPISINDA

Evet, içinde bulunduğumuz yılda sadece gelişmekte olan veyahut yoksul ülkeler mi borçlanıyor. Açıkçası hayır. Hemen yanı başımızdaki Avrupa bile borç sarmalının içinde bulunuyor. Hemen açıklayalım. Avrupa Komisyonu'nun devam eden borçlanma çılgınlığı ekonomik olarak sorumsuz ve açıkça enflasyonist bir anlam taşıyor. Komisyon, harcamalarını finanse etmek için ortak tahvil ihraç etmeye devam ederek, Avrupalı tasarruf sahiplerine zarar veriyor ve ulusal hükümetlerin kredi itibarını baltalıyor.

COVID-19 salgını ve Ukrayna'daki savaştan ağır darbe alan Avrupa Birliği'nin net bir şekilde paraya ihtiyacı var. Dolayısıyla bloğun Ekonomi Komiseri Paolo Gentiloni'nin bunu doğrudan AB üye ülkelerinden alamayacağı göz önüne alındığında, ödünç alma yoluna gideceğini söyleyebiliriz. Burada önemli olan Komisyon'un çokça para alması. Yani yöntemi kimse umursamıyor. Bu dağlar kadar borç biriktirmek anlamına gelse bile kimsenin umurunda değil.

2020'de Gentiloni, AB'nin COVID-19 salgınının etkileriyle başa çıkmak için 800 milyar euro'nun (858 milyar \$) üzerinde borç almasını sağlayan acil durum programını hayata geçirmişti. Kısa adı NGEU olan program sayesinde 2022 yılının Mayıs ayında Ukrayna'ya yardım etmek için fon toplandı. Ayrıca Ekim ayında Avrupa vatandaşlarına gaz faturalarında yardımcı olmak için ortak borç verilmesini önerdi.

Günümüzde ise ortak borç ihraçları dalgasının ortasında Avrupa Komisyonu, ABD Başkanı Joe Biden'ın temiz enerji projelerine yönelik sübvansiyonları içeren 369 milyar dolarlık Enflasyon Düşürme Yasası ile rekabet etmeyi planlıyor. Yeni plan yeni borçlanmayı içermese de yeşil teknolojilere yatırım yapmak için yeni bir 'Avrupa Egemenlik Fonu' öneriyor. Bu programların faydalarının maliyetlerini haklı çıkaracağı şüpheli. Örneğin, NGEU fonlarının dağılımı ile yerel COVID-19 salgınlarının ciddiyeti arasında bir ilişki yok gibi görünüyor. Bununla birlikte, NGEU yardımı ile kişi başına düşen GSYİH arasında negatif bir korelasyon var ve virüsten daha az etkilenen bazı fakir ülkeler, şaşırtıcı miktarda para aldı.

BORCU KİM KARŞILAYACAK?

Komisyonun mevcut borçlanma çılgınlığıyla ilgili sorun, AB'nin kendi kurallarının onun borç almasını engellemesi. Avrupa Birliği'nin İşleyişine İlişkin Antlaşma'nın 311. Maddesi, AB'nin kendisini "tamamen kendi kaynaklarından" finanse etmesi gerektiğini açıkça belirtiyor. Bu nedenle üye devletlerin NGEU'nun oluşturulması konusunda oy birliğiyle anlaşmaları gerekiyordu.

Bir diğer önemli sorun da bu borcun maliyetini kimin karşılayacağı konusunda netlik olmaması. Politikacılar ve ekonomistler sık sık AB'nin borç yükünün kaçınılmaz olarak ona hizmet etmek zorunda kalacak olan gelecek nesil vergi mükelleflerinin üzerine düşeceğini söyler. Bunda doğruluk payı olsa da en yüksek bedeli bugünün tasarruf sahipleri ödeyecek. Gelişmiş dünyanın çoğu gibi, Avrupa da stagfasyonun geri dönüşüyle sarsılıyor. Stagfyonist bir ortamda, beklenmedik olaylar (Ukrayna'daki savaş veya COVID-19 gibi), aşırı talep nedeniyle artan fiyatlara dönüşen arz şokları yaratır. Yeni borç vermek daha fazla talep yaratır ve böylece enflasyonu daha da artırır.

ENFLASYONU HALA YÜKSEK

Öte yandan, fiyat artışı yavaşlıyor gibi görünse de Euro Bölgesi enflasyonu hala yüzde 8.5 seviyesinde. Yani Avrupa Merkez Bankası'nın hedefi olan yüzde 2'den 4 kat daha fazla olan bir enflasyon oranından söz ediyoruz. Değişken gıda ve enerji fiyatlarını hariç tutan en son çekirdek enflasyon oranı bile yüzde 6.2 ile tahmin edilenin çok üzerinde gerçekleşti. Hatırlanacağı üzere 1970'lerin stagfasyonist 10 yılı boyunca, ücret-fiyat sarmalının Avrupa'ya hakim olması biraz zaman almıştı. Fakat günümüzde Ukrayna'daki savaşın sonu görünmüyor ve 'baby boomers' denilen kuşağın iş gücünden istikrarlı bir şekilde çıkışı, yüksek enflasyonun burada kalmasını muhtemelen sağlayacak. Yüksek enflasyonun devam etmesi, yaşlılık için özenle birikim yapan emeklileri ve paralarını hayat sigortası gibi nominal değerle güvence altına alınan varlıklara yatıran tasarruf sahiplerini, Avrupa'nın borçluluğunun gerçek kurbanları haline getiriyor. Dağılımsal etkiler, felaket olmasa da derin olabilir.

SETAFAN ZWEIG GÖZÜYLE AVRUPA'NIN ENFLASYONU

Avusturyalı yazar Stefan Zweig, 'Dünün Dünyası' adlı anı kitabında 1920'lerin hiperenflasyonunun küçük burjuvaziyi nasıl

Yeşil geçişin yatırım ihtiyaçları, daha dar bir kamu harcamaları setine odaklanmak için kaynakları kamudan özel sektöre kaydıran 1980'lerin eski tarz reformlarından çok daha fazla anlam ve kapsam içeriyor.

yoksullaştırdığını ve radikalleştiğini şu sözlerle anlatıyordu, "Hiçbir şey, Almanları enflasyon kadar nefret dolu ve Hitler için olgun yapmadı." Amerikalı tarihçi Gerald Feldman, bu gözlemi 1997'de Alman enflasyonu üzerine yazdığı ufuk açıcı kitabı 'The Great Disorder'da doğruluyordu.

Elbette, günümüzün enflasyonist yükselişi, 20. Yüzyılın başlarındaki hiperenflasyon krizlerine hiç benzemiyor. Ancak her enflasyonist olay küçük başlar. İşin püf noktası, kontrolden çıkmadan önce onu tomurcuk halinde kısırmaktır. Romalıların dediği gibi, 'principis obsta' yani başlangıca diren! Bu tespitlerden hareketle nereye geleceğiz peki? Hemen açıklayalım!

AB İSTİKRARINI BALTALİYOR

Avrupa Komisyonu'nun uzun vadeli AB tahvilleri ihraç ederek, milyarlarca dolar

toplama planları yasal olarak sorgulanabilir ve ekonomik açıdan sorumsuzca. Sürekli yeni gerekçeler aranan bu borçlanma açıkça enflasyonist anlama geliyor. Ayrıca, Komisyonun yaklaşımı Avrupa istikrarını baltalayabilir ve tek para birimini tehlikeye atabilir. Bu anlayış devam ederse Avrupa devlet tahvillerinin kredi değerliliği de zarar görebilir. Eski Birleşik Krallık Başbakanı Liz Truss Avrupa'dakine benzer şekilde tüm uyarıları görmezden geldiğinde ve geçen yıl feci vergi indirimi önerisiyle Britanya'nın zaten yüksek olan ulusal borcunu artırmaya çalıştığına, yatırımcıları ürküttü, poundu düşürdü ve kendisine hemen kapı gösterildi.

Sonuç olarak Avrupa ve ABD'deki merkez bankaları, enflasyonu dizginlemek için son 1.5 yılda faiz oranlarını agresif bir şekilde artırıyor. Ekonomi Komiseri Paolo Gentiloni'nin planlarını uygulamak ise bu çabaları baltalayacak nitelikte. Herhangi bir yeni borç, artık enflasyonist anlam taşıyor ve bu nedenle euro'nun istikrarı için potansiyel olarak yıkıcılık sebebi.

Bütün bunlar, politika yapımcıların değerli sebepler peşinde koşmalarını gerektirdiği anlamına gelmez. Ancak stagfasyonist bir ortamda bunu yapmanın yolu borçtan değil, vergilerden veya diğer harcama kesintilerinden geçer. Avrupa Komisyonu'nun

paraya ihtiyacı varsa, üye devletlerin ulusal parlamentolarından istemeli. Bu reddedilirse AB onu ödünç almamalı. Aksini yapmak, Avrupa'nın birleşmesi hayalini riske atmak anlamına gelecek.

DÜNYANIN TEPESİNDEN BOLLUK MESAJI VEREN BİR GARİP ZİRVE: 'DAVOS ZİRVESİ'

Araştırmamızın başını kaçıranlar için küresel ekonominin içinde bulunduğu ruh halini pekiştirecek olay olarak Davos Zirvesi'ne dikkat çekeceğiz. Zirvede neler olmuştu? 24 Ağustos'ta Fransa Devlet Başkanı Emanuel Macron, şöyle demişti: "Bolluk çağının sonundayız. Peş peşe krizler kaderimiz olacak." Aynı krizin tarifi Davos Zirvesi'nde de yapıldı ve şunun altı çizildi, "Dünya artık bir çoklu kriz çağı yaşayacak."

Dünya liderlerinin ve büyük zenginlerin favori zirvesi Davos, pandemi sonrası ilk defa geleneksel formatına dönmüş olsa da eski şaşalı günlerinden uzak olduğu için açıkçası pek de ses getirmede. Jetlerine atlayıp İsviçre Alpleri'ne gelen nice güç sahibi, yine jetlerine atlayıp sessiz sedasız evine dönüyordu. Neden sessiz bir zirveyi izledik? Çünkü Davos, artık liderleri heyecanlandırıyor. G7'den sadece Almanya Şansölyesi

Olaf Scholz oradaydı. Ne Amerikan Başkanı Biden ne bu zirveyi pek seven Fransız Macron ne de Japon veya Kanadalı mevkidaşları zirveye gelmeyi tercih etti.

LİDERLER, DAVOS'TA GÖRÜNMEK İSTEMEDİ

Peki bugüne kadar Davos Zirvesi'ni çok seven küresel liderler neden zirvede görünmek istemedi? Bir yoruma göre, dünya liderleri, küresel ekonomi ve dünyanın çözüm bekleyen evrensel sorunlarının fena halde toksik bir hale gelmesi nedeniyle zirvede görünmeyi tercih etmedi. Çünkü ortam, bir lideri seçmenlerinin gözünde yerin dibine geçirmeye son derece uygun. Jetler, arabalar, kokteyller, resepsiyonlar, karlı manzaralar, şatafatın bulunduğu dibine kadar refah görselleri seçmenleri son derece rahatsız edebilme potansiyeline sahip.

Madem böyle düşünen duyarlı bir küresel konsensüs vardı geçmiş yıllarda neden aynı duyarlılık gösterilmedi. Davos'un sihirli yani zaten refah ve manzara değil mi? Kapitalist dünyanın liderleri ve onların kimi davetlileri (son yıllarda da Çin), Avrupa'nın tepesine tırmanıp, sıradan insanlardan mümkün olduğunca uzakta, dünyanın ama esas olarak kapitalizmin hal

ve gidişini konuşmuyor muydu? Bu eşsiz zirvede. Bunu yaparken de çoğu kez etrafa iyimser gülücükler saçılmıyor muydu? Yeni teknolojilerin ve yepyeni fikirlerin ışığında omuz omuza olmak değilse de bir aradalık mesajları verilmiyor muydu?

Bu zamana kadar güzel dünyanın güzel insanların sistem içinde meşru bir şekilde hayatına devam etmesi gerektiği vurgulanıyordu. Her güzel şey için sabır ve sağduyuya ihtiyaç vardı en azından son Davos Zirvesi'ne kadar. Fakat bugün itibarıyla içinde kalınması gereken sistem, yani anlı şanlı kapitalizm, artık çözülüyor. Patlakları dikiş tutmuyor. Terziler her yere yama yapıyor ancak yamalar dahi meseleyi çözemeyecek kadar büyük bir patlağı kapamaya yetmiyor. Zaten sistem savunucularının da gedik kapatmaya çalışmaktan sistemi savunmaya artık vakitleri kalmıyor. Sistem tıkanı. Kelimenin her anlamıyla tıkanı. İşte bu tıkanma yüksek borçluluk olarak tüm ulusların başında Demoklesin Kılıcı misali sallanıyor. Şimdi ne olacak sorusuna verilecek yegane cevap ise üretkenliği artıran bir ekonomik model planlamaktan geçiyor. Aksi halde borçla yaşayan ülkeler arasında yer almamız kaçınılmaz gibi duruyor.

“Gün, birlik olma günü”

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu, merkez üssü Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesi olan ve toplamda 10 ili etkileyen 7.4 büyüklüğündeki deprem sonrasında, depremden etkilenen iller için Oda ve Borsalarla koordinasyon içinde çalıştıklarını söyledi. Hisarcıkıoğlu sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, “Depremden etkilenen illerimiz için Oda ve Borsalarımızla koordinasyon içinde çalışıyoruz. İş dünyası olarak dün olduğu gibi bugün de milletimizin, devletimizin yanında olacağız. Vefat eden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilerim. Gün, birlik olma günü” dedi.

Hisarcıklıoğlu, 365 Oda Borsa Başkanı ile görüştü

TOBBA Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Ticaret Bakanı Dr. Mehmet Muş'un katılımıyla 365 Oda/Borsa Başkanı ile video konferans aracılığıyla bir araya geldi. Toplantıda, Oda ve Borsaların yaptıkları deprem yardımları ve izlenecek yeni yol haritası ele alındı.

TOBBA Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, deprem bölgesine yaptıkları ziyaret sonrasında, TOBB

Yönetim Kurulu ve ziyarete katılan Oda/Borsa Başkanları ile bir araya geldi. Toplantıda, yardım TIR'larının

bölgeye sevki sürerken, yeni talepler ve yapılması gerekenler değerlendirildi.

Hisarcıklioğlu, inşaat malzemeleri üreticileriyle istişarede bulundu

TOBBA Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu, inşaat malzemeleri üreticilerinin yer aldığı TOBB Sektör Meclisi Başkanları ile video konferans aracılığıyla bir araya geldi. Toplantıda, deprem bölgesine yönelik yapılan yardımlar ve yapılabilecek çalışmalar istişare edildi.

ANKARA

TOBB'un deprem seferberliği devam ediyor

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin Kahramanmaraş merkezli ve 10 ili etkileyen depremin yaralarını sarmak için başlattığı ayni ve nakdi yardım kampanyaları devam ediyor. AFAD koordinasyonunda başlatılan yardım kampanyası kapsamında, 15 Şubat tarihi itibarıyla, 3 bin 312 TIR ve 553 kamyon yardım malzemesi, 41 TIR çadır, 777 konteyner, 141 seyyar mutfak, 551 iş makinesi ve vinç deprem bölgesine ulaştırıldı.

Deprem bölgesinde inşaat malzemeleri için fiyat sabitleme taahhüdü verildi

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Birliğin inşaat malzemeleri üreten sektör meclisi temsilcilerinin, hükümetin başlatacağı deprem konutları inşaa projesine katkı vermek istediklerini belirterek, "Deprem bölgesine yapılacak konutlarda kullanılacak inşaat malzemeleri için fiyat sabitleme taahhüdü veriyorlar" dedi.

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, TOBB Türkiye Çimento ve Çimento Ürünleri Meclisi Fatih Yücelik, Kimya Sanayi Meclisi Başkanı Timur Erk, Madencilik Meclisi Başkanı İbrahim Halil Kırşan, Toprak Sanayi Ürünleri Meclisi Başkanı Kadir Başoğlu, Seramik ve Refrakter Sanayi Meclisi Başkan Yardımcısı ve Türkiye Seramik Federasyonu Başkanı Erdem Çenesiz, İklimlendirme Meclis Üyesi ve İklimlendirme Sanayi İhracatçılar Birliği Başkanı Mehmet Şanal, Demir-Demir Dışı Metaller Meclis Üyesi Ayhan İleri, İnşaat Malzemesi Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Tayfun Küçüköğlü, TOBB Yönetim Kurulu üyeleri Zeki Kıvanç, Faik Yavuz ve Ömer Zeydan'ın katılımıyla basın toplantısı düzenledi. TOBB'un diğer Yönetim Kurulu Üyelerinin de video konferans yönetimiyle katıldığı toplantıda Hisarcıkloğlu, asrın felaketi olarak nitelendirilen Kahramanmaraş merkezli depremlerin 11 ili ve yaklaşık 14 milyon insanı etkilediğini dile getirdi. Yaklaşık 50 bin kişinin depremde hayatını kaybettiğini, 173 bin binanın yıkık, acil yıkılacak ve ağır hasarlı olarak tespit edildiğini anlatan Hisarcıkloğlu, "Evsiz veya barınma ihtiyacı olanların sayısı

toplamda 1.7 milyon kişiye ulaştı. Depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum. Hayatını kaybeden insanlarımızın yakınlarına ve depreme maruz kalan vatandaşlarımıza sabırlar diliyorum. Milletimizin başı sağ olsun" dedi.

"Afetten etkilenen şehirleri el birliğiyle ayağa kaldıracacağız"

Depremzedelerin normal hayatlarına dönebilmeleri için çalışmalar yaptıklarını belirten M. Rifat Hisarcıkloğlu, afetten etkilenen şehirleri el birliğiyle ayağa kaldıracaklarını vurguladı. Bu amaçla harekete geçtiklerine işaret eden Hisarcıkloğlu, inşaat malzemeleri üreten 7 sektör meclisiyle bir araya geldiklerini, Oda ve Borsaların ve sektör meclislerinin ilk günden itibaren müthiş bir seferberlik içinde hareket ettiğini dile getirdi. TOBB camiası olarak 6 uçak, 7 gemi ve 3 bin 900 TIR yardım malzemesi, 41 TIR çadır, 970 konteyner, 141 seyyar mutfak, 551 iş makinesi ve mobil vincin bölgeye sevkini sağladıkları bilgisini paylaştı. Mağdur vatandaşların yanında olmak için 3 kez bölgeye gittiklerini bildiren Hisarcıkloğlu, yaşanan felaketi yerinde gördüklerini, va-

tandaşların acısını paylaştıklarını kaydetti.

"Yapılacak konutların inşaat malzemelerinde fiyat artırılmayacak"

Bu süreçte halkın ve özel sektörün dünyaya örnek olacak bir dayanışma örneği gösterdiğini ve deprem bölgesine her türlü yardımı intikal ettirdiğini ifade eden TOBB Başkanı Hisarcıkloğlu, madencilerin, arama-kurtarma ekiplerinin ilk günden itibaren organize olarak arama kurtarma çalışmalarına destek olduklarını ifade etti. Madencilere ve imkanı ölçüsünde yardımda bulunan şirketlere teşekkür eden Hisarcıkloğlu, "Aramızda olan sektörlerimiz bununla yetinmiyor ve büyük adım daha atma kararı alıyor. Devletimizin başlatacağı deprem konutları inşa projesine bizden de bir katkı olsun diyorlar. Bu kapsamda deprem bölgesine yapılacak konutlarda kullanılacak inşaat malzemeleri için fiyat sabitleme taahhüdü veriyorlar. Ham madde ve girdi maliyetlerinde artış olmadığı sürece deprem bölgesine yönelik fiyat sabitlemesine gidiyorlar. Yapılacak konutlarda kullanılması öngörülen inşaat malzemelerinde fiyat artırılmaması noktasında mutabakata vardılar. Kendilerine teşekkür ediyorum" şeklinde konuştu.

“Önce tedbir sonra tevekkül anlayışı hareket etmeliyiz”

Toplantıda temsil edilen sektörlerin, depremin ilk gününden itibaren kamu yetkilileriyle koordineli şekilde deprem bölgesine yardım ve destek sağladıklarına dikkati çeken M. Rifat Hisarcıklıoğlu, bu sektörlerin ayrıca, deprem konutlarının hızlı ve güvenilir şekilde bir an önce yapılabilmesi için ellerini taşın altına koyduklarını ifade etti. Sektörlerin, kendi kontrolleri harcinde

girdi maliyetlerinde artış olmadığı sürece depremden etkilenen 11 ilde ürün fiyatlarında herhangi bir artışa gitmeyeceklerinin sözünü verdiklerini de vurguladı. Günün, her şeyden önce bir olma, beraber olma, kenetlenme ve aynı hissiyatla kucaklaşma günü olduğunun altını çizen Hisarcıklıoğlu, konuşmasına şöyle devam etti: “Gün birlik olma günüdür. Bu kederli günleri birlikte aşacağız. Devlet-millet el ele başaracağız. Ülkemizin neredeyse tamamı fay hatlarıyla ve depremlerle muhatap durumdadır. Bu gerçeği değiştirmemiz veya yok saymamız imkansızdır. Önce tedbir sonra tevekkül anlayışıyla hareket etmemiz zaruridir. Bölgede bizzat şahit olduğum derin acıları ve sıkıntıları anlatmamın, kelimelerle mümkün olmadığını paylaşmak istiyorum. Ancak yaşadığımız bu büyük felaketi, milletçe tek yürek olarak hep birlikte geride bırakacağımıza da yürekten inanıyorum.”

TOBB'dan deprem yardım kampanyası

TOB B'un Kahramanmaraş merkezli ve 10 ili etkileyen depremin yaralarını sarmak için yardım kampanyası başlattı. AFAD koordinasyonunda başlatılan yardım kampanyası kapsamında, 365 Oda ve Borsa, firmalar tarafından yapılan aynı yardımlar ve iş makineleri tırlarla deprem bölgesine doğru yola çıkmaya başladı. TIR'larda, deprem bölgesinden gelen talepler kapsamında jeneratör, iş makinesi, çadır, tüplü soba, ısıtıcı, battaniye, hazır yemek, konserve, sandviç, paket

ekmek, kaban, bisküvi türleri, aydınlatma malzemeleri, kahvaltık paketleri, bebek maması, bebek bezi, yatak, yorgan, mont, ayakkabı, giyim eşyası, su, süt, bakliyat, gıda ürünleri, hijyen ve temel ihtiyaç malzemeleri yer alıyor. Yardımlar, TOBB'da kurulan Kriz Masasından koordine ediliyor. TOBB tarafından nakdi yardım kampanyası da başlatıldı. Kampanya, TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu imzasıyla 81 ilde tüm Oda ve Borsalara gönderilen yazılıla duyuruldu.

TOBB'un deprem seferberliği devam ediyor

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin Kahramanmaraş merkezli ve 10 ili etkileyen depremin yaralarını sarmak için başlattığı aynı ve nakdi yardım kampanyaları devam ediyor. AFAD koordinasyonunda başlatılan yardım kampanyası kapsamında, 15 Şubat tarihi itibarıyla, 3 bin 312 TIR ve 553 kamyon yardım malzemesi, 41 TIR çadır, 777 konteyner, 141 seyyar mutfak, 551 iş makinesi ve vinç deprem bölgesine ulaştırıldı.

İŞ DÜNYASI KONUT SEFERBERLİĞİ BAŞLIYOR

Çağrımız tüm iş dünyasına ve hayırseverlere.

Elbirliği ile depremzede vatandaşlarımızı
yuvalarına kavuşturalım.

Gün birlik olma günü

#GünBugün

TOBB
iş dünyasıyla
birlikte
kalıcı konut
seferberliği
başlatıyor

detaylar çok yakında ...

www.tobb.org.tr

TOBBS, iş dünyasının ve hayırseverlerin katılımıyla deprem bölgesine kalıcı konut yapma kampanyası başlatıyor. TOBB'dan yapılan açıklamada şu ifadelere yer verildi: "İş dünyamızın ve hayırseverlerin katılımıyla deprem bölgesine kalıcı konut yapma kampanyası başlatıyoruz. Kampanyanın detayları ve nasıl katkı verileceği çok yakında açıklanacak. Tüm iş insanlarımızı, sektörel derneklerimizi, iş dünyası kuruluşlarımızı, kadın ve genç girişimcilerimizi ve hayırseverlerimizi konut kampanyasına destek olmaya çağırıyoruz. Bu yardım kampanyasına bir bina ya da bir konut bedeli ile katılma bileceği gibi vatandaşlarımız kendi imkânları ölçüsünde bir tutarla da katkıda bulunabileceklerdir. Bu büyük felaketin üstesinden hep birlikte geleceğiz. Yaralarımızı birlikte saracağız. Gün birlik olma günü."

TOBB Başkanı Hisarcıkılıoğlu ve STK Başkanları deprem bölgesinde

TOB B Başkanı M. Rifat Hisarcıkılıoğlu, Sivil Toplum Örgütü (STK) Başkanları ile birlikte deprem bölgesini ziyaret ediyor. Hisarcıkılıoğlu'na HAK-İŞ Başkanı Mahmut Arslan, MEMUR-SEN Başkanı Ali Yalçın, TESK Başkanı Bendevi Palandöken, TÜRK-İŞ Başkanı Ergün Atalay, TİSK Başkanı Özgür Burak Akkol, Türkiye KAMU-SEN Başkanı Önder Kahveci, TOBB Yönetim Kurulu Üyeleri ile Oda-Borsa Başkanları eşlik etti. Hisarcıkılıoğlu, acı haberi aldıkları ilk andan itibaren harekete geçtiklerini ifade ederken, en temel ve acil ihtiyaç malzemelerini

bölgeye hızla sevk etmeye devam ettiklerinin altını çizdi. Cumhuriyet tarihinin en ağır ve acı felaketlerinden birisiyle karşı karşıya kaldığını belirten TOBB Başkanı, "Bu zor günlerden dayanışma ve yardımlaşma ile çıkabiliriz. Türk iş dünyası olarak yapabileceğimiz ne varsa, yapacağımızdan kimsenin şüphesi olmasın" dedi. Deprem bölgesindeki incelemelerine Osmaniye'den başlayacak olan Hisarcıkılıoğlu ve beraberindekiler pek çok noktaya ulaşarak incelemelerde bulunacak.

TOBB Başkanı, Adıyaman'da destek ziyaretlerinde bulundu

Deprem Bölgesi'nde inceleme ve destek ziyaretlerini sürdüren TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkılıoğlu Adıyaman'da depremzedeleri ziyaret etti, Afet Koordinasyon Merkezi'nde Ticaret Bakanı Mehmet Muş ile bir araya geldi. Hisarcıkılıoğlu'na STK Başkanları ve Oda-Borsa Başkanları da eşlik etti. Adıyaman

Ticaret Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı İrfan Torunoğlu ve eşi Nebahat Torunoğlu'nu birkaç gün önce bu büyük felakette kaybettiklerini hatırlatan TOBB Başkanı, kendilerine bir kez daha Allah'tan rahmet, yakınlarına da sabırlar diledi. Hisarcıkılıoğlu, sosyal medyadan yayınladığı mesajda ise şu cümlelere

yer verdi: "Adıyaman'dayız. Yüreklerdeki derin yara izleri hissediliyor. Adıyaman Ticaret ve Sanayi Odası Başkanımızı kaybettik. Rabbim depremde vefat edenlere rahmet etsin. Çok üzgünüm. Unutmayalım, birbirimizin tutunacak dalıyız. Yaralarımızı birlikte saracağız. Gün birlik olma günü."

Hisarcıkloğlu, Adıyaman'daki koordinasyon toplantısına katıldı

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, beraberindeki Sivil Toplum Örgütü (STK) ve Oda/Borsa Başkanları ile birlikte, Ticaret Bakanı Dr. Mehmet Muş ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun katılımıyla Adıyaman'da

gerçekleştirilen koordinasyon toplantısına katıldı. Toplantıda, yapılan deprem yardımları ve izlenecek yeni yol haritası ele alındı. Hisarcıkloğlu, "Dayanışma ve seferberlik ruhu ile yaraları hep birlikte saracağız. Gün birlik olma günü" dedi.

Hisarcıkloğlu Kahramanmaraş'ta depremzedelerle bir araya geldi

Deprem bölgesinde inceleme ve destek ziyaretlerini sürdüren TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, Kahramanmaraş'ta depremzedeleri ziyaret etti. Beraberindeki STK Başkanları ve Oda/Borsa Başkanları ile İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'yla bir araya gelen Hisarcıkloğlu, Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası ile Kahramanmaraş Ticaret Borsası'nda da incelemelerde bulundu. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Hisarcıkloğlu ve STK Başkanları ile Oda/Borsa

Başkanları'nın da bulunduğu bilgilendirmede bölgeye 200 bin çadır sevk edildiğini ve 1 yıl içinde deprem konutlarının tamamlanacağını bildirdi. TOBB Başkanı Hisarcıkloğlu ise değerlendirmesinde bu zor günlerde birlik ve beraberlik içinde olma çağrısında bulunurken, "Sivil toplum örgütleri, Oda ve Borsa Başkanlarımız ile Kahramanmaraş'tayız. Biz güçlü bir milletiz. Dayanışma ve seferberlik ruhu ile yaraları hep birlikte saracağız. Gün birlik olma günü" dedi.

Hisarcıkloğlu, Elbistan'daki çalışmalar hakkında bilgi aldı

KAHRAMANMARAŞ

TOB B Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, Elbistan AFAD Koordinasyon Merkezi'ni ziyaret ederek, çalışmalar hakkında bilgi aldı. Hisarcıkloğlu sosyal medyadan yaptığı açıklamada, "Elbistan'dayız. AFAD Koordinasyon Merkezi'ni ziyaret ederek,

çalışmalar hakkında bilgi aldık. TOBB olarak Elbistan'da depremzedelere gece gündüz sıcak yemek hizmeti veriyoruz. Unutmayalım, birbirimizin tutunacak dalıyız. Yaralarımızı birlikte saracağız. Gün birlik olma günü" dedi.

KAHRAMANMARAŞ

Afşin AFAD Koordinasyon Merkezi ve TOBB Mobil Aşevi'ni ziyaret

TOB B Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, Kahramanmaraş Afşin AFAD Koordinasyon Merkezi'ni ve TOBB Mobil Aşevi'ni ziyaret etti. Hisarcıkloğlu sosyal medyadan yaptığı paylaşımında, "Deprem bölgesine yönelik sahada çalışmalara

devam ediyoruz. Kahramanmaraş Afşin'deyiz. AFAD Koordinasyon Merkezi'ni ve TOBB Mobil Aşevi'ni ziyaret ettik. Dayanışma ve seferberlik ruhu ile yaraları hep birlikte saracağız. Umudu büyüteceğiz. Gün birlik olma günü" dedi.

TOBB Başkanı Antakya'ya ziyarette bulundu

Deprem bölgesine giden TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu ve beraberindeki Sivil Toplum Örgütü (STK) Başkanları, Antakya'da incelemelerde bulundu. AFAD Koordinasyon Merkezi'ni ziyaret eden Hisarcıklıoğlu, "Sivil toplum örgütleri, Oda ve Borsa Başkanlarımız ile Antakya'dayız. Görünce, yüreğim kâğıt

gibi yırtıldı. Çok üzgünüm. Dayanışma ve yardımlaşma ruhuna şahit olunca umudum yeşerdi. Biliyorum ki her şey yıkılsa da umut varsa yarın var. Umudu büyütelim. Gün birlik olma günü" dedi. TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu'na HAK-İŞ Başkanı Mahmut Arslan, MEMUR-SEN Başkanı Ali Yalçın, TESK Başkanı Bendevi

Palandöken, TÜRK-İŞ Başkanı Ergün Atalay, TİSK Başkanı Özgür Burak Akkol, Türkiye KAMU-SEN Başkanı Önder Kahveci, TOBB Yönetim Kurulu Üyeleri ile Oda-Borsa Başkanları eşlik etti. Hisarcıklıoğlu, STK Başkanları ile birlikte Hatay Serinyol'da Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar'ı da ziyaret etti.

Hisarcıklıoğlu, İskenderun'da incelemelerde bulundu

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu ve beraberindeki Sivil Toplum Örgütü (STK) Başkanları, İskenderun'a giderek, AFAD İskenderun Koordinasyon Merkezi'ni ziyaret etti. Hisarcıklıoğlu, "Acil ihtiyaçları ve yapılacakları istişare

ettik. Bu büyük felaketin üstesinden hep birlikte geleceğiz. Yapacak daha çok işimiz var. Gün birlik olma günü" şeklinde konuştu. TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu'na HAK-İŞ Başkanı Mahmut Arslan, MEMUR-SEN Başkanı

Ali Yalçın, TESK Başkanı Bendevi Palandöken, TÜRK-İŞ Başkanı Ergün Atalay, TİSK Başkanı Özgür Burak Akkol, Türkiye KAMU-SEN Başkanı Önder Kahveci, TOBB Yönetim Kurulu Üyeleri ile Oda-Borsa Başkanları eşlik etti.

Hisarcıkloğlu, Kırıkhan'da değerlendirmelerde bulundu

HATAY

Deprem bölgesine giden TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu ve beraberindeki STK Başkanları, Kırıkhan'da incelemelerde bulundu. AFAD Kırıkhan Koordinasyon Merkezi'ni ziyaret eden Hisarcıkloğlu, "Afet bölgesinde ziyaretlerimiz sürüyor. Kırıkhan'dayız.

Milletimiz için seferberiz. Yardım tırlarımızın afet bölgesine sevki sürerken, AFAD Kırıkhan Koordinasyon Merkezi'nde atılması gereken yeni adımları değerlendirdik. Yaralarımızı birlikte saracağız. Gün birlik olma günü" şeklinde konuştu. TOBB Başkanı Hisarcıkloğlu'na

HAK-İŞ Başkanı Mahmut Arslan, MEMUR-SEN Başkanı Ali Yalçın, TESK Başkanı Bendevi Palandöken, TÜRK-İŞ Başkanı Ergün Atalay, TİSK Başkanı Özgür Burak Akkol, Türkiye KAMU-SEN Başkanı Önder Kahveci, TOBB Yönetim Kurulu Üyeleri ile Oda-Borsa Başkanları eşlik etti.

Hisarcıkloğlu, Malatya'ya taziye ve geçmiş olsun dileklerini ilettiler

MALATYA

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, deprem bölgesindeki inceleme ve destek ziyaretleri kapsamında STK Başkanları ve Oda Borsa Başkanları ile birlikte Malatya'daydı. Hisarcıkloğlu, felaketin bıraktığı acı izleri yerinde izlerken, taziye ve geçmiş

olsun dileklerini paylaştı. Bu büyük acının üstesinden ancak birlik içinde, dayanışma ile gelinebileceğini söyledi. TOBB Başkanı, yardım TIR'larının afet bölgesine sevki sürerken, acil atılması gereken yeni adımları gördüklerini kaydetti.

Rifat Hisarcıkloğlu, Gaziantep Koordinasyon Merkezi'ni ziyaret etti

GAZİANTEP

Deprem bölgesine giden TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu ve beraberindeki Sivil Toplum Örgütü (STK) Başkanları, Gaziantep Koordinasyon Merkezi'ni ziyaret ederek, Gaziantep Afet Koordinasyon Toplantısı'na katıldı. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum'un katılımıyla yapılan toplantıya

ilişkin sosyal medyadan açıklama yapan Hisarcıkloğlu, "Sivil toplum örgütleri, Oda ve Borsa Başkanlarımız ile Gaziantep'teyiz. AFAD Gaziantep Koordinasyon Merkezi'ni ziyaret ederek, çalışmalar hakkında bilgi aldık. Bu büyük felaketin üstesinden hep birlikte geleceğiz. Yaralarımızı birlikte saracağız. Gün birlik olma günü" dedi.

TOBB Başkanı Hisarcıkloğlu'na HAK-İŞ Başkanı Mahmut Arslan, MEMUR-SEN Başkanı Ali Yalçın, TESK Başkanı Bendevi Palandöken, TÜRK-İŞ Başkanı Ergün Atalay, TİSK Başkanı Özgür Burak Akkol, Türkiye KAMU-SEN Başkanı Önder Kahveci, TOBB Yönetim Kurulu Üyeleri ile Oda-Borsa Başkanları eşlik etti.

Hisarcıkloğlu, Gaziantep'te çözüm önerilerini masaya yatırdı

GAZİANTEP

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, deprem bölgesi olan 11 il ve ilçelerin Oda/Borsa Başkanları ile Gaziantep'te bir araya geldi. Gaziantep Ticaret Odası (GTO) ev sahipliğinde düzenlenen toplantıya, Hisarcıkloğlu'nun yanı sıra, Ticaret Bakanı Mehmet Muş,

Gaziantep Valisi Davut Gül, Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin ile depremden etkilenen 11 il ve ilçelerin Oda/Borsa Başkanları katıldı. Toplantıda, il ve ilçelerin genel durumu, sıkıntıları ve çözüm önerileri konusunda istişarelerde bulunuldu.

Gaziantep TB Yönetim Kurulu Üyesi Çetin'e taziye ziyareti

GAZİANTEP

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu, beraberindeki Sivil Toplum Örgütü (STK) Başkanları, TOBB Yönetim Kurulu Üyeleri ile Oda Borsa Başkanları ile yaşanan deprem felaketinde eşi Aysin Çetin ve oğlu Mehmet Fevzi Çetin'i kaybeden Gaziantep Ticaret Borsası

Yönetim Kurulu üyesi Murat Çetin'e taziye ziyaretinde bulundu. Çetin, ailesi ve iş dünyası ile üzüntülerini paylaşan Hisarcıkıoğlu, "Allah rahmet etsin. Mekanları cennet olsun. Depremde vefat eden tüm vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet dilerim" ifadesini kullandı.

GAZİANTEP

Rifat Hisarcıkıoğlu İslahiye'de inceleme yaptı

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu ve beraberindeki Sivil Toplum Örgütü (STK) Başkanları, İslahiye'de incelemelerde bulundu. AFAD İslahiye Koordinasyon Merkezi'ni ziyaret eden Hisarcıkıoğlu, "İslahiye'deyiz. Kaygı ve yaşanan acılar. İslahiye Ticaret Odası

üyelerimizden, çalışanlarımızdan kayıplar var. Cenabı Allah depremde vefat edenlere rahmet etsin. Üzgünüm. Ne desem, ne yazsam eksik kalacak. Ama karamsarlık yok. Umudu birlikte büyüteceğiz. Gün birlik olma günü" dedi. TOBB Başkanı Hisarcıkıoğlu'na HAK-İŞ

Başkanı Mahmut Arslan, MEMUR-SEN Başkanı Ali Yalçın, TESK Başkanı Bendevi Palandöken, TÜRK-İŞ Başkanı Ergün Atalay, TİSK Başkanı Özgür Burak Akkol, Türkiye KAMU-SEN Başkanı Önder Kahveci, TOBB Yönetim Kurulu Üyeleri ile Oda-Borsa Başkanları eşlik etti.

ŞANLIURFA

Hisarcıkloğlu, Şanlıurfa'da iş insanlarıyla bir araya geldi

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, depremde zarar gören Şanlıurfa'daki iş insanlarıyla bir araya geldi. Hisarcıkloğlu, depremin olduğu ilk gün sabah harekete geçtiklerini ve öğleden sonra örgüt başkanlarıyla bir araya geldiklerini dile getirdi.

Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası'nda, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, sivil toplum kuruluşlarının ve Oda /Borsa Başkanlarının katılımıyla Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat'taki depremler sonrası gerçekleştirilen çalışmalara ilişkin toplantı düzenlendi. Hisarcıkloğlu, toplantıda yaptığı konuşmada, söz konusu etkinlikte Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bendevi Palandöken, TÜRK-İŞ Genel Başkanı Ergün Atalay, Türkiye KAMU-SEN Başkanı Önder Kahveci, HAK-İŞ Genel Başkanı Mahmut Arslan başta olmak üzere Türkiye'nin işçi, işveren, memur, esnaf, tüccar ve sanayicilerini temsil eden bütün örgütlerin hazır bulunduğunu kaydetti. Bu örgütlerin ülkenin yaklaşık 65 milyonunu temsil ettiğini belirten Hisarcıkloğlu, söz konusu kesimlerin normal zamanlarda menfaatlerinin birbiriyle örtüşmediğini ancak konu ülke meselesi olduğunda menfaatleri bir kenara bırakarak birlikte

hareket ettiklerini söyledi.

“Yapılabilecekler için kriz masası oluşturduk”

“Ülkemiz için ne yapabiliriz?” diye düşünerek bir kriz masası oluşturduklarını söyleyen M. Rifat Hisarcıkloğlu, AFAD'ın Başkan Yardımcısını yanlarına alarak yapılabilecekleri istişare ettiklerini aktardı. Bu kapsamda herkesin örgütüyle beraber deprem bölgesinde incelemelerde bulunduğunu, kendilerinin de deprem bölgesine dördüncü ziyaretleri olduğunu kaydeden Hisarcıkloğlu, ilk ziyaretlerini bölgede 10-12 Şubat'ta üç gün yaptıklarını anlattı. Daha sonra 17 Şubat'ta Adıyaman'a geçtiklerini, 24 Şubat'ta Elbistan'a, şimdi de Diyarbakır, Şanlıurfa ve Kilis'te olacaklarını belirten Hisarcıkloğlu, “Elimizden geldiği kadar herkes, bütün örgütler, bölgedeki kardeşlerimizin yanındaydı. Gözümüzden yaşlar akarak bu ziyaretlerimizi yaptık. Biz millet olarak ülkemizde bir sıkıntı, bir

dert olduğumuz zaman 86 milyon milletçe birbirimize kenetlenmesini biliyoruz. Bu kenetlenmeyi iyi günlerde de başarabilirsek bileğimizi bükecek kimse yok” şeklinde konuştu.

“Gaziantep iş dünyasının sıkıntılarını Bakana iletacağız”

Yarın Gaziantep'e gideceklerini ifade eden Hisarcıkloğlu, 44 Oda ve Borsa Başkanıyla beraber Gaziantep'te bölgedeki iş dünyasının sıkıntılarını aktarmak üzere Ticaret Bakanı Mehmet Muş ile bir araya geleceklerini anlattı. Hisarcıkloğlu, akşam da yine Gaziantep'te Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum ile bir

araya geleceklerini belirterek, “Bizler inşaat malzemesi sektörlerinin bütün Başkanları, Sivil Toplum Kuruluş Başkanları bir araya geldik ve bir açıklamada bulunduk. Arkadaşlarımız, girdilerimizde bir artış olmadığı takdirde, deprem konutları bitene kadar bölgedeki kardeşlerimiz inşaatlarına kavuşana kadar fiyat artışı yapılmayacağını taahhüdünü verdiler” diye konuştu.

Hisarcıkloğlu, Diyarbakır'daki çalışmalar hakkında bilgi aldı

TOBBA Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, deprem bölgesindeki çalışmalar kapsamında, beraberindeki sivil toplum kuruluşları ve Oda/Borsa

Başkanları ile birlikte Diyarbakır'a gitti. Hisarcıkloğlu, beraberindeki heyet ile birlikte Diyarbakır Valiliği, Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası ile Diyarbakır

Ticaret Borsası'nı ziyaret etti. Çalışmalar ve yaşanan sıkıntılar hakkında bilgi alan Hisarcıkloğlu, yerelde önerileri dinledi.

Hisarcıkloğlu Osmaniye'de

Deprem bölgesine giden TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu ve beraberindeki Sivil Toplum Örgütü (STK) Başkanları, ilk olarak Osmaniye'de incelemelerde bulundu. Çalışmalar hakkında bilgi alan Hisarcıkloğlu, "Acımız büyük. Tek yürek milletimiz için

seferberiz. Sivil toplum örgütleri, Oda ve Borsa Başkanlarımız ile sahadayız. İlk durak Osmaniye. Çalışmalar hakkında bilgi aldık. Depremde vefat edenlere Allah'tan rahmet dilerim. Yaralarımızı birlikte saracağız. Gün birlik olma günü" dedi. TOBB Başkanı Hisarcıkloğlu'na

HAK-İŞ Başkanı Mahmut Arslan, MEMUR-SEN Başkanı Ali Yalçın, TESK Başkanı Bendevi Palandöken, TÜRK-İŞ Başkanı Ergün Atalay, TİSK Başkanı Özgür Burak Akkol, Türkiye KAMU-SEN Başkanı Önder Kahveci, TOBB Yönetim Kurulu Üyeleri ile Oda-Borsa Başkanları eşlik etti.

Rifat Hisarcıkloğlu, Kilis'te

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, deprem bölgesindeki çalışmalar kapsamında, beraberindeki sivil toplum kuruluşları ve Oda/Borsa Başkanları ile birlikte Kilis'e gitti. Yapılan çalışmalar

hakkında bilgi alan Hisarcıkloğlu, "Dayanışma ve seferberlik ruhu ile yaraları hep birlikte saracağız. Karamsar olmayacağız. Umudu birlikte büyüteceğiz. Gün birlik olma günü" dedi.

Hisarcıklioğlu, Bakan Kurum ve Bakan Nebati, inşaat malzemeleri üreticileri ile istişarede bulundu

GAZIANTEP

TOBBA Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu, Çevre, şehirçilik ve İklim Bakanı Murat Kurum, Hazine ve Maliye

Bakanı Nureddin Nebati ve inşaat malzemeleri üreticileri ile Gaziantep'te bir araya geldi. Toplantıda, üreticiler

11 il için ürün fiyatlarını sabitleyen, üretimin artırılmasına dair öneriler istişare edildi.

ATO deprem gündemiyle olağanüstü toplandı

ANKARA

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu, Ankara Ticaret Odası'nın olağanüstü meclis

toplantısına katıldı. Toplantıda, deprem bölgesine yapılan yardımlar ve yapılacak işler değerlendirildi.

TOBB ETÜ akademisyenleri ile depremin ekonomiye etkileri değerlendirildi

ANKARA

TOBBA Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi (ETÜ) akademisyenleri ile bir araya gelerek, depremin ekonomiye etkileri hakkında görüş ve önerilerini aldı.

Sosyal medya hesabından açıklamada bulunan Hisarcıkloğlu, "Yardımlarımızın, çadır ve konteynerlerin afet bölgesine sevki sürerken, depremin ekonomiye etkilerini değerlendiriyoruz.

TOBB ETÜ akademisyenlerimizden depremin ekonomik etkileri, alınması gereken tedbirler, mevzuat düzenlemeleri hakkında görüş ve önerilerini aldık" dedi.

Adıyaman TSO Başkanı İrfan Torunoğlu'nu kaybettik

Adıyaman Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı İrfan Torunoğlu ve eği Nebahat Torunoğlu, Kahramanmaraş merkezli ve 10 ili etkileyen deprem felaketinde şehit oldu. TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, merhum ve merhumeye Allah'tan rahmet, ailesi ve iş dünyasına başsağlığı diledi.

"Deniz Baykal'a Allah'tan rahmet diliyorum"

TOBBA Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, Cumhuriyet Halk Partisi Eski Genel Başkanı Deniz Baykal'ın vefatı üzerine sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, "Cumhuriyet Halk Partisi Eski Genel Başkanı Deniz Baykal'a Allah'tan rahmet, ailesine, yakınlarına ve sevenlerine başsağlığı diliyorum. Mekanı cennet olsun" dedi.

“Verimlilik, dönüşümün temel unsuru olarak karşımıza çıkıyor”

ANKARA

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu, ATO Congerisum'da düzenlenen 5'inci Verimlilik ve Teknoloji Fuarı'nın açılışında yaptığı konuşmada, “Dijital dönüşümün baş döndürücü hızı, tüketicilerin ihtiyaç ve beklentilerini de hızla değiştiriyor. İşte bu noktada verimlilik sadece bir kavram değil, dönüşümün temel unsuru olarak karşımıza çıkıyor” dedi.

bir hızla geliştiği bir dönemin içerisinde olduğumuzu dile getiren Hisarcıkıoğlu, “E-ticaret gittikçe yaygınlaşırken, iş süreçleri de teknolojik olarak dönüşüme uğruyor. Dijital dönüşümün baş döndürücü hızı, tüketicilerin ihtiyaç ve beklentilerini de hızla değiştiriyor. İşte bu noktada verimlilik sadece bir kavram değil, dönüşümün temel unsuru olarak karşımıza çıkıyor” şeklinde konuştu.

“Modern fabrikalar verimliliği artırdı”

İş süreçlerinden enerjiye, çalışanlara, ham maddeye kadar birçok noktada verimliliği ana konu haline getirilmesinin önemine dikkati çeken M. Rifat Hisarcıkıoğlu, son zamanlarda kurulan modern fabrikaların verimliliği artırdığını aktardı. Üreticilerin ve girişimcilerin de artık sanal ortamda olmaları gerektiğini dile getiren Hisarcıkıoğlu, bu nedenle özel sektörün dijitalleşmesi, yeşil dönüşüm ve yeni nesil girişimciliğin gelişmesi için çabaladıklarını ifade etti. Firmaları ve girişimcileri, dijital dünyaya hazırlayarak onların teknolojik altyapılarını geliştirmek için projeler ürettiklerini söyleyen Hisarcıkıoğlu, “Dünyanın en büyük küresel teknoloji firmaları ile birlikte çalışarak

Bu etkinlikle 5 yıldır üniversite öğrencilerinin, bilgi ve teknoloji üretiminin yapıldığı teknokentlerin, kamu kurumlarının, alanlarında öncü teknoloji firmalarının ve Türkiye'nin deneyimli isimlerinin bir araya geldiğini aktaran TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu, “E-ticaretten savunma sanayine, otomotivden teknoloji firmalarına kadar geniş bir yelpazede üretici ile alıcıyı buluşturuyor. Ayrıca e-spor, oyun, metaverse, yapay zeka gibi konularda birbirinden değerli sohbetlere ev sahipliği

yaparak gençlere ilham veriyor” sözlerini kullandı. Hisarcıkıoğlu, sürdürülebilir büyümenin ve uluslararası rekabet gücünün artırılmasının sadece teknolojik gelişme temelinde sağlanabileceğini bildiklerini kaydetti.

Kritik teknolojileri ithal eden değil, ihraç eden bir ülke olmak için gece gündüz çalışmak gerektiğinin altını çizen Hisarcıkıoğlu, iş süreçlerinin tamamının verimlilik ilkesine göre yeniden ele alınması gerektiğini ifade etti. Teknolojinin büyük

KOBİ'lerimizin dijitalleşmesine yönelik iş birlikleri kuruyoruz" diye konuştu.

"Türkiye, teknolojik gelişmelerde rakiplerine fark atmaya başladı"

Girişimcilerin, dijital dünyada büyümeleri için ihtiyaç duydukları kaynak, bilgi ve becerilere kolaylıkla erişebilmelerini, dinamik olmalarını amaçladıklarını söyleyen M. Rifat Hisarcıklıoğlu, özel

sektörün ve gençlerin TOBB'un Genç ve Kadın Girişimciler ağından aktif olarak faydalanabilmesi için çabaladıklarını anlattı. Türkiye'nin teknolojik gelişmelerde rakiplere fark atmaya başladığını, oyun sektöründe de çok büyük işler yapıldığına işaret eden Hisarcıklıoğlu, "Biz sizlere Türk milleti istediği zaman neler yapabileceğini, birlikte de kuvvet doğduğunu gösterdik, çığır açan işler yaptık. Türkiye'de üretilenler, dengeleri

değiştiriyor. Firmalarımız müthiş başarılarla imza atıyor. Bu topraklarda 1 milyar doları aşan beş teknolojik şirketin ikisinin değeri, 10 milyar doların üzerine çıkıyor. Bunların hepsi hayaldi. Yani Türk girişimcileri olarak bizler ezberleri bozmak için buradayız. Gençler de bu bayrağı daha ileriye taşıyacak" değerlendirmesinde bulundu. Daha sonra fuardaki stantları gezerek çalışmalarına ilişkin bilgi aldı.

Samsun Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Sinan Çakır ve beraberindeki heyet ile birlikte TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu'nu makamında ziyaret etti. Hisarcıklıoğlu, Çakır'a yeni dönem çalışmalarını başarılar dileyerek, hayırlı olsun dileklerini ilettiler. Kasım ayında seçimlerini bitirdiklerini söyleyen Sinan Çakır, Samsun'da 4'üncü dönem olarak yeni

ekipleriyle devam ettiklerini dile getirdi. Karşılığında bir aday olmadığından söz eden Çakır, "Tek adayla çıktık. Yeni dönemde de Başkanımıza arkadaşlarımızı getirerek tanıştırdık. İstişarede bulunduk. Samsun'da yaptıklarımızı, sorunları taşıdık. Yeni dönem için de Başkanımıza yanında olduğumuzu desteklerimizi söyledik" diye konuştu.

ANKARA

Mersin Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Abdullah Özdemir ve Meclis Başkanı Münir Şen,

beraberlerindeki heyet ile birlikte TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu'nu makamında ziyaret etti. Hisarcıklioğlu,

Özdemir'e yeni dönem çalışmalarını için başarılar dileyerek, hayırlı olsun dileklerini ilettiler.

Hisarcıklioğlu, TİM Başkanı Gültepe'yi makamında ağırladı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mustafa Gültepe ve beraberindeki heyeti kabul etti.

ANKARA

Bayındır Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Adnan İnanır ve Meclis Başkanı Mehmet Yergin,

beraberlerindeki heyet ile birlikte TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu'nu makamında ziyaret etti. Hisarcıklioğlu,

İnanır'a yeni dönem çalışmalarını için başarılar dileyerek, hayırlı olsun dileklerini ilettiler.

TOBB2B

BİR TIKLA DÜNYA TİCARETİ

TİCARETTE BİRLİĞİN GÜCÜ

www.tobb2b.org.tr

Satış

Alım

İşbirliği

Bünye ve
Önceliklerimiz

TOBB2B - TÜRKİYE DEĞERLER VE BORSALAR BİRLİĞİ'NİN BÜNYESİNDE
KURULAN BİR ULUSLARARASI TİCARET PLATFORMUDUR.

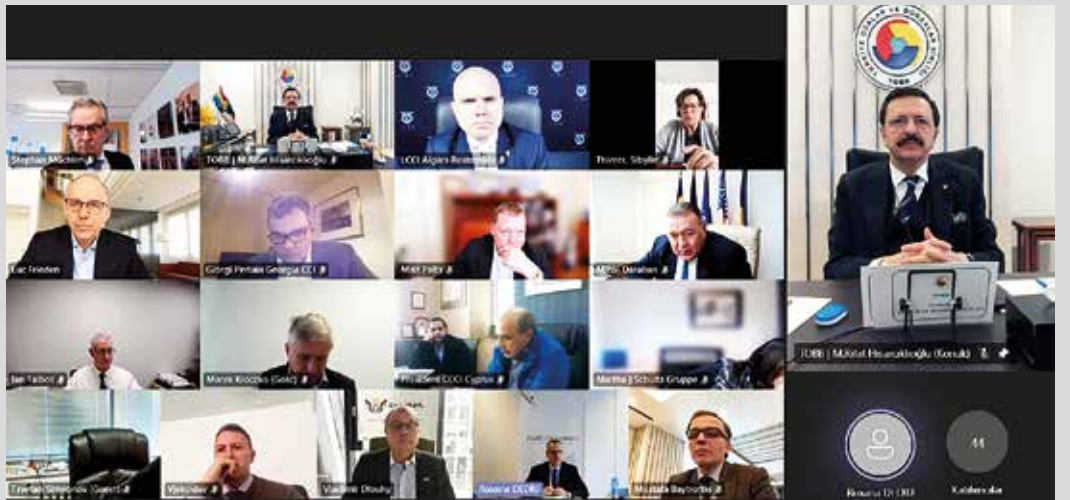
TOBBS ve TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'nin de yer aldığı Yeşil ve Dijital Bir Geçiş İçin Girişimcilik Yetkinlikleri Projesi (EntreComp4Transition) kapsamında, İtalya Verona Ticaret Odası'nda Ortaklar Toplantısı gerçekleştirildi. Toplantıda, yaklaşan ara raporun yanı sıra, çalışma paketleri kapsamında yapılan

ve yapılması planlanan faaliyetler değerlendirildi. TOBB tarafından geliştirilmesi ve tüm üye ülkelerde kullanılması öngörülen "KOBİ'ler için kendi kendini teşhis aracı" hakkında görüş alışverişinde bulunularak, ortaklara TOBB'un proje kapsamında yapmış olduğu çalışmalar hakkında bilgi aktarıldı. İş dünyasını yeşil ve dijital bir ge-

çişe doğru desteklemek ve yönlendirmek için yeni beceriler geliştirmeyi, yenilikçi eğitimi, öğrenim tasarımını ve sunumunu teşvik etmek amacıyla Eurochambres işbirliğinde ve Türkiye, Belçika, Avusturya, İtalya ve İspanya ortaklığında "Yeşil ve Dijital Bir Geçiş İçin Girişimcilik Yetkinlikleri Projesi (EntreComp4Transition) yürütülüyor.

Hisarcıklioğlu, EUROCHAMBRES Yönetim Kurulu Toplantısına katıldı

TOBBS Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu'nun Başkan Vekilliğini yürüttüğü Avrupa Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği'nin (EUROCHAMBRES) Olağanüstü Yönetim Kurulu Toplantısı çevrimiçi olarak gerçekleştirildi. Toplantıda söz alan Hisarcıklioğlu, Türkiye'de yaşanan deprem felaketinin yol açtığı sonuçlar hakkında bilgi verdi.

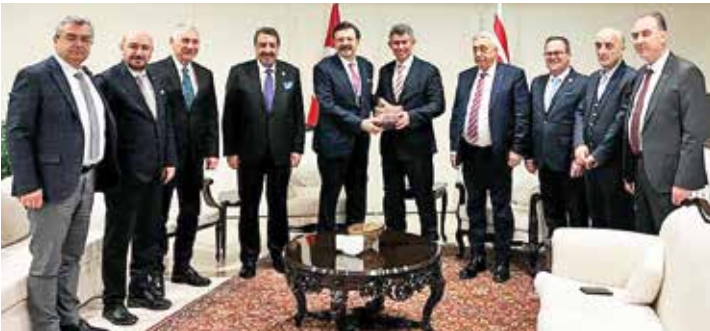

Hisarcıkloğlu, KKTC Cumhurbaşkanı Tatar ile görüştü

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu ve beraberindeki heyeti kabul etti. Görüşmede, Türkiye-KKTC iktisadi ve ticari ilişkileri ele alındı.

Hisarcıkloğlu, Büyükelçi Feyzioğlu'na yeni görevinde başarılar diledi

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, beraberindeki heyet ile birlikte Türkiye'nin Lefkoşa Büyükelçisi Metin Feyzioğlu'nu ziyaret etti. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Ersin Tatar'ın da katılımıyla gerçekleşen ziyarette Hisarcıkloğlu, Büyükelçi Feyzioğlu'na yeni görevinde başarılar diledi.

Hisarcıkloğlu, KTTO'da iş insanları ile bir araya geldi

TOB B Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, KKTC ziyareti kapsamında Kıbrıs Türk Ticaret Odası'nda (KTTO) iş insanları ile bir araya geldi. Görüşmede, KTTO bünyesinde İhracat Geliştirme Merkezi'nin kurulmasına ilişkin mutabakat zaptı imzalandı. Hisarcıkloğlu, "Kuzey Kıbrıs'ın ihracatını ve ihracatçı firma sayısını artırmayı hedefliyoruz" dedi. Hisarcıkloğlu daha sonra, TOBB olarak yapımına katkı sağladıkları Gönyeli Dr. Fazıl Küçük Meydanı'nı Gönyeli-Alayköy Belediye Başkanı Hüseyin Amcaoğlu ile ziyaret etti.

KIRMIZI ET SORUNU

Özcan KADIOĞLU ozcankadioglu@hotmail.com
Dünya Gazetesi Yazan

Gıda fiyatlarındaki artış, özellikle düşük gelirli ülkelerde genel enflasyonu artırmasının yanı sıra sosyal ve ekonomik anlamda da toplumu olumsuz etkiliyor. Haliyle sosyoekonomik anlamda bireylerin yaşamını doğrudan etkileyen gıda enflasyonunun nedenlerinin ve sonuçlarının çok iyi analiz edilerek gerekli politikaların hayata geçirilmesi, ekonomiler için çok önemli.

Özellikle pandemi ve Rusya /Ukrayna arasında yaşanan savaşta etkisiyle dünya genelinde enflasyon oranlarında hızlı bir artış yaşandı. Birçok ülkede enflasyon oranlarındaki artışın en önemli kaynağı ise ana harcama gruplarından gıda ve enerji kalemlerinde fiyat artışı olarak karşımıza çıktı. Kişi başı gelirin yüksek olduğu gelişmiş ülkelerde, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere göre gıda enflasyonu daha az etkiye sahip. Bu durumun temel sebebi ise gelişmiş ülkelerde, gıdanın tüketici mal sepetindeki yerinin küçük, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde ise aksine bir hayli fazla olması. Bu nedenle gıda payının düşük olduğu ülkelerde gıda enflasyonu daha düşük seyrederken; düşük gelirli ülkelerde ise enflasyonu etkileyen en önemli kalem gıda ürünleri olduğu için, bu gibi ülkelerde sıklıkla karşılaşılan gıda enflasyonu, "halkın enflasyonu" olarak da adlandırılıyor.

Enflasyona en yüksek katkıyı yapan en önemli kalem, tüketici mal sepetindeki 127 ürün ile yüzde 25.43'lük paya sahip olan gıda grubu. Şubat 2023'de gıda ürünlerindeki yıllık fiyat artışı enflasyonun 15 puan üzerinde (yüzde 69.33) seyretmeye devam ediyor. En yüksek gıda enflasyo-

nunu yaşayan ülkeler içinde Zimbabwe, Venezuela, Lübnan ve Arjantin'in ardından ülkemiz beşinci sırada yer alıyor. Gıda sepeti içinde ekmek yüzde 2.49 ile en yüksek paya sahip ürün, ikinci sırada yüzde 2.12 ile sebzeler ve üçüncü sırada yüzde 2.02 ile dana eti geliyor. Dana, kuzu, tavuk eti ve balık gıda sepetinde yüzde 16.31, enflasyon sepetinde ise yüzde 4.15'lik bir paya sahip.

Hayvancılıkta yapısal sorunlar olduğu aşikar

Son ayların ve son günlerin en önemli konusu et fiyatlarında yaşanan yüksek artışlar. Bu yazımda et fiyat artışları ve fiyat artışlarının önüne geçmek için neler yapılması gerektiği ile ilgili düşüncelerimi paylaşıyorum. Kırmızı et, temel besin maddesi ve zenginlik göstergesi olarak kabul ediliyor. Kırmızı et fiyatları ülkemizde alarm vermeye devam ediyor. Son bir yıllık süreçte süt ve et üreticilerinin çok ciddi kaygıları olduğu konuşuldu, yazıldı. Üreticiler kamu aracılığıyla süt fiyatlarının baskılandığından şikâyet ediyordu. Süt fiyatlarının baskılanmaya devam ederse üreticilerin hayvanlarını kesime göndermek zorunda kalacağını piyasa da süt

miktarının giderek azalacağını arz talep dengesinin bozulması sonucunda hem süt hem de et fiyatlarının artmaya devam ederek, kısır döngüye girileceği sürekli olarak dile getirildi. Ve şu an tam da bu noktaya geldik. Önce art arda gelen süt fiyat artışı şimdi de et fiyat artışları ile karşı karşıyayız. Son aylarda et fiyatlarındaki artış sonucu bir kilo kıyma fiyatının yağ oranına göre 225-300 TL'ye çıktığına şahit oluyoruz. Kırmızı etin yanında beyaz ette de fiyat artışlarının devam ettiği görülüyor. Yine ithalat sopası yoluyla canlı hayvan ve et ithalatı konuşulmaya başlandı. 2010 yılından beri yapılan İthalatın et fiyatlarını düşürmede uzun vadeli etkisinin olmadığını görüyoruz. Eğer bu doğru olsaydı 13 yıl sonra yine aynı noktaya gelinmezdi. Sorunların tekrar etmesi hayvancılıkta yapısal sorunlar olduğunu gösteriyor.

İç kaynakların kullanımına öncelik verilmeli

Türkiye'nin kaynaklarının sonuna kadar kullanıldığından emin olunmadıkça ithalat özenendirilmemeli, iç

kaynakların kullanımına öncelik verilmeli. Üreticilerin öncelikle girdi maliyetlerinin düşürülmesi ve dengelenmesi gerekiyor. 2010 ile 2023 yılları arasında 10.2 milyar dolar ülke kaynağı yurt dışından canlı hayvan ve karkas et ithalatı için transfer edildi. Kısaca içerideki üreticilerin üretimi ve verimliliği artırılması için çalışmalar yapmak yerine ithalat yolu ile terbiye edilmeye çalışıldı. Sonuçta ne üretici kazandı, ne de tüketici uzun vadeli ucuz ete kavuştu. Kısaca sofralardaki tüketilen et miktarı 2017 yılında 14 kilogram iken 2022 yılında kişi başına 7 kilografa kadar düştü. Bu fiyat artışları devam ederse bu miktarın daha da düşeceğine tanıklık edeceğiz.

Hayvancılıkta liberal ekonomi ve serbest piyasa batı ülkelerinin aksine devlet müdahalesinin olmadığı bir sistemlik şeklinde uygulanması sonucunda ürün ve üretim planlaması yapılmadığı için üreticilerin uzun vadeli para kazanmasını imkânsız hale getirdiğini görüyoruz. Bu nedenle et ve süt piyasasının sağlıklı işlemesi için piyasayı düzenleyecek

bağımsız özerk yapı ve kurullara ihtiyaç var. Hayvancılığın kendi içinde yaşadığı sorunlarının yanında ülkemizin makro ekonomik sorunları da tarım ve hayvancılığı direk etkiliyor (döviz, mazot, yem maliyetleri). Bu sebeple hayvansal ürünler üreticilere yeterince gelir getirmiyor. Halkın alım gücünde yaşanan düşüşler, maliyet yüksekliği gibi sorunlardan dolayı ürünler nihai tüketicieye pahalıya ulaşıyor. Ülke ekonomisinin de yaşanacak istikrar neticesinde ürünlerde maliyet artışları sınırlı olacağı ve öngörülebilir olacağı için sektöre olumlu yansiyacaktır.

Kırsalda gerekli alt yapı ve destekler ivedilikle götürülmeli

Kırsalda hayvan üretiminden yeterince gelir elde edilememesi ve kentsel imkânların yetersizliği sebebiyle üretimden kaçışı önlemek için bu bölgelere gerekli alt yapı ve destekler ivedilikle götürülmelidir. Günöbirlik yatırımcılara alan açmak, teşvik vermek yerine halen kırsalda üretimin içinde olanlara daha fazla destek ve teşvik sağlanmalıdır. Kırmızı et üretiminde yemleme maliyetlerinin minimizasyonu için mera kanununda da hedeflendiği gibi

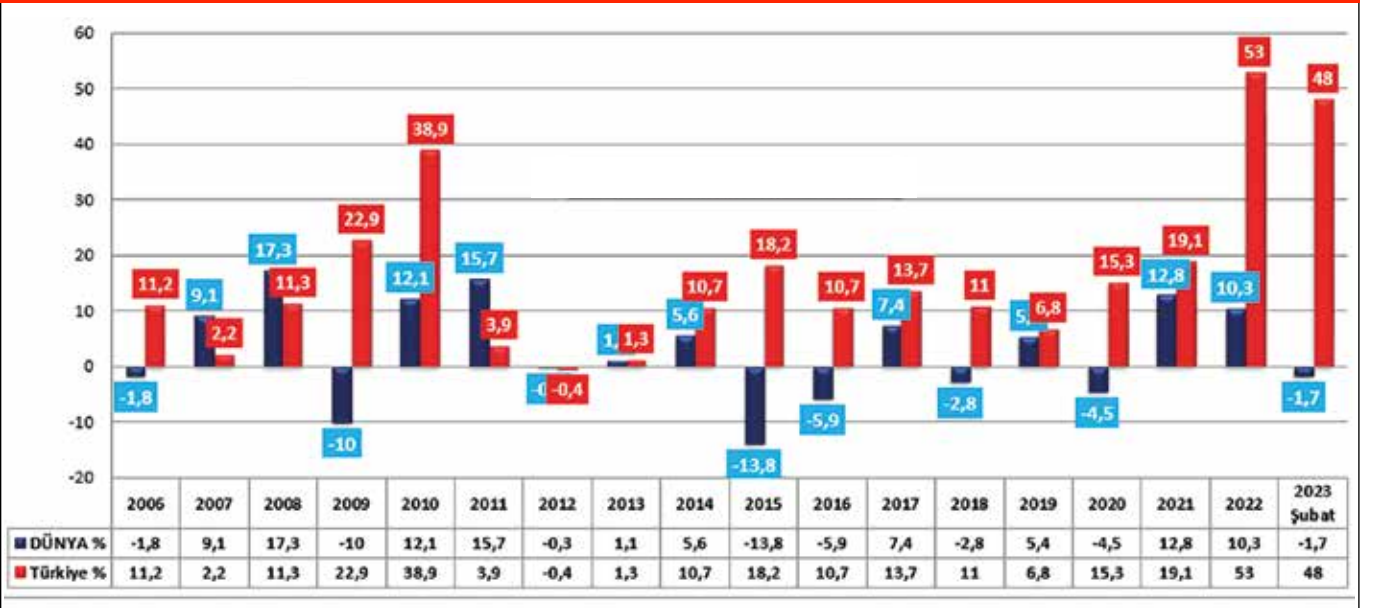
meraların etkin kullanımı sağlanmalıdır. Meralarda aşırı otlatma, amaç dışı kullanım önlenmeli ve verim artışına yönelik ıslah projeleri artırılmalıdır. Kaba yem üretiminin artırılması teşvik edilmelidir. Yemleme ve yem teknolojileri daha etkin bir şekilde kullanılmalı. Özellikle kuraklık dönemle-

rinde hayvansal üretimi desteklemek için Toprak Mahsulleri Ofisi, besicilere düşük faizli veya ucuz fiyatlı arpa, mısır vermeye teşvik edilmelidir. Mısır, soya, yonca, fiğ vb. üretiminde verilecek desteklerle, sürekliliğin ve arz artışının sağlanmasına yönelik üretim teşvik edilmeye başlanmalıdır.

Küçükbaş hayvancılık geliştirilmeli

1990'lı yıllara kadar koyun ve keçi eti yüzde 80'i geçen oranlarda kırmızı et ihtiyacını karşılıyordu. Türkiye'de beslenme alışkanlığının önceki yıllardan itibaren koyun ve keçi etinden dana etine kaymasının fiyat artışlarında etkili olduğu düşünülü-

DÜNYA VE TÜRKİYE ET ET FİYATLARINDAKİ DEĞİŞİM (%)

yordu. Bu kapsamda, küçükbaş hayvancılık geliştirilmeli. Küçükbaş hayvan eti tüketiminin artırılmasına yönelik adımlar atılmalı. Küçükbaş hayvancılık geliştikçe büyükbaş fiyatları da regüle olacaktır. Ülkemizde hayvan varlığının doğru bilinmesi önem taşıyor. Bu kapsamda döküm çalışması yapılmalı. Hayvan kayıt sistemi süratle yenilenmeli, veri tabanı zenginleştirilmeli, sürekli güncel kalması sağlanmalı ve sektör oyuncularının erişimine açılmalı. Kayıt dışılığın önlenmesi yönünde çalışmalarda bulunulmalı. Bu sayede haksız rekabet, vergi kaybı önlenilecek ve halk sağlığı temin edilebilecektir.

Hayvancılıkta en az 15 yıllık bir plan ortaya konmalı

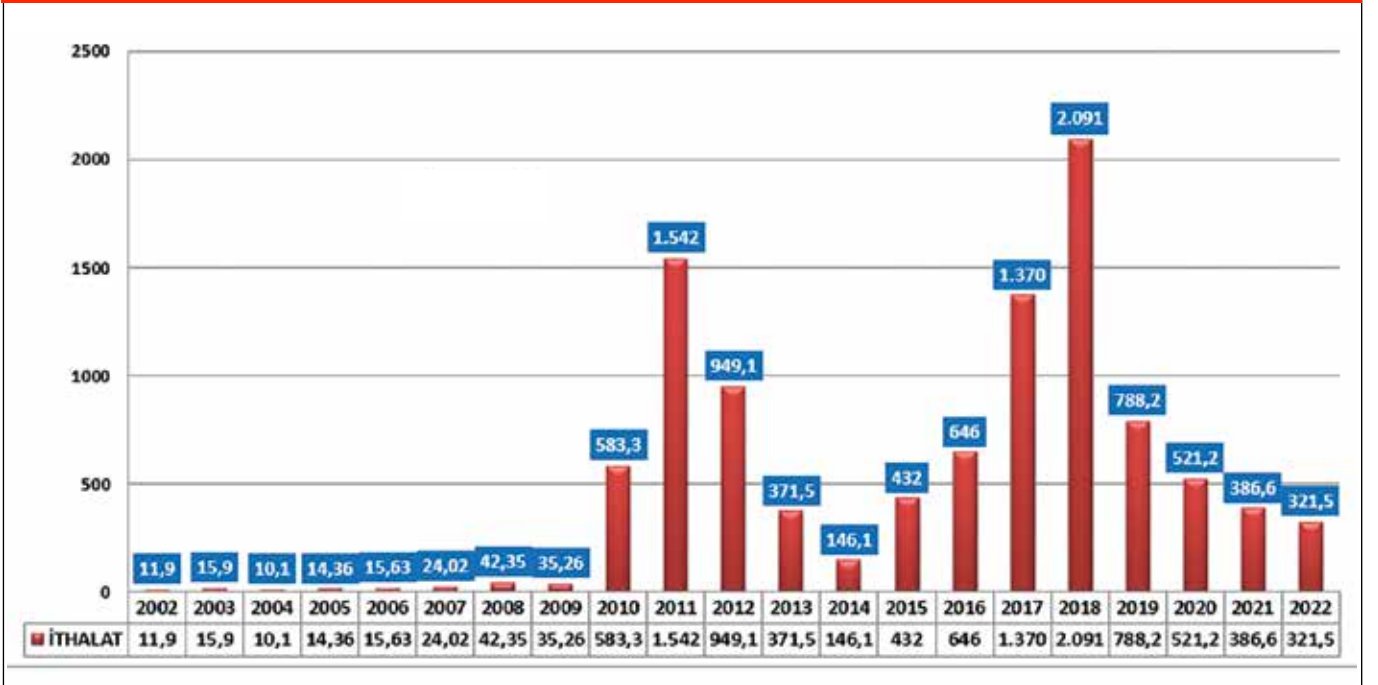
Hayvancılıkta kısa, orta ve uzun vadeli projeksiyonlar geliştirerek 5'er yıllık dönemler halinde en az 15 yıllık bir plan ortaya konmalıdır. Hayvancılıkta bilgi ve teknoloji kullanımında Endüstri 4.0 modeli uygulanması için bir an önce teknolojik alt yapı hazırlanmalı ve kısa sürede uygulamaya geçilmesi için destekler sağlanmalıdır. Ülkemizde hayvancılık yeniden ele alınmalı yeniden teşkilatlanmalıdır. Teşkilatlanma özerk olarak çalışmalıdır. Teşkilat icra yapan değil sahanın ihtiyaçları

doğrultusunda güncel kuralları koyan ve icraatı denetleyen, verimliliği artıran denetçi ve koordinatör pozisyonunda olmalıdır. Acil olarak kısa, orta ve uzun vadeli çözüm

önerilerinin uygulamaya konulmasının ülkemizdeki hayvancılık ve et sektörünün geleceği açısından kritik önemde olduğu gerçeğini unutmamalıyız.

CANLI HAYVAN VE ET İTHALATI (Milyon \$)

YAPAY ZEKA TEKNOLOJİLERİ AFET YÖNETİMİNİ DE DEĞİŞTİRECEK

Yapay zeka ve dijital teknolojilerdeki gelişmeler, afetlerin önceden tahmini, afet sonrası hasar tespiti, hızlı müdahale ve yardım koordinasyonu gibi pek çok alanda önemli olanaklar sağlıyor. Cerebrum Tech'in Kurucusu ve Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Erdem Erkul, yapay zeka yardımıyla afetler gerçekleşmeden tüm senaryoların çalışabileceğini ifade etti.

Birleşmiş Milletler Afet Risk Azaltma Ofisi (UNDRR) rakamlarına göre deprem, sel, kasırga, kuraklık ve orman yangınları gibi doğal afetler her yıl ortalama 160 milyon insanın hayatını derinden etkiliyor. Can kayıplarına ve maddi zarara yol açan doğal afetlerin şiddetinin ve sıklığının yaşanan küresel iklim krizi nedeniyle ilerleyen yıllarda daha da artması bekleniyor. Bu nedenle doğal afetlere karşı yerel, ulusal ve uluslararası düzeylerde kurulacak afet yönetimi sistemleri büyük önem taşıyor. Son yıllarda yapay zeka uygulamaları ve dijital teknolojilerde yaşanan ilerlemeler afet yönetimi konusunda da etkin çözümlere kapı aralıyor.

afet yönetimi için teknolojiden azami seviyede faydalanılması gerektiğini ve dünyada da afet öncesi ve sonrası süreçlerde yapay zeka uygulamalarının hızla arttığını söyledi. Etkin afet yönetimi için teknolojinin kullanılmasının zorunluluk haline geldiğini söyleyen Erdem Erkul, uydu görüntülerinden ve sahadan gelen verilerin analizleriyle oluşturulan karar destek sistemlerinin yöneticilere yol gösterebileceğini, saha ekiplerinin ihtiyaca uygun yönlendirilmesi gibi hayati kararların çok daha kısa sürede alınabileceğini, afet yönetimi sistemlerinin sel, orman yangını, deprem gibi farklı başlıklarda özelleştirilebileceğini dile getirdi.

Dünyada erken uyarı sistemleri için çalışmalar yapılıyor

Teknoloji ve yapay zekânın afet öncesinde ve sonrasındaki kullanım alanları hakkında bilgi veren Dr. Erdem Erkul, yenilikçi teknolojilerden yararlanılmasının afet son-

Sürdürülebilirlik odağında yapay zeka, siber güvenlik, metaverse ve akıllı şehirler teknolojileri üzerine faaliyet gösteren yeni nesil teknoloji şirketi Cerebrum Tech'in Kurucusu ve Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Erdem Erkul, etkin bir

rasında olduğu kadar, afet öncesinde de riskin azaltılması adına oldukça önemli kazanımlar sağladığından söz etti.

Afet öncesi süreçlere yönelik yapay zeka destekli sistemlerinin, uydu görüntüleri, hava tahminleri gibi çeşitli kaynaklardan gelen büyük miktarlardaki verileri analiz ederek erken uyarı sistemlerinin kurulmasını sağlayabildiğini belirten Erkul, sel, kasırga, heyelan, tsunami gibi doğa olaylarına karşı başarıyla çalışabilen erken uyarı sistemleri, deprem gibi daha sofistike doğa olaylarına yönelik de çalışmaların konusu haline geldiğini dile getirdi. Çin ve İsrail'de iyonosferdeki elektrik yüklü parçacıklardaki dalgalanmaların analiz edildiği örnek çalışmalar olduğunu kaydeden Erkul, "Avrupa ve Japonya'da ise deprem gerçekleşmeden 10-15 saniye öncesinde uyarı verebilen sistemler mevcut. Böylece bir nebze de olsa insanların güvenli alanlara yönltilmesi ve enerji santralleri gibi riskli yapıların kullanım dışı bırakılması mümkün oluyor" diye konuştu.

Yapay zeka ile tüm afet senaryolarına hazırlık yapılabilir

Afet yönetimi süreçlerinin karmaşık ve dinamik bir yapıya sahip olduğunu vurgulayan Dr. Erkul, afet yönetim sürecinde hızlı planlama, karar verme ve doğru uygulamaların hayata geçirilmesinin kritik bir öneme sahip olduğunu altını çizdi. Verilerin depolanması, işlenmesi, haritalandırılması ve değerlendirilmesi için teknolojinin sağladığı olanaklara ihtiyaç olduğundan söz eden Erkul, yapay zeka yardımıyla afetlerin daha gerçekleşmeden tüm senaryoların hazırlanıp, üzerinde çalışılabileceğini belirtti. Bu senaryolara karşı olası eylem planlarının hazır tutulacağını aktaran Erkul, "Ayrıca bu sistemlerde etkin rol alacak görevliler metaverse ortamında sanal simülasyonlar yardımıyla eğitilebilir. Uydu görüntülerinden ve sahadan gelen verilerin analizleriyle oluşturulan karar destek sistemleri yöneticilere yol gösterebilir. Afet yönetimi sistemleri sel, orman yangını, deprem gibi farklı konu başlıklarında da özelleştirilebilir" ifadelerini kullandı.

Yapay zeka, arama-kurtarma ve lojistik evresinde oldukça etkin

Yapay zekânın en etkili olduğu alanın afet sonrasında zamanla yarı-şılan arama-kurtarma ve lojistik evresi olduğunun altını çizen Dr. Erkul, yapay zeka algoritmaları ile uydu görüntüsü verilerini işleyerek hasarın boyutunun ivedilikle tespit edebildiğini belirtti. Böylece gerekli kol gücü ve malzeme ihtiyacının hızla seferber edilebildiğini söyleyen Erkul, bu veriler üzerinden oluşturulacak haritalamalar ile arama kurtarma ekipleri için öncelikli konumların belirlenebildiğini ifade etti. Yapay zeka tabanlı sistemlerin, afet sonrası yol ve köprülerin durumunu analiz ederek en hızlı rotayı belirleyebildiğinden söz eden Erkul, aynı zamanda, acil durum depolarındaki malzemelerin stok durumu takip edilerek, eksik olan malzemelerin en kısa sürede tamamlanmasının da sağlanabildiğini ifade etti. Sosyal medya verilerini toplayarak insanların konumunun belirlenebildiğine dikkat çeken Erkul, şöyle devam etti: "Bu tip çalışmalar yaşanan büyük can kaybı ve yıkımla hepimizi yasa boğan Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat deprem felaketinin ardından kısıtlı da olsa uygulandı. Biz de Cerebrum Tech olarak uydu görüntülerinin analizi ve haritalama çalışmalarına elimizden geldiğince destekte bulduk."

Drone ve robotik teknolojileri enkaz altına ulaşmada yardımcı

Arama-kurtarma çalışmalarında

Arama-kurtarma çalışmalarında drone ile görüntüleme ve robotik gibi teknolojilerden de faydalanmak gerektiğinin altını çizen Dr. Erkul, dünyada afet sonrası çalışmalarda robotların öne çıktığı örneklerin daha sık görülmeye başladığını dile getirdi.

drone ile görüntüleme ve robotik gibi teknolojilerden de faydalanmak gerektiğinin altını çizen Dr. Erkul, dünyada afet sonrası çalışmalarda robot-

ların öne çıktığı örneklerin daha sık görülmeye başladığını dile getirdi. Ekiplerin erişemediği alanlara robotlarla ulaşarak enkaz altına ilkyardım ve gıda gibi malzemelerin teminini sağlamanın mümkün olabildiğini belirten Erkul, "Bu robotların karada, havada ve suda çalışan farklı versiyonları bulunuyor. Sese, ısıya duyarlı görüntüleme sistemleri de enkaz altındaki canlı varlığının tespitinde çok önemli bir rol oynuyor. Bunlar bilinen ancak ülkemizde pek yaygın kullanılmayan ekipmanlar" dedi.

Afet yönetiminde teknolojik yatırımlar artırılmalı

Her ne kadar son dönemlerde dünya genelinde afetler karşısında bilgi teknolojilerinin kullanımının gerekliliğine yönelik farkındalık artmış olsa da uygulamaların beklenen düzeyde olmadığından söz eden Erdem Erkul, bu konuda 2020 yılında yapılmış bir istatistik çalışmasında, afet risklerinin azaltılması amacıyla teknolojinin olanaklarından yararlanma oranının ABD ve Çin'de yüzde 14-15 seviyelerinde olduğunun, pek çok ülkede bu ortalamanın yüzde 3-5'i geçemediğinin tespit edildiğini kaydetti. Afetlerden fazlasıyla canı yanmış bir ülke olarak devlet kurumlarının, özel sektör ve üniversiteler ile afet yönetiminde teknolojik yatırımları artırmasının ileriki dönemlerde aynı acıları tekrar yaşamamak için oldukça önemli olduğunu söyledi.

Sektör Meclisleri

- Petrol ve Petrol Ürünleri Sanayi Meclisi, deprem bölgesine kesintisiz akaryakıt sağlamak için çalıştı
- LPG Meclisi, tüp gaz ile çalışan cihazların, deprem bölgesine sevkiyatını gerçekleştirdi
- Türkiye Medikal Meclisi, depreme ilişkin yapılabilecekleri değerlendirdi
- İnşaat malzemeleri üreten sektör meclisleri toplandı
- Kimya Sanayi Meclisi, depremlerde hasar gören kimya ve alt yapı tesisleri hakkındaki bilgileri paylaştı
- Madencilik Meclisi, Bakan Yardımcısı Tiryaki ile sektöre yönelik görüşlerini istişare etti
- İklimlendirme Meclisi'nden depremzedelere yapılacak konutlar için yardım çağrısı
- Eğitim Meclisi, depremzede öğrenciler için yapılabilecekleri görüştü
- Perakendecilik Meclisi, deprem gündemiyle bir araya geldi
- Züccaciye Meclisi, afet bölgesinde yapılabilecekleri kapsamlı ele aldı
- Sivil Havacılık Meclisi, havalimanlarında GPS sinyal kayıplarına ilişkin önlemleri masaya yatırdı

Petrol ve Petrol Ürünleri Sanayi Meclisi, deprem bölgesine kesintisiz akaryakıt sağlamak için çalıştı

Sektörün tüm paydaşlarının deprem bölgesine kesintisiz akaryakıt sağlamak için özveriyle çalıştığına işaret eden TOBB Petrol ve Petrol Ürünleri Sanayi Meclisi Başkanı Ahmet Erdem, istasyonlarda yaşanan tuvalet sorununun giderilmesi için büyük çaba sarf edildiği bilgisini verdi.

TOB BB Petrol ve Petrol Ürünleri Sanayi Meclisi Başkanı Ahmet Erdem, sektörün tüm paydaşlarının deprem bölgesindeki çalışmaların en sağlıklı şekilde yürütülebilmesi için olağanüstü gayretle çalıştığını vurguladı. Konuya ilişkin yazılı bir açıklama yayımlayan TOBB Petrol ve Petrol Ürünleri Sanayi Meclisi, deprem bölgesinde yaşanan sıkıntılara dikkat çekti. Açıklamada su veya kanalizasyon şebekelerinde oluşan hasarlardan dolayı bazı istasyonların market ve tuvaletlerinde yaşanmakta olan sorunların giderilmesi için büyük çaba sarf edildiğine vurgu yapıldı.

Deprem bölgesine kesintisiz olarak akaryakıt ulaştırmak için el birliği ile çalıştığına dikkat çekilen açıklamada, şu görüşlere yer verildi: "TOBB Petrol ve Petrol Ürünleri Meclisi olarak ülkemizin yaşadığı en büyük afetlerden birisi olan 6 Şubat deprem felaketinin acısı-

ni derinden yaşıyoruz. Hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifa, yakınlarına sabırlar diliyoruz. Rafineriler, dağıtım şirketleri ve akaryakıt bayilerimiz, yaşanan felaketin ilk saatlerden itibaren; arama kurtarma çalışmalarının kesintisiz sürdürülmesi, başta hastanelerimiz olmak üzere elektriğin kullanılmadığı yerlerdeki jeneratörlerin sürekli olarak çalışması ve ulaşımın sürdürülebilirliğinin bozulmaması adına hayati önem taşıyan akaryakıtın bölgeye ulaşması için elbirliği ile çalışıyor."

Sıkıntılar büyük ölçüde giderildi

Acıları ve yasları içinde hizmet vermeye devam eden bölge bayilerinin yanında ülkemizin birçok ilinden akaryakıt bayileri tankerlerini, sürücülerini ve ürünlerini bölgeye depremin ilk saatlerinden itibaren bölgeye gönderdiklerini aktaran sektör temsilcileri, "Depremde hayatını kaybeden ya da enkaz altında kalanlar arasında sektörümüz çalışanlarının bulunması ve depremden dolayı bölgedeki istasyonlarda ve ulaşım yollarında hasarların

oluşmasından kaynaklı sıkıntıların çok büyük bir bölümü giderildi" ifadelerini kullandı.

Milyonlarca liralık akaryakıt ikmal bölgelere ulaştırıldı

Diğer yandan, su veya kanalizasyon şebekelerinde oluşan hasarlardan dolayı bazı istasyonların market ve tuvaletlerinde yaşanmakta olan sorunların giderilmesi için büyük çaba sarf edildiğini söyleyen TOBB Petrol ve Petrol Ürünleri Sektör Meclis üyeleri ve sektör paydaşları, depremin başından bu yana milyonlarca litrelik akaryakıt ikmalini AFAD koordinasyonunda, ara vermeksizin, ihtiyaç bölgelerine ulaştırdıklarını ve ulaştırmaya devam ettiklerini ifade etti. Akaryakıtın kesintisiz tedariki için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, EPDK, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı başta olmak üzere rafineriden dağıtım şirketine, bayilerden, destek veren nakliye ve hizmet sağlayıcılarına, istasyon çalışanlarından sürücülerine kadar akaryakıt sektörünün tüm paydaşlarıyla giriştikleri seferberliği artırarak sürdürdüklerini söyleyen sektör temsilcileri, Türkiye'ye baş sağlığını dileklerini ilettiler.

Deprem felaketinin hemen ardından, depremzedelerin ve arama kurtarma ekiplerinin gereksinim duyduğu ürün ve ekipmanların temini için çalışmalar başlattıklarını ifade eden TOBB LPG Meclisi Başkanı Gökhan Tezel, LPG sektörü olarak, deprem bölgesinin acil enerji ihtiyaçlarını karşılamak üzere tüp gaz ile çalışan cihazları derhal transfer ederek, depremzedelerin ısınma, pişirme, aydınlatma gibi en temel gereksinimlerinin karşılanması konusunda en hızlı çözümü üretmeye odaklandıklarını söyledi. Türkiye'nin LPG ihtiyacının aksa-madan karşılanması için gerekli tedbirleri de aldıklarını vurgulayan Tezel, ülke genelinde LPG ihtiyacının aksaklık yaşanmadan karşılanmasının sürekliliği için kullanılan boş tüplerin sağlıklı bir şekilde LPG şirketlerine dönüşünün sağlanmasının büyük önem taşıdığını belirtti. Konuya ilişkin yazılı bir açıklama yayımlayan TOBB LPG Meclisi Başkanı Gökhan Tezel, TOBB LPG Meclisi olarak, LPG'nin taşınabilir özelliğiyle en hızlı ve en esnek enerji çözümü olduğunun bilinciyse derhal harekete geçtiklerini, Ticaret Bakanlığı, Valilikler ve AFAD İl Müdürlükleri koordinasyonunda bölgedeki ihtiyaçları belirleyerek, depremzedelerimizin ve arama kurtarma ekiplerinin gereksinim duyduğu ürün ve ekipmanların temini için çalışmalar başlattıklarını aktardı.

"Yüz binlerce tüp ve binlerce LPG ile çalışan cihaz, ısıtıcı ve ocak gönderdik"

LPG sektörü olarak, deprem bölgelerimizin acil enerji ihtiyaçlarını karşılamak üzere tüp gaz ile çalışan cihazları derhal transfer ettiklerini söyleyen Gökhan Tezel, depremzedelerin ısınma, pişirme, aydınlatma gibi en temel gereksinimlerinin karşılanması konusunda en hızlı çözümü üretmeye odaklandıklarını dile getirdi. Bölgeye ulaşan ilk sevkiyatların içinde LPG'li ekipmanların olmasını sağladık-

LPG Meclisi, tüp gaz ile çalışan cihazların, deprem bölgesine sevkiyatını gerçekleştirdi

TOBB LPG Meclisi Başkanı Gökhan Tezel, deprem bölgesinin acil yaşamsal ihtiyaçlarının karşılanması için sektör olarak, yüz binlerce tüp ve binlerce LPG ile çalışan cihaz, ısıtıcı ve ocağın deprem bölgesine sevkiyatlarını gerçekleştirdiklerini ifade etti.

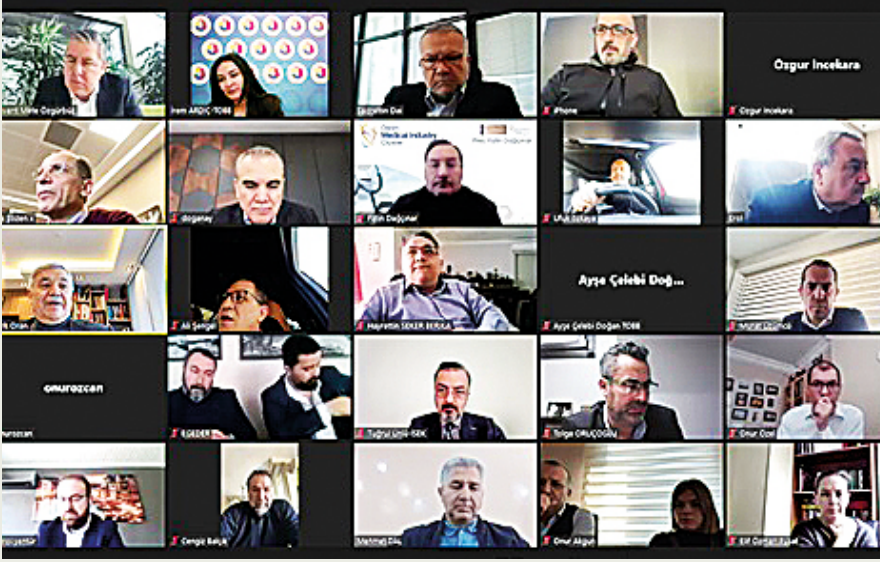
larını ifade eden Tezel, aynı zamanda bölgenin artacak olan tüp ihtiyacını öngörerek tüm sektör olarak gerekli tedbirleri acilen aldıklarını kaydetti. Deprem bölgesinde hizmet veren ve işlerini sürdürebilen bölge bayilerinin de ihtiyaç olan yerlere tüpleri ulaştırmak için tüm gayretleriyle çalıştıklarını anlatan Tezel, "Bölgenin acil yaşamsal ihtiyaçlarının karşılanması için sektör olarak bugüne kadar yüz binlerce tüp ve binlerce LPG ile çalışan cihaz, ısıtıcı ve ocağın deprem bölgesine sevkiyatlarını gerçekleştirdik. Aynı şekilde, barınma amaçlı olarak konteynerler ile diğer önemli ihtiyaç malzemelerinin bölgeye ulaşması için çalışmalar yürüttük. Yetkili kurum ve kuruluşlarla koordinasyon içerisinde hayata geçirdiğimiz iş birliğine önümüzdeki günlerde de hız kesmeden devam edeceğiz" ifade-lerini kullandı.

"Boş tüplerin LPG şirketlerine dönüşü büyük önem taşıyor"

Aynı zamanda, Türkiye LPG ihtiyacının aksa-madan karşılanması için gerekli tedbirleri aldıklarını belirten Gökhan Tezel, bunun için olağanüstü çaba harcamaya devam ettiklerini, diğer taraftan gerek deprem bölgelerinde gerekse ülke genelinde LPG ihtiyacının herhangi bir aksaklık yaşanmadan karşılanmasının sürekliliği için kullanılan boş tüplerin sağlıklı bir şekilde LPG şirketlerine dönüşünün sağlanmasının büyük önem taşıdığını da ifade etti. Bu konuda, bölgelerde bulunan sektör temsilcilerinin ve markaların bayileriyle irtibat halinde olmasının çok önemli olduğunu söyleyen Tezel, şöyle devam etti: "Tüm dünyayı yasa boğan depremin yaralarını el birliği ile sararak bu zor günleri en kısa zamanda dayanışma ile atlatacağımıza inanıyorum. Biz bunu sağlamak üzere var gücümüzle çalışacağız. Hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar, yakınlarını kaybedenlere de sabırlar diliyorum."

Türkiye Medikal Meclisi, depreme ilişkin yapılabilecekleri değerlendirdi

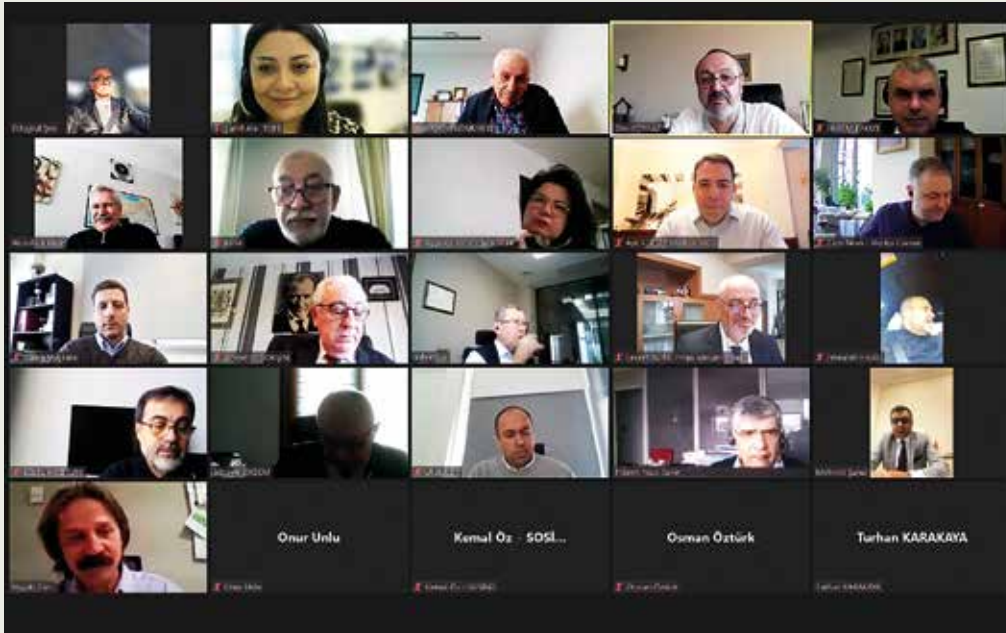

TOBB Türkiye Medikal Meclisi Toplantısı; Meclis Başkanı Levent Mete Özgürbüz başkanlığında, TOBB Yönetim Kurulu Üyesi

Öztürk Oran'ın katılımı ile video konferans yöntemiyle gerçekleştirildi. TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Öztürk Oran; merkez üssü

Kahramanmaraş olan depremin 11 ili etkilediğini belirterek tüm ülkeyi yasa boğan bu felakette hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, ailelerine ve yakınlarına ise baş sağlığı, yaralı olarak kurtulanlara da acil şifalar dileyerek, deprem bölgesine yardım konusunda büyük bir duyarlılık olduğunu dile getirdi. Oran, depremin ardından yaraları sarabilmek adına herkese görevler düştüğünü belirterek, TOBB olarak tüm Oda ve Borsa camiası ve Meclislerle beraber devlet kurumlarıyla koordineli bir şekilde deprem bölgesine yardım ve destek sağlandığını ifade etti. Öztürk Oran, sektörün depreme ilişkin yapılabileceklerini değerlendirmesinin faydalı olacağını vurguladı. Meclis Başkanı Levent Mete Özgürbüz ise, afet bölgesinde bulunan Meclis Üyelerinin de yapacağı durum tespitinin paylaşılmasının ardından bundan sonrası için nelerin yapılabileceği konusunda fikirlerini ifade etti. Toplantı, sektör olarak yapılabilecek desteklerin istişare edilmesinin ardından son buldu.

İnşaat malzemeleri üreten sektör meclisleri toplandı

İnşaat malzemeleri üreticilerinin yer aldığı; Türkiye Çimento ve Çimento Ürünleri Meclisi, Türkiye Demir ve Demir Dışı Metaller Meclisi, Türkiye İklimlendirme Meclisi, Türkiye Kimya Sanayi Meclisi, Türkiye Madencilik Meclisi, Türkiye Seramik ve Refrakter Sanayi Meclisi ve Türkiye Toprak Sanayi Ürünleri Meclisi, deprem bölgelerine yönelik yapılan ve yapılabilecek çalışmaları istişare etmek üzere 23-24 Şubat 2023 tarihlerinde toplandı.

Kimya Sanayi Meclisi, depremlerde hasar gören kimya ve alt yapı tesisleri hakkındaki bilgileri paylaştı

TOBB Türkiye Kimya Sanayi Meclisi; TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Aynan Zeytinoğlu'nun katılımı ile Meclis Başkanı Timur Erk'in başkanlığında bir araya geldi. TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Aynan Zeytinoğlu 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremin 10 ili etkilediğini belirterek tüm ülkeyi yasa boğan bu felakette hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, ailelerine ve yakınlarına ise baş sağlığı, yaralı olarak kurtulanlara da acil şifalar dileyerek, deprem bölgesine yardım konusunda büyük bir duyarlılık olduğunu dile getirdi. Zeytinoğlu, depremin ardından yaraları sarılabilmek adına herkese görevler düşüğünü belirterek, TOBB olarak, tüm

Oda-Borsa camiası ve Meclislerle beraber devlet kurumlarıyla koordineli bir şekilde deprem bölgesine yardım ve destek sağlandığını ifade etti. Zeytinoğlu, sektörün depreme ilişkin yapılabilecekleri değerlendirmesinin faydalı olacağını vurguladı. Meclis Başkanı Timur Erk ise yaşanan deprem felaketi sonrası yaralarını sarmak için kimya sektörü olarak ne durumda olduğunun ve neler yapılabileceğinin değerlendirilmesi adına bir araya gelinen bu toplantının önemini vurguladı.

Sektörün dış ticaretine ilişkin değerlendirmelerde bulunuldu
Ardından Timur Erk Meclis Üyelerine

sözünü bırakarak, Meclis Üyelerince deprem bölgesinde hasar gören kimya ve alt yapı tesisleri hakkında bilgiler paylaşıldı. Depreme ilişkin yapılan bilgi paylaşımının ardından Meclis Üyeleri son çeyrekte yaşanan sektörel güncel gelişmeleri değerlendirdi. 12'nci Kalkınma Planı'nın hazırlıkları çerçevesinde düzenlenen Kimya Sanayii Çalışma Grubu çalışmalarının ön sonuçlarına ilişkin sunum yapılarak bilgi verildi. Türkiye Kimya Sanayi Meclisi Üyesi Türk Kimya Sanayicileri Derneği (TKSD) Başkanı Haluk Erceber tarafından sektörün dış ticaretine ilişkin değerlendirmelerde bulunuldu.

Madencilik Meclisi, Bakan Yardımcısı Tiryaki ile sektöre yönelik görüşlerini istişare etti

TOBG Türkiye Madencilik Meclisi, TOBB Türkiye Döküm Sanayi Meclisi ve TOBB Türkiye Çimento ve Çimento Ürünleri Meclisi üyelerinden oluşan bir heyet Tarım ve Orman Bakan Yardımcısı Veysel Tiryaki'yi ziyaret etti.

Sektörlerine yönelik görüş ve önerileri dile getiren Meclis Üyeleri, çevre ve insan odaklı sürdürülebilir maden-

ciliğin önemini belirtti. Orman Genel Müdürü Bekir Karacabey, Genel Müdür Yardımcısı Kenan Akduman, İzin ve İrtifak Daire Başkanı Ahmet Köle, Başkan Yardımcısı Cihat Bekmezci, Maden İşleri Şube Müdürü Salih Arslantaş ve Maden ve Petrol İşleri Genel Müdür Danışmanı Mustafa Sever'inde toplantıda bulunduğu toplantıda madencilik sektöründe koordinasyonun önemi vurgulandı.

İklimlendirme Meclisi'nden depremzedelere yapılacak konutlar için yardım çağrısı

TOBB Türkiye İklimlendirme Meclisi Toplantısında konuşan Meclisten Sorumlu Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Selçuk Öztürk, Meclis Üyelerine katılımı ve Meclisin gayretli çalışmaları için teşekkürlerini ileterek, el birliği ile depremzede vatandaşlara yapılacak konutlar için yardım çağrısında bulundu.

Toplantı, Meclisten sorumlu TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Selçuk Öztürk'ün video konferans katılımıyla, Meclis Başkanı Zeki Poyraz'ın başkanlığında, TOBB İstanbul Hizmet Binası İbrahim Çağlar Salonu'nda gerçekleştirildi. TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Selçuk Öztürk, merkezi Kahramanmaraş olan ve Elazığ'ın da eklenmesiyle birlikte 11 ili etkileyen depremde hayatını kaybedenler için başsağlığı, yaralıları ve hayatta kalanlar içinde geçmiş olsun dileklerini ileterek, TOBB İş Dünyası Konut Seferberliğinin başladığını bildirdi. Meclis Başkanı Zeki Poyraz ise, Kahramanmaraş merkezli depremde hayatını kaybeden vatandaşlara rahmet, yaralılara acil şifalar dileyerek, Türkiye İklimlendirme Meclisi olarak ilk andan itibaren deprem bölgelerine aynı ve nakdi yardımda bulduklarını; birlik, beraberlik ve dayanışma içinde desteklerini devam ettireceklerini iletti. İç Hava Kalitesi Çalışma

Grubu Başkanı Ahmet Hayri Gökşin ise, Limit Değerler Kitabının basım için son hazırlıkların yapıldığı, Mart ayında İç Hava Kalitesi konusunda çalışma yapan dernekler ile zoom üzerinden toplantı yapılacağını ve bu kapsamda, Eylül ayında Çalıştay düzenlenmesi için hazırlıklara başladığını duyurdu. Ayrıca Gökşin, 11 Ekim 2022 tarihinde düzenlenen ASHRAE Industrial Round Table'in gündemi hakkında bilgilendirmede bulundu.

Mevsimsel Isı Değerleri TSE 3419 hakkında bilgilendirme yapıldı

Avcılar Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Çalışma Grubu, Eğitimcilerin Eğitimi ve Eğitimde İş Modeli Komisyonları hakkında, Komisyon Başkanı Kadir İsa, eğitimcilerin eğitilmesinin devam ettiğini ve bu kapsamda firma ziyaretlerinin gerçekleştirmeye devam ettikleri bilgisini verdi. Ayrıca, eğitimlerin kapsamının geliştirilmesi adına IKKE Duis-

burg/Almanya Eğitim Merkezi'ne, Avcılar MTAL Okul Müdürü Yakup Alp ile ziyaret gerçekleştirdiklerini bildirdi. Tasarım Dış Çevre Şartları Belirleme Çalışma Grubu Başkanı Atilla Bıykoğlu ise Mevsimsel Isı Değerleri TSE 3419 hakkında bilgilendirme yaptı.

Karbon Ayak İzi hesaplaması yazılımı yakında hazır

Verimlilik ve Kalite Çalışma Grubu Başkanı Zeki Özen ise İtalya Model Fabrika hakkında bilgilendirme yaparak, Haziran ayında bir araya geleceklerini iletti. Ek olarak Özen, TOBB İklim ve Çevre Portalı'nın tanıtımını yaparak, sektör için faydalı dokümanlar sağladığını ve yakında Karbon Ayak İzi hesaplaması yazılımının hazır olacağı konusunda bilgi verdi. Meclis Üyesi Turhan Karakaya ise Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından düzenlenen Enerji Verimliliği 2030 Vizyonu ve Stratejisi ile 2'nci Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı'nın Belirlenmesi Çalıştayı hakkında bilgi notlarını Meclis Üyeleri ile paylaştı. Son olarak, Meclis Üyesi Levent Aydın ise 22'nci Ozan Paneli'nde "Alternatif Soğutkanlar Özelinde Türkiye'de Sektörün Durumu ve Geçiş Sürecinde Gereken Adımlar" konusunda konuşmacı olarak görev aldığını duyurdu.

Eğitim Meclisi, depremzede öğrenciler için yapılabilecekleri görüştü

TOBB Türkiye Eğitim Meclisi Toplantısında konuşan Meclis Başkanı Dr. Yusuf Ekinci, yaşanan depremlere rağmen Meclisin toplanmasının, bölgede yaşayanlar ve öğrenciler için neler yapılabileceğinin görüşülmesi açısından kıymetli olduğunu vurguladı.

Toplantı, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının üst düzey temsilcilerinin yoğun ilgisi ile İstanbul Hizmet Binasında gerçekleştirildi. Meclis Başkanı Dr. Yusuf Ekinci, 6 Şubat 2023 tarihinde gerçekleşen Kahramanmaraş merkezli olmak üzere 11 ilimizi etkileyen, ülkemizi derinden sarsan depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allıhtan rahmet, geride

kalanlara sabırlar dileyerek sözlerine başladı. Mecliste temsil edilen özel okulların, kursların, yayıncıların, sürücü kurslarının, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinin bölgede bulunan şubelerinin bazılarında da hasarların olduğuna değinen Üyeler, el birliğiyle zor günlerin üstesinden gelineceğine değinerek deprem bölgesi ziyaretlerine ilişkin gözlemlerini paylaştı. Özel okulların

depremzede çocuklar için kapılarını açtığına değinen özel okul temsilcileri, Meclis Üyesi olan Türkiye Özel Okullar Derneği, Tüm Özel Öğretim Kurumları Derneği, Özel Öğretim Derneği, Özel Eğitim-Öğretim Derneği, Özel Öğretim Kurumları Birliği Derneği ve Ankara Eğitim Platformunun iş birliğinde 6 derneğin bir araya gelerek oluşturduğu misafiroğrenci.org platformu hakkında bilgi verdi.

Misafir Öğrenci Sistemi, depremzede öğrencilerin tam burslu eğitimi için oluşturuldu

Misafir Öğrenci Sisteminin, 10 ilde yaşanan iki ayrı depremden etkilenen öğrencilerin, 2022-2023 eğitim yılının ikinci döneminde tam burslu (eğitim, yemek, kitap) olarak öğrenim görebilmelerini sağlamak için oluşturulduğu

söylleyen sektör temsilcileri, platformun bahse konu sisteme dâhil olan özel okulların ve ilgili burs kontenjanlarının ilan edilmesine olanak sağladığını belirttiler. Misafir öğrenci kontenjanından yararlanmak isteyen öğrenciler için gerekli şartlara değinen

özel okul temsilcileri, yaraların birlikte sarılacağı fikrinde birleşerek, toplantının gerçekleştiği an itibarıyla 2 bin 556 özel okulun 29 bin 924 misafir öğrencisini beklediğini, gelen tüm çocukların yanında olduklarını hassasiyetle ifade ettiler. Toplantıya

davet edilen Serçe Akademi Kurucuları Mert Doğan ve Ulaş Nezir tarafından yapılan Eğitim Teknolojileri sunumunda, Serçe Akademi faaliyetleri, içerikleri ve akademi süreçlerinin nasıl olduğu Meclis Üyeleri ile paylaşıldı.

Perakendecilik Meclisi, deprem gündemiyle bir araya geldi

TOBB Türkiye Perakendecilik Meclisi Toplantısı; deprem gündemiyle özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının üst düzey temsilcilerinin yoğun ilgisi ile video konferans yöntemiyle gerçekleştirildi.

Meclisten Sorumlu TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Cengiz Günay'ın katılımı ile Meclis Başkanı Alp Önder Özpamukçu başkanlığında yapılan toplantıda konuşan Günay, 6 Şubat 2023 tarihinde gerçekleşen Kahramanmaraş merkezli olmak üzere 11 ilimizi etkileyen, ülkemizi derinden sarsan depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allahtan rahmet, geride kalanlara sabırlar dileyerek sözlerine başladı. Yaptığı açılış konuşmasında Günay, kalıcı konut sorununun bir an evvel çözülmesinin önemine değinerek, ticari hayatın da toparlanabilmesi için bölgeleri cazibe merkezi haline getirebilmek adına el birliğiyle seferber olunmasına dikkat çekti. Meclis Başkanı Alp Önder Özpamukçu ise, yaşanan kayıplar nedeniyle baş sağlığı dileklerini ileterek, ülkemizdeki

yaraların sarılması için herkesin elini taşın altına koyduğunu hassasiyetle ifade etti. Yereller hariç, bölgedeki yaklaşık 4 bin 357 mağazanın 832 tanesinin kullanılamaz hale geldiğini belirten Meclis Başkanı, ayrıca tarım ve hayvancılığa dikkat çekerek, köylerin hızlıca ayağa kaldırılması gerektiğini belirtti. Bölgede hızlı bir toparlanma sağlanmaz ise gıda güvenliği ve tedarik zincirine etki edebilecek sorunların çıkabileceğini söyleyen Özpamukçu, yaşanan felaketten dersler çıkararak bundan sonrası için yol haritasının belirlenmesinin önemi-ne değindi.

Doğal afetler için sürdürülebilir planların gerekliliği vurgulandı

Birlik ve beraberliğe her zamankinden daha çok ihtiyaç duyulduğunu belirten

Meclis Üyeleri, dernekler ve firmalar bazında yapılan yardımları dile getirdi. Bölgede yaşayanlar, perakendecilik sektörü ile çalışanları için neler yapılabileceğinin görüşülmesi açısından yapılan toplantının kıymetli olduğu vurgulandı. Bundan sonraki yaşanabilecek doğal afetler için ne tür tedbirlerin alınacağını tartışılmasının önemli olduğunu söyleyen sektör temsilcileri, sürdürülebilir planların yapılmasının gerekliliği fikrinde birleşti. Bu süreçte, perakendecilik sektörü için mağaza ve depoların yapı kontrol testlerinin, yaptırılacak sigortaların daha da önem kazandığını belirten Üyeler, bu dönemde devlet tarafından açıklanan destek adımlarının da yakından takip edilerek, yaşanan sıkıntıların üstesinden el birliği ile gelineceğinin mesajını verdi.

Züccaciye Meclisi, afet bölgesinde yapılabilecekleri kapsamlı ele aldı

TOBB Türkiye Züccaciye Meclisi Toplantısı; Meclisten Sorumlu TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Ali Kopuz'un katılımı ile Meclis Başkanı Murat Kolbaşı başkanlığında özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının üst düzey temsilcilerinin yoğun ilgisi ile video konferans yöntemiyle gerçekleştirildi. TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Ali Kopuz, 6 Şubatta gerçekleşen Kahramanmaraş merkezli olmak üzere 11 ilimizi etkileyen, ülkemizi derinden sarsan depremde hayatını kaybeden vatandaşlara Allahtan rahmet, geride kalanlara sabırlar dileyerek sözlerine başladı. Kopuz, kalıcı konut sorununu bir an evvel çözülmesinin önemine değindi. "TOBB İş Dünyası Konut Seferberliği" hakkında bilgilendirmelerde bulunan Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Kopuz, el birliği ile depremzede vatandaşlara yapılacak konutlar için yardım çağrısında bulundu.

"Üzerimize düşen sorumlulukları imkanlar dahilinde yapacağız"

Meclis Başkanı Murat Kolbaşı ise, yaşanan kayıplar nedeniyle baş sağlığı dileklerini ileterek, ülkemizdeki yaların sarılması için herkesin elini taşın altına koyduğunu hassasiyetle ifade etti. Türkiye Züccaciye Meclisi olarak ilk andan itibaren deprem bölgelerine aynı ve nakdi yardımda bulduklarını; birlik, beraberlik ve dayanışma içinde desteklerini devam ettireceklerini ilettiler. Bölgenin el birliğiyle kalkındırılacağına altını çizen Kolbaşı, bu süreçte sektör olarak üzerlerine düşen sorumlulukların imkanlar dâhilinde yapılacağını belirtti. Birlik ve beraberliğe her zamankinden daha çok ihtiyaç duyulduğunu belirten Meclis Üyeleri, afet bölgesinde sektör olarak yapılabilecekleri kapsamlı olarak ele aldı.

Sivil Havacılık Meclisi, havalimanlarında GPS sinyal kayıplarına ilişkin önlemleri masaya yatırdı

TOBB Türkiye Sivil Havacılık Meclisi toplantısı; TOBB Yönetim Kurulu üyesi S. Selim Kandemir ve Sivil Havacılık Genel Müdürü Prof. Dr. Kemal Yüksek'in katılımlarıyla, Meclis Başkanı Teoman Tosun başkanlığında TOBB İstanbul Hizmet Binasında gerçekleştirildi. TOBB Yönetim Kurulu Üyesi S. Selim Kandemir'in açılış konuşmasının akabinde Sivil Havacılık Genel Müdürü Kemal Yüksek son 20 yılda havacılık alanında yapılan çalışmaları ve ülkemizin kazandığı ivmeden bahsetti. Diğer ülkelerle yapılan hava ulaştırma anlaşmaları ile uçuş noktalarının büyük çapta arttığı, kurumsal dönüşüm modeli çalışmasının başlatıldığı, çağın gereklerine uygun hizmet üretmek ve sektörün dijital dönüşümünü sağlamak için paydaşlarla bir araya gelerek revize edildiği belirtildi. Ayrıca sektörün 2022 yılsonunda 2019 değerlerine neredeyse yaklaştığı belirtildi.

Toplantıda ayrıca; DHMİ'nin 2023 yılı tarifesinin ölçülebilir seviyeye gelmesi gerektiği ifade edildi.

Ek olarak Hava Kuvvetleri Komutanlığının yakında sektörden pilot alımı yapacağı ve 2025'e kadar fazla sayıda pilotun sektörden çekilme durumu söz konusu olduğu ve sektörü olumsuz etkileyeceği belirtildi. Pilotların özellikle yaz dönemi geçtikten sonra gitmesinin daha uygun olacağı ve konunun hassasiyetle takip edildiği ifade edildi. Bir diğer gündem maddesi olarak; Sabiha Gökçen Havalimanı için 2. pist ve terminal ihtiyacı söz konusu olduğu, kuş çarpması ile ilgili durumlar, Türkiye genelindeki havalimanlarında GPS sinyal kayıplarına ilişkin önlemler, kritik verilerin yurt içinde saklanma zorunluluğuna istisna getirilmesi ve düzenleme yapılması ve yurt içi tavan ücret uygulamasının iptali konularına değinildi.

“OEM, TOBB ETÜ’nün ayırt edici özelliği”

TOBB ETÜ Mezunlar Derneği röportajlar köşesinin Şubat ayı konuğu, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü 2013 mezunu Efe Bezci. Ortak Eğitim Modeli’nin TOBB ETÜ’nün ayırt edici özelliği olduğunu söyleyen Bezci, “Üniversitemiz bu model ile en seçkin kuruluşlarda hem en iyi teorik eğitimi hem de en iyi pratik eğitimi sunuyor” dedi.

Efe Bezci, 3 dönem boyunca TOBB Üniversitesi Ekonomi ve Genç Girişimcilik Topluluğu Başkanlığı görevini yürüttüğünü ve buradan çok deneyim kazandığını anlatıyor. Öğrencilik ve iş hayatı boyunca birçok STK'da görev aldığını dile getiren Bezci, aynı zamanda Beşiktaş'a olan tutkusundan da bahsediyor. Bir dönem, 3 yıla yakın Beşiktaş JK'nin en genç Yönetim Kurulu Üyeliği yapan Bezci, o dönemde yaşadıklarını paylaştı. Şu anda Ankara'ya modern yaşamı getirme hedefiyle babası Mimar Salih Bezci tarafından 50 yılı aşkın zaman önce kurulan BESA Holding'in Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı ve CEO görevlerini yürüten Bezci, yaptıkları projelerinden söz etti. Tekne ve deniz tutkunu olan Bezci, yoğun iş hayatından arta kalan zamanlarda golf oynadığını, silah atıcılığı ve ATV gibi zevk aldığı hobileri anlattı. Sosyal yaşamın çeşitliliğinin iş hayatındaki başarıyı desteklediğine dikkat çeken Bezci'nin akademik hayatını, başarılı kariyer yaşamını ve çok yönlü sosyal hayatını gelin kendisinden dinleyelim:

Sizi biraz tanıyabilir miyiz?

22 Aralık 1990 Ankara doğumluyum. TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'nde İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümünü 2013 yılında tamamladım. Öğrencilik ve iş hayatım boyunca birçok STK'da görev aldım. Ankara'ya modern yaşamı getirme hedefiyle babam Mimar Salih Bezci tarafından 50 yılı aşkın zaman önce kurulan BESA Holding'in Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve CEO'suyum.

TOBB ETÜ'yle olan hikâyeniz nasıl başladı? TOBB ETÜ'deki eğitim-öğretim yıllarınız ile ilgili neler paylaşmak istersiniz?

Öncelikle şunu söylemek istiyorum, TOBB Başkanımız M. Rifat Hisarcıklıoğlu'nun başarılılarla dolu kariyerinde TOBB ETÜ gibi çok değerli bir üniversiteyi ülkemize, dünyaya kazandırmasının çok önemli yeri var. TOBB ETÜ hayalim lise yıllarımda başladı. Üniversiteye ilk adım attığım yıldan mezun olduğum yıla kadar her günüm dolu dolu geçti. Hayatımın en güzel, en verimli yıllarını TOBB ETÜ kampüsünde geçirdim. Üniversite yıllarında 3 dönem boyunca TOBB Üniversitesi Ekonomi ve Genç

Girişimcilik Topluluğu Başkanlığı görevini yürüttüm. Burada çok büyük deneyim kazandım. Üniversitemizin felsefesinde okul yıllarından itibaren iş yaşamı var. Ben de hem okudum, hem çalıştım. Mezun olduğumda her yönüyle iş hayatıma hazırdım.

Ortak Eğitim Modeli'nin iş hayatınıza yansımaları nasıl oldu? Öğrencilerin bu dönemi daha verimli geçirebilmeleri için neler tavsiye edersiniz?

Ortak Eğitim Modeli TOBB ETÜ'nün özeli, farklılığı, ayırt edici özelliği... Hedefini "iş dünyasını dünyanın gelişmiş ülkeleri ile rekabete hazırlamak için donanımlı iş gücü oluşturma" olarak belirleyen üniversitemiz, hem en iyi teorik eğitimi hem de en seçkin kuruluşlarda en iyi pratik eğitimi sunuyor. Bu çok ama çok değerli bir çalışma. Tüm TOBB ETÜ öğrencilerine bu programı en

verimli şekilde değerlendirmelerini öneriyorum. Belki üniversite yıllarında konunun önemini çok fark etmeyebilirler ama mezun olduklarında iş yaşamına 1-0 önde başladıklarını görecekler.

Beşiktaş JK tarihinde en genç Yönetim Kurulu Üyesi olduğunuz dönemle ilgili neler söylersiniz? Önümüzdeki dönemlerde sizi tekrar Beşiktaş yönetiminde görebilecek miyiz?

Ben Beşiktaş yönetiminde en büyük hayallerimden birini gerçekleştirdim. Benim iki büyük aşkımdan biri Ankara, diğeri Beşiktaş. Beşiktaş benim sevincim, üzüntüm, gururum her şeyim... 120 yıllık camiada en genç Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev almam, 3 yıla yakın görevim süresince başarıdan başarıya koşarak taraftarlarımızla bir sezonda 4 büyük kupa sevincini yaşamak

tarif edilemez bir duyguydu. Özellikle Bodrum ve yeni sektörlere yaptığımız yatırımlar, iş yükümün oldukça artması nedeniyle bayrağı şimdilik devrettim. Ama bu sevda asla bitmez. Ben her zaman kulübümüzün yanındayım ve ömrüm boyunca başarısı için destek olmaya devam edeceğim.

Besa Holding'in sizi heyecanlandıran projelerinden bahsedebilir misiniz?

BESA Holding tarih boyunca girdiği her lokasyona, sektöre değer katan, sadece müşterilerinin değil, tüm kamuoyunun güvenini kazanan bir kuruluş. Dolayısıyla girdiğimiz her proje, hem bizim hem de ülkemiz için heyecan verici, gurur verici projeler oldu. Bizim çitimiz bu. Her işimizi daha büyük özen, bir öncekinden çok daha iyi ola-

cak şekilde planlıyor ve özenle hayata geçiriyoruz. Örneğin Bodrum'da hayat verdiğimiz The Bo Viera projemiz... Şu an ülkemizin turizm cenneti Bodrum'u daha da güzelleştirecek The Bo Viera projesine imza atıyoruz. İçerisinde Hilton Oteli de yer alan, mekanları ile Bodrum yaşamına renk katacak The Bo Viera projemiz 234 rezidans 76 villadan oluşuyor. Bodrum'un en güzel koyunda 1.2 km uzunluğunda sahil şeridi ile sakinlerini tamamen özel hissettiriyor. Böyle bir projeye imza atmak kimi heyecanlandırmaz. Biz heyecan verecek projelerle ülkemize değer katmaya devam edeceğiz.

Yoğun iş temposundan uzaklaşmak için neler yaparsınız?

Yaz aylarında en büyük tutkum tekne ve deniz. Bodrum koylarında

olmak yılın tüm yorgunluğunu atıyor. Fırsat buldukça Ankara, Antalya ve Bodrum'da golf yapıyorum. Silah atıcılık ve ATV son yıllarda en sevdiğim hobilerimden oldu. Sosyal yaşamı renklendirmek, hobilerin olması iş yaşamındaki başarıyı destekliyor.

Tüm genç arkadaşlarına en az bir hobilerinin olmasını öneriyorum.

TOBB ETÜ Mezunlar Derneği hakkındaki düşünceleriniz ve beklentileriniz nelerdir?

TOBB ETÜ Mezunlar Derneği Yönetim Kurulu Başkanımız çok değerli dostum Avukat Erhan Burak Aydın kısa sürede derneğe çok büyük kazanım sağladı. Kendisine her zaman des-

tek oldum, bundan sonra da olmaya devam edeceğim. Dernek, üniversitemizin geleceği için kilit rol oynuyor. Biz mezunlar bütünleşirsek, öğrencilerimiz geleceğe daha güvenle bakar, mezun olduklarında kendilerine daha fazla kapı açıldığını görürler. Bu yolda emin adımlarla ilerliyoruz.

Odalar ve Borsalar

- ▶ ATSO, Batı Akdeniz'in STK'larını birleştirdi
- ▶ Alaşehir'e fakülte kazandırmak için lobi çalışmaları devam ediyor
- ▶ ALTSO'dan depremzedelere barınma desteği
- ▶ VAN TSO depremzedeleri ilk günden itibaren yalnız bırakmadı
- ▶ Zonguldak TSO deprem bölgesine yardım elini uzattı
- ▶ Akyazı TSO'dan, depremzedeler için yardım seferberliği
- ▶ Aksaraylı tekstilcilerden örnek proje
- ▶ ATSO'dan 'Dış Ticaret Uzmanlığı' eğitimi

ATSO, Batı Akdeniz'in STK'larını birleştirdi

Antalya Ticaret ve Sanayi Odası'nın (ATSO) çağrısıyla, kentten deprem bölgesine yapılacak yardımların koordinasyonu, misafir edilen afetzedeler ve yakın geleceğinin planlaması konularını görüşmek üzere geniş katılımlı bir toplantı düzenlendi.

ATSO'nun çağrısıyla, Antalya Valisi Ersin Yazıcı ve ATSO Başkanı Ali Bahar ev sahipliğinde, Batı Akdeniz'deki 91 Sivil Toplum Kuruluşu ve kamu kurumları temsilcilerinin katılımıyla afet bölgesi ile Antalya'da misafirlere yapılacak yardımların, ekonomik, sosyal desteklerin koordinasyonu toplantısı gerçekleştirildi. Batı Akdeniz STK Koordinasyon Kurulu'nun oluşumunun görüşüldüğü toplantıda, kurulun üstleneceği sorumluluklar ve olası afetlere hazırlık konuları masaya yatırıldı. Yeni kurtarma haberleri almayı, yaraların hızla sarılmasını ümit ettiklerini kaydeden ATSO Başkanı Ali Bahar, "ATSO, bütün imkânlarını sizlere açmak, birlik ve beraberlik içerisinde çalışmak için buradadır" dedi.

Bahar, büyük bir deprem felaketiyle karşı karşıya olduklarını dile getirerek, afetzedelere destek için güçlü olmaları ve daha fazla çalışmaları gerektiğini kaydetti. Özel sektör, sivil toplum ve kamu ile bölgeye yardım için seferber olduklarının altını çizen Başkan Bahar, "Bölgedeki afet çalışmaları ve

yaraların sarılması kısa süreli bir iş değildir, bu bir kısa mesafe koşusu değil, bir maraton koşusudur. Bölgeye ilgimiz ve desteğimiz devam edeceği gibi, illerimizdeki misafirlerimizle ilgili çalışmalar da devam edecektir" diye konuştu.

Planlama ve koordinasyon çalışmaları kısa, orta ve uzun vadede istişare edilecek

Özel sektör ve sivil toplum kuruluşları olarak kalıcı bir koordinasyon sisteminin kurulmasının önemine işaret eden Başkan Ali Bahar, bu büyük felaketten fazlasıyla ders almamız gerektiğinin, bizi bekleyen afetlere daha hazırlıklı olmamız gerektiğinin altını çizdi. Gelecek planlaması yapmaya ihtiyaç olduğundan söz eden Bahar, planlama ve koordinasyon çalışmalarının kısa, orta ve uzun vadede istişare edileceğini belirtti. Başkan Bahar, "Afet bölgesine yapılacak yardımların koordine edilmesi ve bölgemize gelen misafirlerimize yapılacak ekonomik, sosyal ve psikolojik desteklerin planlanması noktasın-

da Batı Akdeniz STK Koordinasyon Kurulu'nu oluşumunu önemsiyoruz" diye konuştu.

"60 bine yakın otel, lojman ve apartta depremzedeleri ağırlıyoruz"

Antalya Valisi Ersin Yazıcı, ufak tefek aksaklıklar olsa da büyük felaketten birlik ve beraberlik içinde çıkılacağını belirterek, "58 bine yakın, 60 bin yatağın tahsisin sözü aldık. Bunun yanında ilimizde 4 bin 300 kapasiteli misafirhane, KYK yurtları bu iş için hazırlandı. İhtiyaç olması halinde pansiyonlar hazır" ifadelerini kullandı. Bugün itibarıyla 60 bine yakın otel, lojman ve apartta depremzedelerin olduğunu aktaran Yazıcı, 4 bin 300'ü kamu misafirhanelerinde 7 bin 600 de KYK yurtlarında misafirleri olduğunu ifade etti. 72 binleri bulan depremde sayısının içinde kendiliğinden gelen ve yakınları aracılığıyla şehre dağılmışların olmadığını dile getirdi.

Henüz onları toparlayamadıklarını söyleyen Vali Yazıcı, konuşmasına şöyle devam etti: "Gün sonunda yer kalmayınca KYK yurt-

ları ve çevre illerinin de koordinasyonunu biz aldık ve oralara depremzedeyi sevk ettik. Depremzedelerin transferi için 428 otobüs ve minibüsü bölgeye gönderdik.

Hayırseverlerin gönderdiği araçlar da var. Bu büyük afette durum çok daha kötü ama Antalya olarak bu güzel misafirperverliği devam ettirebilmek için insani duruşumuzu

bozmadan, kimseyi üzmeden üzerimize düşen ev sahipliğini en güzel şekilde yapacağız." Toplantı, STK'ların görüş alışverişini ve bilgilendirmelerinin ardından sona erdi.

Alaşehir'e fakülte kazandırmak için lobi çalışmaları devam ediyor

Eğitime verdiği desteklerle dikkat çeken Alaşehir Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Mustafa Seyhan, Alaşehir'in 4 yıllık fakültesi hak ettiğini dile getirdi. Başkan Seyhan, bu konuda Alaşehirliler olarak birlik ve beraberlik içerisinde girişimlerinin sürdüğünü belirterek, fakültenin hizmet binası yapımı ciddi meblağda katkı sağlama hazır olduklarını belirtti. Başkan Seyhan, "Alaşehir 7 medeniyete ev sahipliği yapmış, dağlarından yağ, ovalarından bal damlayan kadim bir şehir. 4 yıllık fakültenin Alaşehir'e kazandırılması adına uzun bir süredir Alaşehirlilerle birlikte girişimlerimizi sürdürüyoruz. Artık ilgili mercilerden müjdeli haber bekliyoruz" dedi. Bu kapsamda; kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve siyasiler girişimlerini hızlandırdı. Müjdeli haber beklediklerini ifade eden ve eğitime verdiği desteklerle takdiri hak eden Alaşehir Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Mustafa Seyhan, fakültenin hizmet binası yapımında kullanılmak üzere Oda olarak ciddi mali destek

vermeye hazır olduklarını söyledi. Alaşehir'e 4 yıllık fakülte kurulması halinde, Ticaret ve Sanayi Odası'nın önderliğinde, Ar-Ge çalışmalarına destek vermek ve öğrencilerine burs sağlamak için eğitim vakfının hayata

geçirilmesi için son aşamaya geldiğini de ifade eden Başkan Seyhan, "Hazırlıklarımızı sürdürüyoruz. Fakülte tarım ile ilgili olursa tadından yenmez. Çünkü biz, tarımcı bir memleketiz" şeklinde konuştu.

ALTSO'dan depremzedelere barınma desteği

Otel ve apart otel sektörünün temsil edildiği 10. ve 24. Komite üyeleriyle bir araya gelen ALTSO Başkanı Eray Erdem, "AFAD'dan talep gelmesi durumunda depremden etkilenen vatandaşlarımız için barınma desteği verme konusunda görüş birliğine vardık" dedi.

Merkez üssü Kahramanmaraş olan ve tüm bölgede adeta yıkıma ve çok sayıda can kayıplarına neden olan deprem felaketinin ardından AFAD organizasyonunda, Alanya Kaymakamlığı Alanya Belediyesi ve ALTSO ve diğer sivil toplum kuruluşları işbirliğinde çalışmalara başlandı. ALTSO Başkanı Eray Erdem, AFAD'ın belirlediği ihtiyaç listesinin tamamlanması yönünde çalışmalara ALTSO olarak da gerekli desteği vereceklerini

belirtirken, depremzedelerin barınma ihtiyacının karşılanması yönünde kendilerine gelecek olası bir talebi de değerlendirmeye hazır olduklarını söyledi. ALTSO Başkanı Eray Erdem, Alanya Kaymakamı Dr. Fatih Ürkmezer başkanlığında acil durup toplantısına katıldıktan sonra ALTSO Yönetim Kurulu'nu olağanüstü toplantıya çağırdı. Konuyla ilgili olarak konuşan Erdem, "Depremzede vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını karşılamak için ülke genelinde AFAD çatısı altında yapılan çalışmalara Alanya'mızda da destek veriyoruz. Kaymakamımız Dr. Fatih Ürkmezer başkanlığında ve Alanya Belediyemiz iş birliğinde AFAD'ın talep ettiği ihtiyaç listesinin tamamlanması için Oda olarak da şahsen de Yönetim Kurulu Üyelerimiz üzerine düşeni yapma gayreti içindedir" ifadelerini kullandı.

Alanya otelcileri göreve hazır

İhtiyaç listesinin tamamlanması için yürütülen çalışmaların yanı sıra AFAD'ın

Kaymakamlık kanalıyla kendilerinden depremzedelerin Alanya'da barınmaları için talepte bulunması halinde de üzerlerine düşeni yapmak için kolları sıvadıklarını dile getiren Eray Erdem, ALTSO Yönetimi olarak gerçekleştirdikleri olağanüstü toplantının ardından Otel ve Apart Otel sektörünün temsil edildiği 2 komite üyeleri ile bir değerlendirme toplantısı gerçekleştirdiklerini aktardı. Soğuk kış günlerinde AFAD yetkilileri tarafından Alanya otelcileri olarak bir çalışma başlatmayı düşündüklerini söyleyen Erdem, şöyle konuştu: "Her ne kadar içimiz yansa da yöneticiler olarak bu dönem Alanya'mızın yardımsever ve kadirşinas halkı olarak depremzedelerimizin yanında olmaya kararlıyız. Bu düşüncelerle bir kez daha depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Yüce Allah'tan Rahmet, tüm ulusumuza baş sağlığı diliyoruz. Ayrıca ülkemizin ve tüm insanlığın bu tür felaketleri bir daha yaşamamasını temenni ediyoruz."

VAN TSO depremzedeleri ilk günden itibaren yalnız bırakmadı

Van TSO Yönetim Kurulu Üyesi Reşit Yaren Akdamar TV'de Gazeteci Ayhan Yazlık'ın programına katılarak, Van Ticaret ve Sanayi Odası'nın ilk günden itibaren, depremde vatandaşlarımıza gerekli tüm çalışmaları titizlikle yürüttüklerini söyledi.

6 Şubat 2023 Tarihinde Kahramanmaraş merkezli olarak meydana 7.7'lik yıkıcı depremde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmeti yaralılara da acil şifalar dilediğini belirten Van TSO Yönetim Kurulu üyesi Reşit Yaren, Oda Başkanı Necdet Takva'nın, bu süreçte çok mükemmel bir yönetim anlayışı sergilemesi takdire şayan bir durum olduğunu söyledi. Yaren, ülkenin kısa sürede toparlanacağına inandığını ifade ederek, "Van halkı ile gurur duymamak mümkün değil. Bu deprem sürecinde Van ve Vanlılar olarak herkes üzerine düşeni fazlasıyla yaptı. Herkes insanı ve vicdanı olarak ellerinden gelen tüm güzellikleri yaptı. Otel sahipleri otellerini, evi müsait olanlar evlerini, boş evi bul-

nanlar evlerinin kapılarını, vatandaşlar ise yüreklerini açtı" dedi. Lokantacıların yemeklerini, fırıncıların ise ekmeğini paylaştığını ifade etti. Van Ticaret ve Sanayi Odası olarak Yönetim Kurulu Başkanı Necdet Takva'nın öncülüğünde, depremin meydana geldiği ilk günün sabahında, müthiş bir dayanışma örneği göstererek, ilk olarak acil lazım olan malzemeleri TIR'lara yükleyerek deprem bölgesine gönderdiklerini aktardı.

"400'e yakın depremzedeyi otellere ve evlere yerleştirdik"

Reşit Yaren, deprem yaşayan bir şehrin insanları olarak, tecrübe sahibi olduklarını, ilk olarak nelerin lazım olacağını bildiklerinden ötürü can suyu şeklinde elzem olarak lazım olacak malzemelerin listesini belirleyerek, kısa sürede malzeme teminini yaptıklarını dile getirdi. Daha sonra ihtiyaca binaen gerekli malzemeleri hem deprem bölgesine hem de Van İl AFAD Başkanlığı'na gönderdiklerini anlatan Yaren, "Bununla birlikte şehrimize gelen depremde çocukları, aileleri ile birlikte Oda'mıza davet ederek, moral anlamında bazı önemli etkinlikler gerçekleştirdik. Bu konuda Oda Başkanımız Necdet Takva başta olmak üzere tüm Oda üyelerimize canı gönülden

teşekkür ediyoruz" diye konuştu.

"Çok başarılı bir Başkanımız ve çok duyarlı bir ekibimiz var"

Oda olarak 400'e yakın depremde vatandaşlarımızı otellere ve evlere yerleştirdiklerini belirten Reşit Yaren, sıcak yemek temini sağladıklarını, aynı ve nakdi yardımları gerçekleştirdiklerini ifade etti. İlk günden itibaren kendileriyle birlikte hareket eden Kamu Mühendisleri ve İş İnsanları Derneği'ne (KAMİAD) teşekkürlerini sunan Yaren, "Birlik ve beraberlik içerisinde davranmak her anlamda çok faydalıdır" ifadelerini kullandı. "Çok başarılı bir başkanımız ve çok duyarlı bir ekibimiz var" diyen Yaren, Van TSO olarak, ülkeyi ve şehirlerini ilgilendiren her konuda gösterdikleri duyarlılığı deprem sürecinde de gösterdiklerini ifade etti. Meydana gelen depremde camiadan da Adıyaman Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı, Kahramanmaraş Genel Sekreteri, İslâhiye Genel Sekreter Yardımcısının vefat ettiklerini söyleyen Yaren, "Her birine bir kez daha Allah'tan rahmet yakınlarına sabırlar diliyoruz. Anlayacağınız, Kahramanmaraş merkezli meydana gelen deprem her birimize bir şekilde dokunmuştur. Yüce Rabbim inşallah böylesi felaketleri bir daha ülkemize yaşatmasın" şeklinde konuştu.

Zonguldak TSO deprem bölgesine yardım elini uzattı

Zonguldak Ticaret ve Sanayi Odası (TSO) Kahramanmaraş merkezli meydana gelen ve 10 ili etkileyen büyük deprem afetiyle ilgili olarak acil yardım çalışmalarını vakit kaybetmeksizin başlattı.

TOBİ ve Zonguldak Valiliği'nin koordinasyonu ile ivedi olarak deprem bölgesine ulaştırılmak üzere aynı yardım (Isıtıcı, katalitik soba, battaniye, bere, çorap, kazak, mont, çocuk bezi, tuvalet kâğıdı, su vb.) malzemeler temin edildi ve Zonguldak Valiliği Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma birimine teslim edildi. Zonguldak TSO Yönetim Kurulu Başkanı Metin Demir, "Zonguldak iş dünyası olarak, yaralarımızın en hızlı şekilde sarılması için bölge halkımızın ve devletimizin her türlü yardımla yanındayız. Zonguldak TSO olarak üyelerimize; birlik ve beraberlik şiarımızla yardım kampanyası çağırımızı yaptık. Üyelerimiz de hiç vakit kaybetmeden hem nakdi yardım hem de aynı yardımlar yaptılar ve yapmaya da devam ediyorlar. Ara-

ma kurtarma çalışmalarına destek olmak amacıyla rödevanslı saha işletmecilerimizle koordineli çalışarak ekipler oluşturduk" dedi. Zonguldak TSO'nun üyesi Rödevanslı Saha İşletmeci Üyeleri tarafından toplamda 490 bin TL nakdi yardım, Zonguldak Valiliği İnsani Yardım Hesabı'na yatırılarak bağış yapıldığını söyledi.

"119 çalışanı afet bölgesine gönderdik"

Başkan Metin Demir, Zonguldak TSO'nun organizasyonu ve Eren Enerji'nin lojistik desteği ile Rödevanslı Saha İşletmeci Üyelerinin Maden Ocaklarında çalışan ve alanında son derece yetkin becerilere ve donanıma sahip; 72 Madenci, 10 Mühendis/Tahlisiyeci/Nezaretçi, 29 Tahlisiyeci, 1

Ekipbaşı, 2 Nezaretçi ve 5 Mekanikçi olmak üzere toplamda 119 çalışanın afet bölgesinde gönüllü olarak çalışmak üzere yola çıktıklarını anlattı. Zonguldak Ticaret ve Sanayi Odası olarak elimizden gelen yardımı yapmak için çabaladıklarını ifade eden Demir, konuşmasına şöyle devam etti: "Aynı yardım, nakdi yardım ve arama kurtarma çalışmalarına destek personeli sağlayarak yardımlarımızı yapmaya devam ediyoruz. Deprem bölgesinde canla başla çalışan tüm yurttaşlarımıza kolaylıklar diliyorum. Gerçekten çok üzgünüz. Hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar, yakınlarına sabırlar diliyorum. Yardım sürecinde desteklerini esirgemeyen Odamız üyelerine, iç ve dış paydaşlarımıza bir kez daha teşekkür ediyorum" dedi.

Akyazı TSO'dan, depremzedeler için yardım seferberliği

Akyazı Ticaret ve Sanayi Odası (ATSO) Akyazı'da bulunan sanayi kuruluşları ve iş adamlarının katkılarıyla deprem bölgesine ulaştırılacak olan yardımlar konusunda hizmet akışını dikkatli bir şekilde sürdürüyor. Bu zamana kadar Akyazı ilçesinden 40'ın üzerinde panelvan, kamyon ve TIR TOBB üzerinden deprem bölgelerine ulaştırıldı.

En büyük sıkıntının yakacak odun olduğunu ifade eden ATSO Başkanı Z. Şinasi Bayraktar, "Akyazı bölgemiz, kereste ticareti konusunda iyi olduğundan yakacak odun ihtiyaçlarını Kaymakamlık iş birliği ile deprem bölgelerine ulaştırıyoruz.

TOBB'dan Akyazı TSO'ya verilen bilgiler neticesinde acil ihtiyaç maddeleri içerisinde deprem bölgelerinde şuan itibariyle çadır, battaniye, ısıtıcı, konteyner, jeneratör, katalitik ve elektrikli ısıtıcı yatak ihtiyacı olduğu tarafımıza iletilmiştir" diye konuştu. TOBB'un bilgisi dâhilinde diğer ihtiyaç maddelerine nazaran şuan acil olarak ihtiyaç olan ürünlerini gönderdiklerini söyleyen Bayraktar, ATSO olarak diğer ihtiyaç maddeleri ile ilgili çalışmalarının da hızla devam ettiğini aktardı. Amaçlarının afetzedelerin yaşayabilecekleri ortam oluşturabilmek olduğunu ifade eden Bayraktar, "Bu ihtiyaçlar doğrultusunda üyelerimizin, sanayicimizin ve insanımızın yardımlarını bekliyoruz" dedi.

Deprem bölgesinden AFAD ile koordine olarak taraflarına iletilen ihtiyaçların içinde ekmeğin öncelikli ihtiyaç olması nedeni ile deprem bölgesine odun ve un sevkiyatını öncelikleri arasına alarak, biran önce ulaştırmak için araçları yola çıkardıklarını, istenen talepler doğrultusunda sevkiyatlarının sürdürmeye devam edeceğini duyurdu.

Akyazı halkına ve destek verenlere teşekkür

Z. Şinasi Bayraktar, Akyazı Kaymakamlığı, Akyazı Belediyesi, Akyazı Kızılay ve tüm Sivil Toplum Kuruluşları ile birlik halinde depremzedelerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere seferber olduğunu, bunun da ATSO olarak kendilerini son derece memnum ettiğini dile getirdi. ATSO olarak hızlarını kesmeden gecelerini gündüzlerine katarak ihtiyaçlar doğrultusunda seferberlik ilan ettiklerini belirten Bayraktar, şöyle devam etti: "Bütün Sivil Toplum Kuruluşları, hizmeti geçen tüm genç ve yaşlı vatandaşlarımıza ve ATSO personeline Akyazı Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı olarak teşekkür ediyorum. Kim elini taşın altına koyup ta deprem bölgelerine yardım gönderiyorsa hepsine teşekkür ediyor, rabbim onlara kat kat fazlasını versin diyorum. Akyazılı vatandaşlarımıza birlik ve beraberliğimizi devam ettirdiği için canı gönülden teşekkür ediyor, hizmeti gerçekleştiren, aracı olan herkesten Allah razı olsun diyorum."

Aksaraylı tekstilcilerden örnek proje

Aksaray Valiliği, Aksaray Ticaret ve Sanayi Odası Tekstilciler Grubu ile Aksaray Tekstilciler Üreticileri Konfeksiyoncular Derneği iş birliğiyle yapılan çalışmaların sonucunda Aksaray Üniversitesinde öğrenim gören, KYK'da kalan ihtiyaç sahibi öğrencilere kıyafet desteğinde bulunuldu.

Sosyal sorumluluk projesi kapsamında Aksaray Valiliğinin desteklediği ve Aksaray Tekstil Üreticileri Konfeksiyoncular Derneği'ne bağlı tekstil üretimi yapan fabrikalarda üretilen kıyafetler, koliler halinde alınarak Kredi Yurtlar Kurumu'nda kalan ihtiyaç sahibi yaklaşık bin 500 öğrenciye yurt sorumluları aracılığı ile teslim edildi. Proje hakkında açıklama yapan Aksaray Tekstil Üreticileri Konfeksiyoncular Derneği Başkanı aynı zamanda ATSO Başkan Yardımcısı Ahmet Kulak, "Geçtiğimiz aylar içerisinde resmi olarak kuruluş işlemleri tamamlanan ve ilimizde çalışmalarına başlayan Aksaray Tekstil Üreticileri Konfeksiyoncular Derneği olarak ilimizde sosyal sorumluluk projesini planlayarak hayata geçirmenin mutluluğunu yaşıyoruz. Bu kapsamda derneğimize kayıtlı tekstil üreticilerimiz ile yaptığımız istişareler, Aksaray Valiliğimiz ve ATSO Başkanımız Ahmet Koçaş'ın da desteği ile projemizi tamamlamak bizlere mutluluk vermiştir.

Sosyal sorumluluk projemize destek olan Aksaray Valimiz Hamza Aydoğdu'ya, ATSO Başkanımız Ahmet Koçaş'a ve tekstil üreticilerimize teşekkür ediyorum. Güzel bir sosyal projeyi tamamlamanın gururunu yaşıyoruz" ifadelerini kullandı.

ATSO 3. Meslek Komitesi buna benzer bir çalışma yapmıştı

Proje kapsamında dernek üyeleri, Aksaray Valiliği aracılığıyla Aksaray'daki KYK yurtlarında kalan ihtiyaç sahibi üniversite öğrencilere kıyafet desteği sağladıklarını dile getiren Ahmet Kulak, Aksaray'da daha önce buna benzer bir çalışmayı yine ATSO 3. Meslek Komitesi olarak kendilerinin yaptığını hatırlattı. Bu sefer projeyi daha kapsamlı bir şekilde hazırlayarak çok daha fazla öğrenciye ulaştırmaktan dolayı mutlu olduklarını söyleyen Kulak, "Buradan projemizi hayata geçirmeyi gönülden kabul eden ve destek veren Aksaray Tekstil Üreticileri Konfeksiyoncular Derneği üyelerimize,

Aksaray Valiliğimize ve ATSO Başkanımıza teşekkür ediyorum. Projemize katkı sağlamak isteyen, bu sosyal sorumlulukta bizim de bir payımız olsun demek isteyen tüm firmalarımıza kapımız sonuna kadar açık olup sosyal sorumluluk projemizin hayırlı olmasını diliyorum" diye konuştu.

Akhisar Ticaret ve Sanayi Odası'nın (ATSO) gerçekleştirdiği Dış Ticaret Uzmanlığı Eğitimi yoğun bir katılım ile Akhisar Belediyesi Meclis Salonunda gerçekleştirildi. Açılış konuşmasını yapan ATSO Yönetim Kurulu Başkanı Sami Karaoğlu, "Arkadaşlarımız ve üyelerimiz ile yaptığımız istişarelerde dış ticaret eğitimi ön plana çıkan bir eğitim eksikliği olduğunu tespit ettik. Hemen çalışmalarına başlayarak hızlı bir şekilde eğitimimizi organize ettik. Bu eksikliği bu eğitimimiz sayesinde umarım gidermiş olacağız. Bu bizim bu yıl gerçekleştireceğimiz ilk eğitim olacak. Katılımın bu kadar yoğun olması doğru bir noktadan başladığımızı bizlere gösterdi. Bunun içinde oldukça memnunuz. Bunun gibi birçok alanda eğitimlerimiz devam edecektir" dedi. Eğitim konularının belirlenmesi konusunda çalışmalarının yanı sıra üyelerin de taleplerinin çok önemli olduğunu ifade eden Karaoğlu, eğitim konularındaki çalışmaları ve üyelerinden gelen talepleri hızlı bir şekilde değerlendirip yeni eğitimler ile üyelerine faydalı ol-

ATSO'dan 'Dış Ticaret Uzmanlığı' eğitimi

manın en büyük arzu ve hedefleri olduğunu dile getirdi. Karaoğlu, eğitimin düzenlenmesinde önemli katkıları olan Yönetim Kurulu Üyesi İsmail Kantarcıoğlu'na ve Yönetim Kurulundaki diğer arkadaşlarına, salonu kendilerine tahsis ederek teknik desteklerini ve misafirperverliklerini esirgemeyen Belediye Başkanı Besim Dutlulu'ya, büyük katkıyı sağlayarak eğitimi gerçekleştirecek olan Mesco firmasına, siz değerli katılımcılarına ve eğitmen Barış Uyanık'a teşekkürlerini iletti ve eğitimin katılımcılara maksimum seviyede faydalı olmasını diledi. Dış Ticaret Uzmanlığı Eğitimi Gümrük Müşaviri-İzmir Ekonomi Üniversitesi Öğretim Görevlisi Barış Uyanık'ın sunumuyla sabah 10.00'da başlayan eğitim, öğleden sonra saat 16.00'da sona erdi. Eğitim sonunda katılımcılara sertifikaları dağıtıldı.

ILO Türkiye Direktörü Özcan, depremin istihdam ve çalışma hayatı üzerindeki etkilerini değerlendirdi

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Türkiye Direktörü Numan Özcan, depremin istihdam ve çalışma hayatı üzerindeki etkilerini incelemek üzere Hatay'ı ziyaret etti. Özcan, istihdamın canlanması için öncelikle deprem bölgesi dışına çıkanların geri dönebileceği kaliteli barınma alanlarının yapılması, dönüşü teşvik edecek aktif ve pasif istihdam tedbirlerinin hayata geçirilmesi gerektiğini vurguladı.

Beraberindeki heyetle birlikte yapılan çalışmaları yerinde görmek ve bölgede yapılacak kısa ve orta vadeli işbirliklerini değerlendirmek üzere Afet Koordinasyon Merkezi'nde Hatay Büyükşehir Belediye Başkanı Lütfü Savaşla görüşen Özcan, daha sonra aralarında Hatay Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri Nihat Tazearslan, Antakya Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Hikmet Çiçin, Mobilyacılar Odası Başkanı Mehmet Ali Yapar, oda, esnaf ve işveren temsilcileri, işçi temsilcileri ve akademisyenler ile birlikte ekonominin ve istihdamın iyileştirilmesi ve tersine göçün teşvik edilmesine yönelik bir istişare toplantısına katıldı. Ardından İŞKUR Genel Müdür Yardımcısı Varol Dur ve İl Müdürü Abdullah Kılınc ziyareti edildi. Toplantıda İŞKUR'un hizmet altyapısının güçlendirilmesi ve bölgede istihdamın artırılmasına yönelik iş birliği imkanları ele alındı. Görüşmelerin

ardından Özcan ve beraberindeki heyet Bozoklu bölgesindeki çadır alanını ziyaret etti ve ILO'nun sahadaki uygulama ortağı olan Pikolo Derneği'nin iş birliğiyle kurulan çocuk dostu psikososyal alanda incelemelerde bulundu. Heyet burada öğretmenler, çocuklar, aileler ve psikologlarla görüşerek bilgi aldı.

“Dönüşü teşvik edecek aktif ve pasif istihdam tedbirleri hayata geçirilmeli”

Numan Özcan, ILO'nun çocuk işçiliğiyle mücadele programı kapsamındaki saha uygulama ortaklarından Genç Hayat Vakfı'nın koordine ettiği yardım dağıtım merkezinde vakıf yetkilileri ile bir araya geldi. Ziyaretin son durağında Kırıkhan'da Avrupa Birliği (AB) tarafından finanse edilen Mevsimlik Tarımda Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi projesi kapsamında inşa edilen mevsimlik tarım işçilerinin yaşam alanı yer aldı. Özcan, 23 işçi evinin bulunduğu yerleşim yerinde işveren ve mevsimlik tarım işçileri ile görüşerek, değerlendirmelerini aldı. İşgücü talebinin ve arzının aynı anda düşmesinden kaynaklı olarak ciddi bir istihdam ve gelir kaybı olduğundan söz eden Özcan, istihdamın can-

lanması için öncelikle deprem bölgesi dışına çıkanların geri dönebileceği kaliteli barınma alanlarının yapılması, dönüşü teşvik edecek aktif ve pasif istihdam tedbirlerinin hayata geçirilmesi, işletmelerin yeniden açılabilmesi için teşviklerin verilmesi, hizmet ve üretim yapılabilecek alternatif yerlerin hazırlanması gerektiğini vurguladı.

“İşgücü talebinin ve arzının aynı anda düşmesi istihdam ve gelir kaybı yarattı”

Görüşme ve ziyaretlerinin ardından depremin istihdam ve işgücü piyasası üzerindeki etkilerini üç ana başlıkta değerlendiren Numan Özcan, öncelikle deprem işgücü piyasasının arz ve talep dinamiklerini alt-üst ettiğini dile getirdi. On binlerce çalışanın hayatını kaybettiğini söyleyen Özcan, daha fazlasının yaralandığını ve sakat kaldığını ifade etti. 2.7 milyon kişinin deprem bölgesini terkettiğini aktaran Özcan, tüm bunların ciddi manada bir işgücü açığına ortaya çıkardığına dikkat çekti. Diğer yandan, binlerce işyerinin yıkılması veya hasar almasından dolayı işletmelerin faaliyetlerinin durduğunu kaydeden Özcan, “Bu da bölgede işgücüne olan talebi azalttı. Dolayısıyla şu anda yaşadığımız, işgücü talebinin ve arzının aynı anda düşmesinden kaynaklı olarak ciddi bir istihdam ve gelir kaybı” dedi.

İSG ve çocuk işçiliği riski vurgusu

Bölgedeki yüksek asbest hacmi nedeniyle iş sağlığı ve güvenliği (İSG) risklerinin arttığını ifade eden Özcan, deprem sonrası enkaz kaldırma döneminde işçilerin, asbeste ve tehlikeli kimyasallara veya gazlara maruz

kalmaları, düşen molozlardan kaynaklanan yaralanmalar, elektrik tehlikeleri ve ergonomik riskler dahil olmak üzere önemli İSG riskleriyle karşı karşıya kaldığını dile getirdi. Özcan, çocuk işçiliğinin artması riskine de dikkati çekerek, “Yine, ebeveynlerin çalışamayacak durumda olması ve okulların kapalı olması nedeniyle, önümüzdeki dönemde çocuk işçiliğinin artma riski de söz konusu” şeklinde konuştu. Kamu istihdam hizmetlerine vurgu yapan Özcan, işgücü piyasası aktörlerinin, örneğin İŞKUR'un gerek binalarının yıkılması veya hasar alması, gerekse de çalışanlarının hayatını kaybetmesi ve bölge dışına çıkması nedeniyle olumsuz etkilendiklerini ifade etti. Kamu istihdam hizmetlerinin etkin bir şekilde verilmesinin bu dönemde hızlı bir şekilde istihdamın yeniden canlandırılması için son derece önemli olduğunu kaydetti.

“Kamu çalışanlarının barınma sorunları giderilmeli, uygun ortam sağlanmalı”

Hatay'da yaptığı görüşmelerden izlenimlerini de aktaran Özcan, kamu hizmetlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi için kamu çalışanlarının barınma sorunları giderilmesi gerektiğini ve uygun çalışma koşullarının sağlanması gerektiğinin altını çizdi. ILO olarak bu çabalara destek vermeye hazır olduklarını dile getiren Özcan, öncelikle İŞKUR'un hizmet birimlerine ve depremzedelere yönelik uygulamaya koyduğu toplum yararına çalışma programına destek olacaklarını duyurdu. Bunun yanı sıra, işletme destekleri, istihdam etki analizleri ve temel çalışma haklarının korunması gibi konularda da önümüzdeki dönem-

de çalışmaların başlayacağını ifade etti. Özcan, erken toparlanma ve yeniden inşa sürecinin geçmişe göre daha iyi, daha sürdürülebilir, daha yeşil ve daha akıllı olması için hükümet, sosyal ortaklar, donörler ve BM kuruluşlarıyla birlikte çalışmaya kararlı olduklarını ekledi.

ILO, kapsamlı bir program hazırlayacak

ILO, veri toplama ile işgücü piyasası odaklı ihtiyaç tespitlerinin hızlı bir şekilde tamamlanmasını müteakip, depremin etkilerinin azaltılması ve hızlı bir toparlanma için kapsamlı bir program hazırlayacak. ILO, bu çalışmalarını Birleşmiş Milletler (BM) insanı yardım koordinasyon yapısı içerisinde, Türk makamlarıyla irtibat halinde yürüyor. Ayrıca depremlerin ardından ortaya çıkan insani ihtiyaçların karşılanmasına destek amacıyla BM tarafından 16 Şubat 2023 tarihinde yayımlanan Acil Yardım Çağırısı (Flash Appeal Türkiye) kapsamında da istihdam-yoğun altyapı yatırımları ve enkaz kaldırma çalışmaları için 10 bin 500 dolarlık destek çağırısında bulundu.

ILO'dan bölgeye milyon dolarlık yardım

ILO Türkiye Ofisi depremin ilk günlerinden itibaren, mevcut proje kaynaklarının hızlı bir şekilde depremzedelere yardım amaçlı kullanılabilmesi için, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇŞGB) ve donörlerle yoğun bir mesai yürüttü. Bu kapsamda, Alman Kalkınma Bankası (KfW) ve Avrupa Birliği (AB) tarafından

liğiyle ILO, Türkiye'de yaşanan ve büyük yıkıma sebep olan depremlerin ardından bölgeye 2 milyon USD değerinde acil yardım yaptı. İlk etapta 2 bin 500 giysi seti, 8 bin 250 hijyen kolisi, 2 bin sıcak yemek ve gıda kolisi, 240 duş ve WC kabini, bin 650 kışlık çadır, 3 bin 960 uyku tulumu ve 2 bin 860 yastık dağıtımı yapıldı. Bölgede ayrıca çocuklar için kurulan oyun alanında psiko-sosyal destek de sağlanıyor. Bunun yanı sıra, İŞKUR'un hizmet birimleri olarak faaliyet gösterecek konteynerlerin temini ve İŞKUR'un depremezedelere yönelik uygulamaya koyduğu toplum yararına çalışma programından yararlananların sayısının artırılması için çalışmalar devam ediyor.

Türkiye Makine Sektörü'nün sürdürülebilirlik stratejisi hazır

Makine İhracatçıları Birliği, imalatçıların sürdürülebilir değer zincirine sahip olabilmeleri ve İkiz Dönüşüm'e hızla uyum sağlayabilmeleri için Türkiye Makine Sektörü Sürdürülebilirlik Eylem Planı Raporu'nu yayımladı. BM bünyesinde belirlenen 17 Sürdürülebilir Kalkınma Amacı'nın, 169 alt başlığın ve 241 göstergenin incelenmesi sonucunda oluşturulan strateji raporu, sürdürülebilirliği ekonomik, sosyal ve çevresel sorumluluğa dair uluslararası norm ve standartlar boyutuyla ele alıyor.

mundus+
DÜNYAYA SÖZÜMÜZ VAR

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

mu
DÜNYA

DÜNYAYA SÖZÜMÜZ VAR

ihracatçı sektörlerin yeşil dönüşüm planlamaları için yaptıkları strateji çalışmalarını desteklediklerini ve bundan sonra da yenilikçi proje tasarımlarıyla bu süreçleri geliştirmeyi amaçladıklarını belirten Türkiye İhracatçılar Meclisi Başkanı Mustafa Gültepe, Türkiye'nin 2053 yılı net sıfır karbon hedefi doğrultusunda, ihracat ailesi olarak sürdürülebilir kalkınma amaç ve göstergelerini büyük bir titizlikle takip ettiklerini ifade etti. Sektörlerinin kendi dinamiklerini gözetecek hazırladıkları sürdürülebilirlik stratejileriyle, ihracatçı firmalarını uluslararası rekabette güçlü kılacak unsurları belirlemeye çalıştıklarını söyleyen Gültepe, hazırlık aşamalarına katkı sağlamak üzere çalıştıkları bu stratejilerin her birinin özgün yanları olduğunu dile getirdi. Türkiye Makine Sektörü Sürdürülebilirlik Eylem Planı Raporu'nun, izlediği yöntemle diğer sektörler için de

ilham kaynağı olacağını belirten Gültepe, "Karbon salınımını asgariye indirecek makine ve üretim yöntemlerine ihtiyaç hızla artıyor. Temiz teknolojileri çeşitlendirip geliştirmekle ilgili sektörlerimize büyük sorumluluk düşüyor. Makine imalatçılarımızdan beklentimiz, çevreci inovatif girişimleri destekleyerek bütün sektörlerimizin rekabetçiliğini artıracak yeni çözümler ortaya çıkarması. 27 ihracat sektörümüzün tamamında başlayan dönüşüm sürecinin yerli teknolojilerimizle ilerlemesi cari dengemiz adına da büyük önem arz ediyor" şeklinde konuştu.

"Makineler, sürdürülebilir teknoloji ve sistemlerin merkezinde"

Makine sanayiinin endüstriyel gelişmeleri yakından izleyen ve imalatçılarının dünyayla entegrasyonuna liderlik eden örnek pozisyonuna dikkat çeken Makine İhracatçıları

Birliği Başkanı Kutlu Karavelioğlu, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nı tüm alt başlık ve göstergeleriyle analiz ederek oluşturdukları Türkiye Makine Sektörü Sürdürülebilirlik Eylem Planı Raporu'nun, sektörel bazda yapılmış çalışmalar arasında yöntem ve yaklaşım tarzıyla bir ilk olduğuna dikkat çekti. Kendilerini hazırlığı aylar süren bu çalışmayı yapmaya iten temel motivasyonun, cari üretim teknolojilerini geliştiren sektör olmak sıfatıyla, sürdürülebilir yöntemler geliştirme konusunda da kendilerini sorumlu hissetmeleri olduğunu ifade eden Karavelioğlu, "Daha az hammadde ve enerji sarf ederek daha çok iş ve üretim yapan yöntemler geliştirmek, emisyonu, firesi, atığı düşük makine ve tesisler tasarlamak, yeşil enerji üretimiyle ilgili yeni teknoloji ve sistemler ortaya çıkarma hedefi, sektörümüzü ve ürünleri büyük dönüşümde merkezi bir konuma yerleştiriyor" dedi.

TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

TÜRKİYE'NİN
MAKİNECİLERİ
"Dünya Barına Çalıyor"

mundus+
DÜNYAYA SÖZÜMÜZ VAR!

TİM

TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

TÜRKİYE'NİN
MAKİNECİLERİ
"Dünya Barına Çalıyor"

mundus+
DÜNYAYA SÖZÜMÜZ VAR!

DÜNYAYA SÖZÜMÜZ VAR

TÜRKİYE'NİN
MAKİNECİLERİ
"Dünya Barına Çalıyor"

mundus+
DÜNYAYA SÖZÜMÜZ VAR!

TİM

TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

TÜRKİYE'NİN
MAKİNECİLERİ
"Dünya Barına Çalıyor"

mundus+
DÜNYAYA SÖZÜMÜZ VAR!

TİM

TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

yedisinin öncelikli ve doğrudan, dördünün bağlantılı toplam 11 Küresel Amacı dikkate alarak son halini verdikleri çok kapsamlı bir Sürdürülebilirlik Uyum Haritası içerdiğini anlattı.

“Amacımız, sürdürülebilirlik neferlerinin Mundus+ markası altında buluşması”

Ayrıca en yetkin mercilerin reyting metotlarını irdeleyerek, alt sektörler veya işletmeler ölçeğinde de öz değerlendirme yapılabilme imkânı verdiği belirten Karavelioğlu, raporda hem kritik performans ölçütlerini net biçimde tanımladıklarını hem de hangi uluslararası rapor ve metotlara uyum sağlanırsa ileride işlerinin kolaylaşacağını kapsamlı şekilde açıkladıklarını dile getirdi. Raporda yer alan eylemler bütünü, sektörel farklılıkların yansıtılması halinde makine imalatı dışındaki tüm üretim alanlarına da kolayca adapte edilebilecek bir yapıda tasarlandığını kaydeden Karavelioğlu, “Amacımız, sürdürülebilirlik konusunda ülkemizde birikecek deneyim ve uzmanlığın daha iyi bir dünya hayalimizi simgeleştiren Mundus+ markası altında bir araya gelmesi, sürdürülebilirlik neferlerinin bu adreste buluşması” ifadelerini kullandı.

“Dijital Terimler Kılavuzu ve Yeşil Terimler Kılavuzu yayında”

Bütünsel bir dönüşüm projesi olarak Mundus+ markasını yeniliklere ve iş birliklerine açık, ortak bir düşünme noktası olarak geliştirmeyi sürdüreceklerini ifade eden Karavelioğlu, İkiz Dönüşüm başlığında başvuru kaynağı olarak bir kılavuz daha yayımladıklarının müjdesini verdi. Güçlü bir eylem birliği oluşturmanın yolunun, ülke, sektör ve kurumlar olarak ortak dil ve kültür oluşturmaktan geçtiğini söyleyen Karavelioğlu, kavramları doğru anlamlandırmanın da bunların ortaya çıktığı yabancı zihniyet ve kültür dünyasını anlamaktan geçtiğini ifade etti. Bugüne kadar binlerce kişinin online erişim sağladığı Dijital Terimler Kılavuzu'nun bir yıldır hizmet verdiğini, Yeşil Terimler Kılavuzu'nun da kendi adını taşıyan web sitesinde ve mobil cihaz uygulamalarında yayına alındığını duyuran Karavelioğlu, “Kılavuzlarımızda, dijitalleşme ve sürdürülebilirlik bahsinde karşımıza çıkan bini aşkın kavramın nasıl anlaşılması gerektiğini Almanca ve İngilizce karşılıkları ile açıklamakla kalmıyor, bunların ortaya çıkışından itibaren geçirdikleri evrimi de kaynakları ile ortaya koyuyoruz” değerlendirmesinde bulundu.

“Zorlu ve zorunlu yaptırımlarla dolu bir yol bizi bekliyor”

Sürecin sürdürülebilir yaşamla doğrudan ilgisi yanında ekonomik boyutunun da olduğuna ve Avrupa Birliği'nin 2030'a kadar emisyonlarının yüzde 55 azaltılması planı kapsamında her sanayi kolunun yapması gereken ödevlerin varlığına dikkat çeken Karavelioğlu, 2050'de karbon nötr bir dünya hedefinin tutturulabilir olduğu konusunda geniş bir mutabakat olduğunu ve bahsi geçen hedeflerin tutturulabilmesi için önümüzde zorlu ve zorunlu yaptırımlarla dolu bir yol olduğunu dile getirdi. AB Yeşil Mutabakatı'nın 9 ana bölümde çok değişik mevzuatları kısa süre içinde önümüze getireceğinden söz eden Karavelioğlu, “Biz bunlara uyum politikalarımızı oluşturmakla mükellef olacağız. Her bir başlık kendi içinde devasa bir yönetmelikler

silsilesi içerecek olsa da rekabet gücümüzü koruyabilmek için bunların üstesinden gelmek zorundayız” diye konuştu

“Strateji raporu, 11 küresel amacı içeren kapsamlı bir Sürdürülebilirlik Uyum Haritası”

İkiz Dönüşüm de dahil sürdürülebilirlik bahsindeki bütün çalışmalarını, “Dünyaya Sözümüz Var” mottosuyla Mundus+ çatı markası altında toplayacaklarını belirten Karavelioğlu, Sürdürülebilirlik Eylem Planı hazırlıklarında makine imalatçılarında yön gösterecek bir model geliştirmeyi amaçladıklarını aktardı. Hammadde girdisi ve tedarikçilerden, geri kazanım ve ürün yaşam süresine kadar sektörün katma değer zincirini oluşturan eylem alanlarını tanımladıklarını kaydeden Karavelioğlu, strateji raporunun, bu eylem alanlarıyla ilişkili

DEPREM SONRASI KALP KRİZLERİNDEN KORUNMAK İÇİN NELER YAPILMALI?

Doğal afetlerden sonra kalp krizlerinin ve ani ölümlerin arttığına hepimiz şahit oluyoruz. Dünyanın farklı yerlerinde yaşanan farklı türdeki doğal afetlere ilişkin haberleri yazılı ve görsel basından takip ediyoruz.

Tıp literatürüne baktığımız zaman depremle ilgili verilerin ağırlıklı olarak Japonya'dan yayımlandığını görüyoruz. Japonya bilindiği üzere bir deprem ülkesi ve kayda değer şiddette depremlerin sıklıkla görüldüğü bir yer. Japonya bu konuda

Prof. Dr. Hüseyin BOZBAŞ

TOBB ETÜ Hastanesi
Kardiyoloji Uzmanı

çok tecrübeli. Sağlam binaları ve aldıkları önlemlerle Japon halkı adeta depreme karşı meydan okuyor. Ülkemiz de bir deprem ülkesidir ve ülkemizin farklı coğrafyalarında farklı büyüklükte depremler yaşanmıştır. 1999 yılında büyük Marmara depremini yaşamış ve ülke olarak bizi yasa boğan bu depremde binlerce insanımızı kaybetmiştik. Yıkım gerçekten çok büyüktü. Ben o depremde İstanbul'daydım, tıp fakültesini henüz bitirmiştım ve tıpta uzmanlık sınavına (TUS) çalışıyordum. Gece deprem olduğunda yerin altından sesler geldi, hemen yataktan fırladım. Yer çok şiddetli olarak sallanıyordu.

Odadan çıkmak istedim ama birkaç adım attıktan sonra elimle duvara tutunup öylece kalakaldım. Yürümek imkânsız gibiydi. O an, deprem sırasında odadan çıkmanın bile çok zor olduğunu fark ettim. Öğrenci evinde kalıyorduk; evimiz bodrum kattaydı. Salon penceresi hemen bahçeye açılıyordu. Biz üç arkadaş olarak deprem anında dışarı çıkmayı başaramamıştık. Çünkü deprem şiddetliydi, yer feci şekilde sallanıyordu ve yürümek mümkün olmamıştı. Neyse ki kaldığımız bina hasar almamış ve bina sakinlerine bir şey olmamıştı. Takip eden birkaç günü dışarıda geçirdik. Burhan Felek Spor Kompleksi'nde yer alan futbol sahasında kaldık. Deprem olduğunda Ağustos ayındaydık ve hava sıcaktı. Dışarıda rahatlıkla kalınabiliyordu. Sonraki günlerde evimize döndük; artçı sarsıntı olursa diye ilk günler ve geceler boyunca salonun penceresini açık bıraktık. Neyse ki şiddetli bir artçı deprem olmadı.

raktık. Neyse ki şiddetli bir artçı deprem olmadı.

Deprem anındaki akut stres, kalbe nasıl etki eder?

6 Şubat 2023'te Kahramanmaraş merkezli iki büyük deprem yaşadık. Ülkece bizi yasa boğan bu depremlerde yıkım çok büyüktü. On bir ilimizi ve 10 milyondan fazla insanımızı etkileyen bu depremde can kaybı maalesef Marmara depreminden çok

daha fazlaydı. Deprem sırasındaki yaralanma ve ölümler daha çok travma nedeniyle gerçekleşir. Dâhili hastalıklar olarak ezilme hastalığı (Crush sendromu) ve kalp krizleri diğer önemli ölüm sebepleridir. Kalp krizleri, hem deprem anında hem de takip eden bir yıl içinde önemli ölüm sebeplerindedir. Deprem anında yaşanan akut stres durumu, ani heyecan ve korku durumu kanda stres hormonlarının artmasına neden olur. Kanda adrenalin düzeyi saniyeler içinde artar. Tansiyon yükselir, kalp hızı artar, kalp daha güçlü kasılır. Kalbin oksijen ihtiyacı artar. Çünkü kalp, artan strese cevap vermeye çalışır. Damar sertliği, yani damar içinde kolesterol birikintisi bulunan hastalarda bu plakların üzeri yırtılabilir. Kabuğu yırtılan plağın üzerine pıhtı oturur ve damar içinde kan akımı tamamen kesilir. Kan akımının bu şekilde kesilmesi demek kalp krizi meydana gelmesi ve kalbin o bölgesinde doku hasarı

olması demektir. Bu durumda hasta tüm göğsünü kaplayan, baskı hissine benzer ya da bazen yanma şeklinde görülebilen şiddetli bir ağrı hisseder.

Ağrıyla beraber soğuk soğuk terleme olabilir. Böyle bir durumda bir tane aspirin içilerek en yakın hastaneye başvurulması hayati önem taşır. Hastanede acil anjiyografi ve balon stent yöntemiyle damar açma işlemi yapılarak kalbin göreceği hasar en az seviyede tutulmaya çalışılır. Deprem sürecinde ve takip eden 1 yıl içinde de kalp krizlerinin arttığını belirtmiştik. Deprem bölgesinden başvuran hastalarımızda yaşanan büyük sıkıntının izlerinin halen devam ettiğini görüyoruz. Yakınlarını kaybeten, evi veya iş yeri yıkılan insanların ne kadar iyi olması beklenebilir ki? Diğer taraftan yaşanan büyük afet tüm ülkemizi derinden etkilemiş durumda. Bize başvuran hastalarımızın yaşanan büyük depreme çok üzüldüklerini, uyku düzenlerinin bozulduğunu, geceleri kendilerini uyku

tutmadığını belirttiklerini, tansiyonlarında dalgalanma, kan şekeri düzeylerinde bozulma, göğüs ağrısı ve çarpıntı gibi şikâyetler yaşadıklarını görüyoruz.

Deprem sonrası kalp hastalıklarından korunmak, kalp krizi riskini azaltmak için neler yapılabilir?

- Almakta olduğumuz ilaçları bırakmayalım: Hastalarımız halihazırda kullandıkları ilaçlara muntazam bir şekilde devam etmelidir. Örneğin, hipertansiyon, şeker hastalığı, kolesterol yüksekliği, kalp yetmezliği için aldıkları ilaçları kullanmaya aynı şekilde ara vermeden devam etmelidir. Bu ilaçların reçete gereksizinin temin edilebildiğini belirtmek isterim.

- Hipertansiyon kontrol altında olmalı: Yüksek tansiyonu olan hastalarda bu dönemde kan basıncında dalgalanma, iniş-çıkışlar olabiliyor.

Yaşanılan stresli durum tansiyonu doğrudan etkiliyor. O nedenle hastaların bu süreçte tansiyonlarını takip etmeleri ve tansiyonları 140/90mmHg'nin üzerinde seyrediyorsa hastaneye başvurmaları gerekir. Böyle bir durumda hastaların aldığı ilaçların dozları artırılmalı veya ilave ilaç başlanmalıdır.

- Kan şekeri yüksek seyretmemeli: Şeker hastalığı olan hastalarımızın kan şekeri düzeyleri ölçülmeli ve yüksek seyrediyorsa ilaç tedavileri gözden geçirilmelidir.

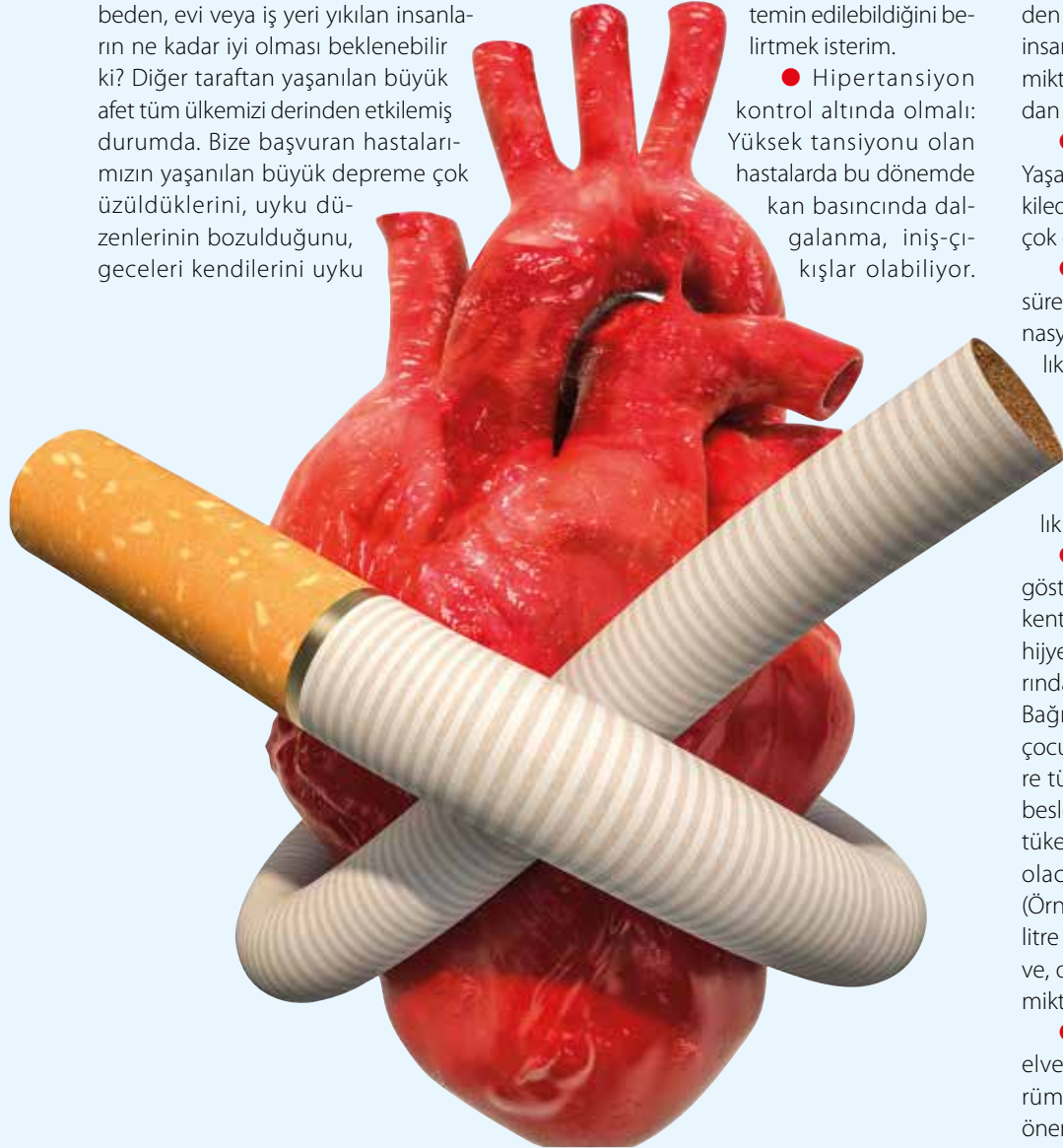
- Tütün ürünlerinden uzak durulmalı: Sigara kalp krizini ciddi şekilde tetikleyen faktörlerin başında geldiğinden asla kullanılmamalıdır. Ancak sigaraya daha önceden başlamış olan ve sigarayı bırakamayan insanlar bu üzüntülü ve zor günlerde sigara miktarını minimum sayıda tutmalı, en azından artırmamalıdır.

- Psikolojik destek ve tedavi alınmalı: Yaşanılan büyük afet insanları derinden etkilediğinden bu dönemde psikolojik destek çok önemlidir.

- İyi sağlık hizmeti sağlanmalı: Bu zorlu süreçte sevk zincirinin iyi çalıştığı ve koordinasyonun iyi bir şekilde sağlandığı bir sağlık hizmeti çok önemlidir. Göğüs ağrısı ile başvuran hastanın hızlı bir şekilde kalp grafiğinin çekilmesi ve kalp krizi tanısı konması durumunda hastanın ivedi bir şekilde anjiyo yapılabilen bir sağlık merkezine sevk edilmesi hayati önem taşıyor.

- Hijyen ve sağlıklı beslenmeye özen gösterilmeli: Afet sonrası çadır ve konteyner kentlerde kalan depremzedeler için yeterli hijyenin sağlanması enfeksiyon hastalıklarından korunmak açısından çok önemlidir. Bağışıklık sisteminin güçlü tutulması için çocuklar ve yaşlı hastalar başta olmak üzere tüm depremzedeler dengeli ve sağlıklı beslenmeye özen göstermelidir. Yeterli sıvı tüketilmelidir. Kabaca vücut ağırlığı *0.3ml olacak miktarda günlük sıvı alınmalıdır. (Örneğin, 70kg birisi 70*0.3=2100ml, yani 2 litre civarı sıvı almalıdır. Bu miktar, çay, kahve, diğer sıvı içecekler ve su dâhil toplam miktarı ifade ediyor)

- Hareketsiz kalınmamalı: Koşulların elverdiği ölçüde hareket edilmesi ve yürümeye çalışılması kalp sağlığı açısından önemli olup kalp krizlerinden koruyucudur.

Simsek Aluminium

TÜRKİYE'NİN EN MODERN
ÜRETİM TESİSİ

LS - 55 LIFT
SCHIIBE SYSTEME

CW - 50
FASSADE SYSTEME

WIN - 55 T
SYSTEME

S - 38 T
KLASISCHES SCHIIBE SYSTEME

S - 38
KLASISCHES SCHIIBE SYSTEME

STANDART
PROFIL

PERGOLA
PROFIL

SOLAR
PROFIL

WIN - 55
SYSTEME

**BİRLİKTE
ŞEKİLLENDİRİYORUZ**

NET SIFIR EMİSYON: AR-GE VE YENİLİK ATILIMI'NDA TENMAK'IN ROLÜ

Ekolojik yapıdaki bozulma ile mücadele konusunda atılan pek çok adımdan biri olan Paris Anlaşması'na uyum sürecinde Türkiye 2053 yılında emisyonu net olarak sıfıra indireceğini belirtmiştir. Bu kapsamda ise özellikle fosil yakıtlardan kaynaklı sera gazlarıyla, bunları yutan, yok eden okyanus ve yeşil alanların birbirine eşitlenmesi anlamına gelen net sıfır emisyon amacı çerçevesinde önemli adımlar atılacaktır.

Prof. Dr. Abdulkadir BALIKÇI

TENMAK Başkanı

Dr. Harun T. KARA

TENMAK Endüstriyel İlişkiler ve Sözleşmeler Koordinatörü

Bu hedefe ulaşmak için ülkemiz yeşil kalkınma yaklaşımını ortaya koymuştur. Bu yaklaşım ile Birleşmiş Milletler sürdürülebilir kalkınma amaçlarına “yeşil” araçlarla ulaşılması hedefliyor. Ülkemiz, bu amaçlar doğrultusunda “2053 Net Sıfır Emisyon: Ar-Ge ve Yenilik Atılımı” vizyonunu ortaya koyarak yeşil kalkınmayı sağlamayı amaçlıyor. Efsaneye göre Procrustes'in sahip olduğu boyutu sabit demirden bir yatağı vardır. Procrustes, misafirlerini boyutu sabit yatağına sığdırmak için gerer veya kısaltır. Yatak 1 metre 80 santimetre boyunda ise ve siz yataktan uzunsanız bacaklarınız kesilip yatağa sığdırılacaksınız, yok eğer boyunuz yatağın boyutundan kısa ise kollarınızdan ve bacaklarınızdan gerilip yatağa sığdırılacaksınız. Düşünsenize Procrustes'in

yatağına muhtaç kaldınız. Ne yazık ki sonuç sizin için hiç iyi olmayacaktır. Kurum ve kuruluşlar kendi iç yapılarını belirlemede görece olarak özgür olsalar da dış çevrelerinden kaçınılmaz olarak etkilenirler. Kurumların yapısını etkileyen birbiri ile etkileşim içinde olan pek çok dışsal faktör bulunuyor. Bu faktörler en genel haliyle; politik yapıdaki değişim, ekonomik değişim, sosyokültürel değişim, yasalardaki değişim ve ekolojik değişim olarak sıralanabilir.

YAPILAN HAZIRLIKLAR SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİNE YEŞİL ÇERÇEVEYLE ULAŞMAYI VURGULUYOR

Son yıllarda küresel ölçekte en çok tartışılan değişim unsuru ise ekolojik değişim ve bu ekseninde gelişen iklim sorunlarıdır. Ekolojik faktörler iklim, biyoçeşitlilik, atık yönetimi,

başta su olmak üzere doğal kaynakların verimli kullanılması, temiz enerji üretimi ve tüketimi gibi pek çok ögeyi kapsıyor. Ağırlıklı olarak fosil enerji kaynaklarının kullanılması ve sera gazları salımındaki artış, başta su olmak üzere doğal kaynakların hızla tüketilmesi ve çevreye verilen atık miktarındaki önlenemez yükseliş sonucunda belirginleşen iklim sorunları, doğal kaynakların ve biyolojik çeşitliliğin azalması gibi önemli ekolojik etkilere yol açıyor. Yeşil Kalkınma yolunda ülkemiz sadece 2016 yılında Paris Anlaşması imzalamak ile kalmamış en önemli dış ticaret ortağı olan Avrupa Birliği ile ticari ilişkilerini derinleştirebilmek için Döngüsel Ekonomi alanında çalışmalar başlamıştır. Buna ilaveten, Avrupa Birliği tarafından ekonomik bir dönüşüm programı olarak kurgulanan ve iklim politi-

kası aracı olmanın ötesindeki Avrupa Yeşil Mutabakatı'na uyum için 2021 yılında "Yeşil Mutabakat Eylem Planı" hazırlanmıştır. Bu mutabakat ve ülkemizin hazırladığı eylem planı, iktisadi yapıdan sosyal yapıya pek çok alanda değişim öneriyor. Bu eylem planında "enerji" ifadesi 148 kez, "Ar-Ge" ifadesi ise 20 kez yer alıyor. Özetle, tüm bu hazırlıklar ve yaklaşımlar, Birleşmiş Milletlerce belirlenen sürdürülebilir kalkınma hedeflerine "yeşil" bir çerçeve ile ulaşmayı ve bu çerçeveye iklim sorunlarını göz ardı etmeyen bir ekonomik model ile ulaşılması gerekliliğini vurguluyor.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ SORUNUNUN ÇÖZÜMÜNDE YEŞİL EKONOMİ ÖNEMLİ ROL OYNAYACAK

Yeni dönemin Ar-Ge ihtiyacı sistem yaklaşımı ile ele alındığında sorun olarak tespit edilen girdi "iklim değişikliği" olarak görülüyor. Bu sorunun çözümünde Yeşil Mutabakat eylem planında gördüğümüz üzere "Yeşil Ekonomi" önemli rol oynayacaktır. Tüm bu sürecin sonunda Ar-Ge faaliyetleri ürün geliştirme (Ür-Ge) faali-

yetlerine öncülük edip, ekonomik sistem, sosyokültürel alan ve teknolojik yapı başta olmak üzere pek çok açıdan değişimi destekleyecektir. Bu dönüşüm sürecinde gerçekleştirilecek Ar-Ge faaliyetleri, yeşil kalkınma omurgasında gerçekleştirilerek yeşil mutabakata uyumlu olarak sürdürülecektir. Yeşil Mutabakatın makro alandaki çerçevesini döngüsel ekonomi yaklaşımı belirliyor. Doğanın atık üretmeyen yapısını taklit ederek ekonomiye uyarlayan döngüsel ekonomi modeli, kaynakların daha iyi kullanımını teşvik eden, özellikle atık azaltma ve ürün ve malzemelerin daha uzun süre kullanımda tutulması yoluyla doğal sistemin kendi kendini yenileme mekanizmasını destekleyen bir modeldir.

DÖNGÜSEL EKONOMİ UYGULAMALARINDA İLK KOŞUL, ÜRÜN PLANLAMA VE TASARIM

Döngüsel ekonomi uygulamaları ile ilgili olarak ilk koşul, ürün planlama ve tasarımda yatıyor. Ürün yaşam döngüsünü uzatmak için atılacak ilk adım, ürünleri bu koşulu karşılayacak şekilde düşünmek

ve hayata geçirmektir. Bu nedenle, ürün geliştirme faaliyetleri kritik kabul ediliyor. İkinci önemli husus, ürünü üretmek için kullanılan malzeme türlerinin dikkatli bir şekilde analiz edilmesidir. Bu noktada, kullanılacak malzemelerin geri dönüştürülebilir malzemeler olması, ürün geliştirmek için yapılacak Ar-Ge faaliyetlerine katma değer katacaktır. Üçüncü adım, eski ve artık orijinal özellikleriyle faydalı olmayan malzemelerin nasıl yönetileceği konusunu geniş bir perspektif ile analiz etmektir. Döngüsel ekonominin oluşturacağı bu süreç ne kadar az maliyet ile yönetilirse, ürün geliştirme faaliyetleri o kadar verimli hale gelerek değer zincirine katkı verecektir. Kurumlar düzeyinde yeşil mutabakatın uygulanması ÇSY (Çevresel, Sosyal ve Yönetişim) raporlamaya dayalı kurumsal sürdürülebilirlik uygulamaları ile şekilleniyor. Pek çok farklı boyutu olan bu raporlama çeşitli endeksler ölçülüyor ve farklı kriterler oluşturulan niceliksel ölçümlere dayanıyor.

TENMAK, BÜNYESİNDEKİ ENSTİTÜLERLE NET SIFIR EMİSYON HEDEFİ İÇİN AR-GE ÇALIŞMALARINI YAPIYOR

Temeli, büyümenin sınırlarının anlaşılmasına odaklı bu yaklaşım ile şirketler finansal değer yaratılabilmesinin yanı sıra paydaşlar nezdinde itibarlarının artması ve inovasyonun desteklenmesi gibi faydalar sağlamayı hedefliyor. Başta Avrupa Birliği gibi pek çok aktör şirketlerin bu tür raporlama yapmasını teşvik ediyor hatta zorunlu kılacak yasal düzenlemeler uygulamaya hazırlanıyor. Ülkemizin rekabet gücünü arttırmak ve sürekli kılmak amacıyla, faaliyet alanları kapsamında yeni ürünler üretmeyi, var olanları geliştirmeyi ve ülkemizi dünya lideri yapmayı görev kabul eden Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK), bünyesinde Nükleer Enerji Araştırma Enstitüsü (NÜKEN), Bor Araştırma Enstitüsü (BOREN), Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü (NATEN), Enerji Araştırma Enstitüsü (ENAREN), Temiz

Enerji Araştırma Enstitüsü (TEMEN), ile yolunda net sıfır emisyon hedefi için Ar-Ge çalışmaları yapıyor veya yaptırıyor.

NÜKEN, NÜKLEER TEKNOLOJİLER HAKKINDA ÖNEMLİ ÇALIŞMALAR YAPIYOR

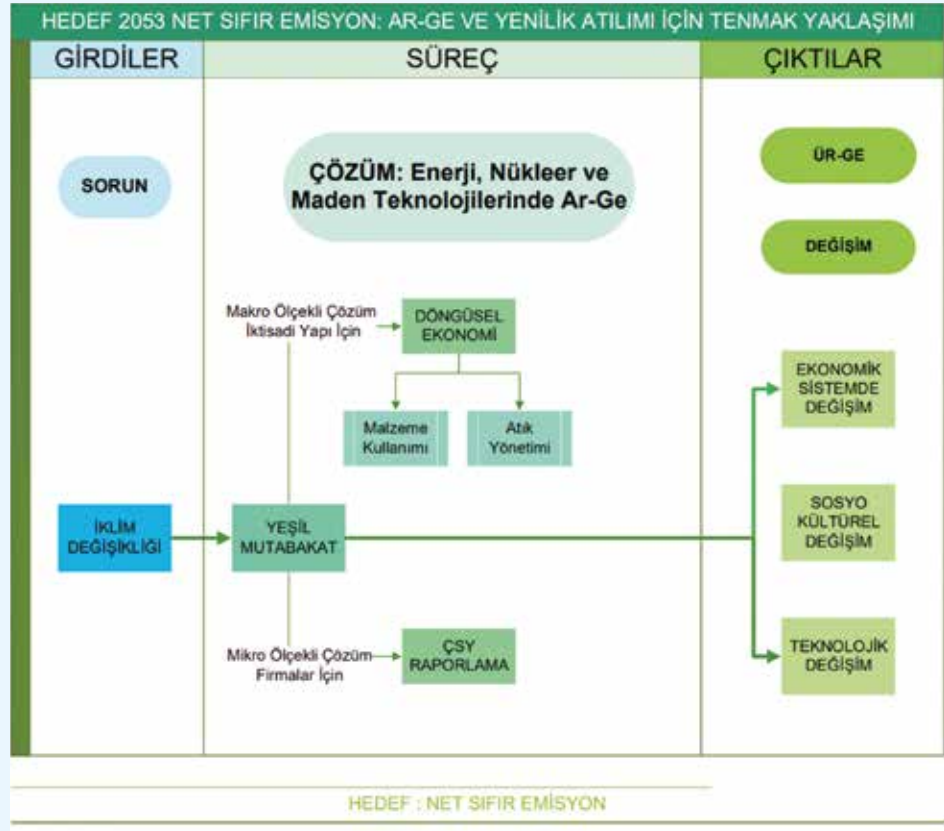
Bu enstitülerden geçmişi en eskiye giden NÜKEN, iyonlaştırıcı radyasyon, parçacık hızlandırıcıları ve nükleer teknoloji alanında ülkemize hizmet etmek amacıyla yenilikçi yaklaşımları esas alan bilimsel araştırma, geliştirme faaliyetleri ve hizmetleri yürütüyor. Enstitü, bünyesindeki mevcut araştırma alt yapıları kullanılarak, bacasız, endüstriyel katı ve sıvı atık su arıtımı ile gıdaların mikrobiyolojik kalitesi ve güvenliğini geliştirmeye yönelik çalışmalar yürütülüyor. NÜKEN, çevre kirliliğinin azaltılmasına ve Avrupa Birliği müktesabı ile uyumlu güvenli gıda eldesine olanak sağlayan ve savunma sanayine destek olacak yeni teknolojilerin geliştirildiği Ar-Ge çalışmalarını endüstriyel ölçeğe aktarıyor. Tüm bu çalış-

malarına ilaveten, ülkemizdeki büyük bilim faaliyetlerinin ve radyolojik metroloji faaliyetlerinin lideri konumundaki Enstitü, ileri reaktör alanında önemli çalışmalar yaparak ülkemizin enerji arz güvenliğini sağlamak noktasında ve sahip olduğu nitelikli araştırma alt yapısını kullanarak tıp alanında önemli adımlar atıyor.

BOREN, BORDAN KATMA DEĞERLİ ÜRÜNLER GELİŞTİRİLMESİNİ AMAÇLIYOR

Ülkemiz, dünya bor rezervinin yaklaşık dörtte üçünü elinde tutuyor. Bor ürün ve teknolojilerinin araştırılması, geliştirilmesi ve kullanım alanlarının yaygınlaştırılması amacıyla kurulan BOREN'de yürütülen Ar-Ge faaliyetlerinde geliştirilen borlu kaplamaların, karbon emisyonunun azaltılma politikası ile giderek önem kazanacak elektrikli ve hibrit araçlar sayesinde çok geniş bir alana yayılması bekleniyor. Enstitü bünyesinde bulunan yerli cam fiber üretim sistemi kullanılarak farklı bor bileşikleri ile geliş-

Yeni dönemin Ar-Ge ihtiyacı sistem yaklaşımı ile ele alındığında sorun olarak tespit edilen girdi "iklim değişikliği" olarak görülüyor. Bu sorunun çözümünde Yeşil Mutabakat eylem planında gördüğümüz üzere "Yeşil Ekonomi" önemli rol oynayacaktır.

tirilmiş camlardan, borosilikat ve soda şişe camları atıklarından fiber üretim çalışmaları yürütülüyor. BOREN'de, borlu inorganik kimyasallar alanında yapılan çalışmalarda, bor yataklarındaki atıklarda bulunan lityumun geri kazanılarak katma değere sahip lityum ürünlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılıyor. Enstitü, ülkemizin en önemli ihracat kalemlerinden olan kimya sektörüne önemli katkılar sunuyor ve TENMAK patent kümesine ciddi katkılar sunuyor.

NATEN, KRİTİK ELEMENTER KONUSUNDA ÖNEMLİ ÇALIŞMALAR YAPIYOR

NATEN, nadir toprak elementleri ve diğer kritik elementler konusunda çeşitli ürünlerin elde edilmesi, bu elementlere ilişkin ürün ve teknolojilerin geliştirilmesi ve bu elementlerin gelişmiş teknolojik

ürünlerde geniş bir şekilde kullanımının sağlanması amacıyla araştırmalar yürüten ve destekleyen bir araştırma enstitüsüdür. Nadir Toprak Elementleri (NTE), savunma sanayi, modern elektronik, temiz enerji ve otomotiv sanayiinde kullanılan stratejik kaynaklardır ve benzersiz kimyasal ve fiziksel nitelikleri nedeniyle, günlük uygulamalarda yoğun talep görür. Kolayca erişilebilen NTE mineralleri azaldıkça, sanayi atıklarından NTE elde edilmesi büyük dikkat kazanmıştır. NTE'lerin malzeme kritikliği, artan talep ve tedarikinde yaşanan risk konuları nedeniyle dünya çapında dikkat çekiyor. NATEN, döngüsel ekonomide önem taşıyan atık üretmeyen malzemeler konusunda kritik rol üstleniyor.

ENAREN, ENERJİ ARZ GÜVENLİĞİ VE VERİMLİLİĞİNİ ARTTIRAN ÇALIŞMALAR YÜRÜTÜYOR

TENMAK çatısı altında yer alan bir diğer enstitü olan ENAREN'de, TC Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve diğer kamu kurumları başta olmak üzere enerji şirketleri ile Ar-Ge ekosistemini derinleştirerek ülkemizin enerji arz güvenliği ve verimliliğini arttıran çalışmalar yürütülüyor. Güneş Enerjisi Santrali ve Rüzgâr Enerjisi Santrali, güç sistemlerinin yerleştirilmesi, Hidroelektrik Enerji Santrali ve Jeotermal Enerji Santrali güç elektroniği bileşenlerinin yerli ve milli olarak tasarlanıp üretilmesi, Esnek Alternatif Akım İletim ve Yüksek Gerilimde Doğru Akım Sistemlerinin geliştirilerek dışa bağımlılığın azaltılması gibi konu başlıklarında çalışmalarını sürdürüyor. ENAREN, enerjinin sürdürülebilirliği ko-

nusundaki tüm süreçlere katkı veriyor.

TEMEN, TEMİZ ENERJİ TEKNOLOJİLERİNE ODAKLANIYOR

TEMEN, ülkemizin bilimsel, teknik ve ekonomik kalkınmasında temiz enerji teknolojilerinden yararlanılmasını mümkün kılacak tüm Ar-Ge, yenilik, tasarım, üretim, test ve yerleştirme çalışmalarını gerçekleştiriyor. Geçtiğimiz yıl düzenlenen ve dünyanın en büyük havacılık, uzay ve teknoloji festivali olan TEKNOFEST kapsamında Uluslararası Efficiency Challenge (EC) Elektrikli Araç Yarışları Hidromobil kategorisi TENMAK tarafından düzenlenmiş önemli bir popüler bilim faaliyetidir. Bu faaliyet ile öğrencilerin hidrojen enerjisiyle çalışan yakıt hücreli araç teknolojileri konusunda bilgi birikimi edinmeleri, hidrojen teknolojileri ile ilgili toplumumuzda farkındalık

oluşturulması, temiz enerji teknolojileri için katma değeri yüksek ürünlerin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması amaçlanmış, ayrıca katılımcıların alternatif enerjilerle ilgili araştırma imkânı edinip dünyadaki gelişmeleri takip etmeleri ve deneyim kazanmaları da hedeflenmiştir.

TENMAK, ATOMDAN EVRENE, YER ALTINDAN UZAYA, MADENDEN ENERJİYE AR-GE YAPARAK 2053 HEDEFLERİNE KATKI SUNUYOR

Procrustes'in yatağına hiç benzemeyen, esnek kurumsal yapısı ve Ar-Ge yaklaşımı ile Türkiye Yüzyılı'na lokomotif olacak Ar-Ge çalışmaları yürüten ve geniş çevrelere araştırma olanağı sunan TENMAK, Teknoloji ve Ürün Geliştirme Destek Programı kapsamında "Hidrojen Teknolojileri ve Yakıt Hücresi Çağrısı" ile "Karbon

Yakalama, Kullanım ve Depolama Teknolojileri Çağrısı" başlıkları altında ilk proje destek çağrılarında çıkmıştır. Bu doğrultuda, temiz hidrojen üretim teknolojileri, hidrojen depolama ve sıvılaştırma teknolojileri, hidrojen yakıt hücresi teknolojileri, karbon yakalama teknolojileri, karbon kullanım ve faydalı ürüne dönüştürme teknolojileri, karbon depolama teknolojileri üzerine yürütülmesi planlanan proje tekliflerine ürün geliştirme perspektifi ile destek sağlıyor. Sonuç olarak, TENMAK çağrılı proje destekleri ve enstitülerinde sürdürdüğü çalışmaları ile radyoaktif atık yönetiminden pek çok popüler bilim faaliyetine geniş ve derin bir yaklaşım sergiliyor ve atomdan evrene, yer altından uzaya, madenden enerjiye Ar-Ge yaparak 2053 hedeflerine ulaşılmasına katkı sunuyor.

BATMAN

Kara Rapor 2022'ye göre Türkiye kirli hava soluyor!

15 sağlık, çevre ve iklim örgütünün oluşturduğu Temiz Hava Hakkı Platformu'nun (THHP) hazırladığı, Türkiye'de hava kalitesinin karnesi niteliğindeki Kara Rapor'un beşincisi yayımlandı. Rapora göre Türkiye'de, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) standartlarına göre havası temiz şehir yok.

Havaşı en kirli 5 kent ise sırasıyla; Batman, Iğdır, Ağrı, Şırnak ve Malatya. Hakkari'de DSÖ standartlarına göre, partikül madde kirliliği yok denecek kadar azken, il kükürt dioksit açısından çok kirli bir hava soluyor. Depremden etkilenen kentlerde hava kirliliği, enkaz tozu ve ısınma için açıkta ateş yakılması gibi nedenlerle ulusal limitlerin 2.5 katına, DSÖ kılavuz değerlerinin ise 7.5 katına çıktı. Rapor, kanser, kalp-damar, KOAH gibi hastalıklara yol açan hava kirliliğinin ruh sağlığı ve uyku düzenini de olumsuz etkilediğini ortaya koydu. THHP, hava kirliliği için yasal limitlerin DSÖ kılavuzlarıyla uyumlu hale getirilmesi, hava kalitesinin düzenli ve sistematik olarak izlenmesi ve fosil yakıtlardan vazgeçilmesi için çağrıda bulundu. 2016 yılından beri Türkiye genelinde, yıl bazında hava kalitesi verilerini, mevzuat, politika ve uygulamalarını inceleyen Kara Rapor'un beşincisi de

hava kirliliğiyle ilgili sorunları ortaya koyup somut çözüm önerileri getiriyor.

"PM 2.5 yoğunluğunun tam dört katı kirli hava soluyoruz"

Temiz Hava Hakkı Platformu Koordinatörü Deniz Gümüşel, raporla ilgili Türkiye'de 360 istasyonlu oldukça geniş bir izleme ağı bulunmasına rağmen bu istasyonlarda düzenli ölçüm yapılmadığını dile getirdi. 2021 yılında Türkiye'de en yaygın olarak izlenen hava kirlenici parametre PM10 için bile, sadece 34 ilin kirlilik durumunu bildiklerini söyleyen Gümüşel, bazı kirlenici parametreler için ise izleme altyapısının henüz tüm nüfusu kapsayacak şekilde yaygınlaştırılmadığını belirtti. Kanserojen ve hava kirliliğine bağlı ölümlerin ana nedeni olan ince partikül madde PM 2.5'in, sadece 62 istasyonda yeterince ölçülebildiğinden söz eden Gümüşel, "Bu kısıtlı veriye göre, Türkiye'de Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ)

sınır değer olarak belirlediği PM 2.5 yoğunluğunun tam dört katı kirli hava soluyoruz” dedi.

Depremden etkilenen kentlerde de hava kirliliğinin arttığına dikkat çeken Gümüşel, Kahramanmaraş'ta hava kalitesinin deprem sürecinden çok etkilendiğini, ildeki dört istasyondan sadece birinden veri alınabildiğini ifade etti. Ellerindeki verilere göre, ildeki partikül madde yoğunluğu ortalamasının 100 mikrogram/metre küp, yani ulusal yasal sınırın 2.5 katı olduğunu aktaran Gümüşel, DSÖ kılavuz değerinin ise 7.5 katı olduğunu kaydetti. Bu kirliliğin büyük miktarda enkazlardan kalkan toz ve

sonrası hava kalitesinin izlenmesi, gerekli önlemlerin alınması açısından hayati öneme sahip” ifadelerini kullandı.

Hava kirliliğinin bir halk sağlığı sorunu olduğunun altının çizildiği Kara Rapor 2022'ye göre, Türkiye genelinde 2021 yılında hava kirliliği nedeniyle hayatını kaybeden kişi sayısı en az 42 bin 67. Aynı yıl İstanbul'da 4 bin 848, Ankara'da 2 bin 853, Bursa'da 2 bin 223 ve İzmir'de de bin 731 kişi yaşamını hava kirliliğine bağlı hastalıklar nedeniyle yitirdi. Ölüm nedenleri arasında hava kirliliğinin yüzdelik payının en yüksek olduğu iller ise Iğdır, Karaman ve Batman. 2021'de Batman'da her 100 ölümden 31'i, Iğdır ve Karaman'da ise her 100 ölümden 28'i hava kirliliği nedeniyle medyana geldi.

Hava kirliliği ölüm sebeplerinde 5'inci sırada

Türkiye genelinde tüm yaşlar için ölüme ve sakatlığa yol açan ilk 10 risk arasında hava kirliliği 2009 yılında 6'ncı sıradayken, 2019 yılında 5'inci sıraya yükseldi. Halk sağlığı uzmanı Prof. Dr. Çiğdem Çağlayan, Dünya Sağlık Örgütü'nün, hava kirliliğinin dünya genelinde her dakika 13 insanın ölümüne yol açtığını vurguladığını aktardı. Türkiye'de ölüme yol açan riskler içinde hava kirliliğinin, tütün, aşırı kilo, yüksek tansiyon ve yüksek kan şekerinin ardından 5'inci sırada olduğunu ifade etti. Ülkemizde hava kirliliğine bağlı ölümlere sebep olan en önemli beş sorunun ise kalp-damar hastalıkları, kronik solunum hastalıkları, kanser türleri, diyabet ve kronik böbrek yetmezliği, solunum yolu enfeksiyonları ve tüberküloz olduğunu dile getiren Çağlayan, “Hava kirliliği aynı zamanda anne ve yeni doğan ölümlerine de neden olabiliyor. Nitekim yaptığımız çalışmalar, sadece 2021 yılında Türkiye'de hava kirliliği nedeniyle 42 binden fazla kişinin hayatını kaybettiğini gösterdi” diye konuştu.

halkın ısınmak için açıkta yaktığı ateşten kaynaklandığını söyleyen Gümüşel, buna bir de asbest riski eklendiğinde bölgede hava kirliliği nedeniyle ciddi bir halk sağlığı sorunu yaşandığına ya da yaşanacağına dikkat çekti.

Afet sonrası hava kalitesinin izlenmesi önlemler açısından hayati öneme sahip

Hatay İskenderun'da ise partikül madde kirliliğinin son 40 gündür metre küpte 200 mikrogram olduğunu belirten Gümüşel, ilk 10 gün limandaki yangın nedeniyle kirlilik olduğunun, şu an devam eden kirliliğin nedeninin yetkililerce araştırılmasının ve acil önlem alınması gerektiğinin altını çizdi. Bölgedeki hekimlerin şimdiden solunum yolu hastalıklarında artış olduğunu belirttiğini söyleyen Gümüşeli, “Adıyaman ve Hatay merkezde de hava kalitesi istasyonlarından düzenli veri alınamıyor. Oysa bu tür afetler

En kirli iller: Batman, Iğdır, Ağrı, Şırnak Ve Malatya

Havayı kirleten en önemli maddelerden partikül madde PM10 değerlerine bakıldığında, 2021'de en kirli havayı soluyan ilk 5 il sırasıyla; Batman, Iğdır, Ağrı, Şırnak ve Malatya oldu. Bu illerde yıllık ortalamalar, Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) partikül madde PM10 için belirlediği 15 µg/m3 olan kılavuz değer 5-8 katıydı. 200 günden fazla günde ise PM10 için yönetmelikte belirlenen 40 µg/m3 ulusal limit değerinin üstünde hava kirliliği ölçüldü. Batman'da 2021 yılındaki hava kirliliği, DSÖ'nün kılavuz değerinin yedi katından fazlaydı. Ulusal mevzuattaki yıllık ortalamasının ise yaklaşık üç katıydı. Şehirde yaşayanlar, tam 326 gün boyunca kirli havaya maruz kaldı. 2019 yılında yayınlanan Batman Temiz Hava Eylem Planı'na göre, hava kirliliğinin ana nedeni, il merkezinde bulunan petrol rafinerisi. Böyle bir tespit olmasına karşın 2020-2024 yıllarını kapsayan planda, rafineriye yönelik önlemlerden bahsedilmiyor.

Iğdır son 6 yıldır, en kirli iller arasında en üst sıralarda. Konutlarda yakılan kömürün yol açtığı hava kirliliğine ek olarak bir diğer önemli kirlilik nedeni, ilin üç ülkeye sınırı olmasından kaynaklanan yoğun uluslararası karayolu trafiği ve mal taşımacılığı. Iğdır'ın yanı sıra Kahramanmaraş da son 5 yılda yayınlanan Kara Raporlar'da, en kirli iller sıralamasında her yıl listede. Hakkari ise DSÖ standartlarına göre PM10 kirliliği olmayan tek il. Ancak Hakkari'li kükürt dioksit açısından çok kirli bir hava soluyor.

ŞIRNAK

MALATYA

Hava kirliliği ruh sağlığını ve uyku düzenini de etkiliyor

Hava kirliliği, ruhsal hastalık riskinde artışa, mevcut ruhsal hastalıklarda kötüleşmeye, psikiyatrik nedenlerle hastane başvurularında ve yatışlarında yükselişe neden oluyor. İntihar düşüncesi ve eylemiyle de ilişkisi söz konusu. Ayrıca beyin gelişimine olumsuz etkileri olduğuna ve sinir hücrelerinin hasarına yol açtığına dair de bilimsel kanıtlar var. Bu etkiler yoluyla sebep olduğu psikososyal zorluklarla önemli bir halk sağlığı sorunu. En olumsuz şekilde etkilenen toplumsal gruplar ise hava kirliliğine, çevresel faktörlere ve mesleki tehlikelere maruz kalan yoksul ve yoksun nüfuslar. Bununla birlikte raporda, hava kirliliğinin çabuk öfkelenmeye ve keyif alamamaya yol açtığı, açık hava aktivitelerinde azalmaya sebep olduğuna, hava kirliliğinin yol açtığı stresin kas-iskelet sisteminde ağrı gibi bedensel belirtilere, yorgunluğa ve uyku bozukluklarına yol açabileceğine de vurgu yapılıyor.

İklim değişikliği ve hava kirliliğinin de temel sebebi fosil yakıtlar

Hava kirliliği ve iklim değişikliği sorunları birbiri ile yakından ilgili. Her ikisinin de ana nedeni fosil yakıtlar. Bu nedenle, düşük karbon emisyonu hedefleyen politikaların küresel düzeyde ve sistematik uygulanması, aynı zamanda hava kalitesinin iyileştirilmesini de sağlar. Öte yandan, iklim değişikliği ile şiddetlenen, sayıca ve sürece artış gösteren doğal yangınlar da özellikle yol açtıkları partikül madde kirliliği ile hava kalitesini hem yerel hem küresel düzeyde olumsuz etkiliyor. Türkiye, 2021 yılında Akdeniz havzasındaki doğal yangınlardan ve buna bağlı hava kirliliğinden en çok etkilenen ülke oldu. Örneğin, Antalya Manavgat'ta yaşanan yangınlar sonrası PM10 konsantrasyonlarında yüzde 67'lik bir artış gözlemlendi.

Halk sağlığı uzmanı Prof. Dr. Gamze Varol, 21'inci yüzyıl içerisinde sıcak hava dalgalarının sıklığında, yoğunluğunda, süresinde ve buna bağlı olarak orman yangınlarında beklenen artışın, hava kalitesini kötüleştirerek insan sağlığına ve ekosistemlere zarar verme riski taşıdığını belirtti. Doğal yangın dumanı, gazlardan ve çok küçük partikül maddelerden (özellikle PM 2.5) oluşan kompleksin, dinamik bir karışım olduğunu ve insandaki solunum sistemini ağır şekilde tahriş edebildiğini kaydetti.

Üç büyük şehir alarm veriyor

İstanbul ve Ankara'da ise özellikle ısınma için kömür yakılan, yapılaşmanın ve trafiğin yoğun olduğu ilçelerde hava kirliliği ürkütücü boyutlarda. Sarıyer Kumköy hariç, İstanbul nüfusunun neredeyse tamamı DSÖ'ye göre sağlıksız hava soluyor. Sultan-gazi, Esenyurt ve Mecidiyeköy yeterli ölçüm yapılan istasyonlar arasında en kirli bölgeleri işaret ediyor. Ankaralılar (kentteki toplam 18 mevcut istasyondan yeterince veri

alınabilen altı istasyona bakıldığında) da yıllık ortalamada, ulusal limit değerinin üzerinde kanserojen partikül madde soluyor. Siteler'den alınan veriler, Ankara genelinde en kirli havayı soluyan bölgenin bu semt olduğunu gösteriyor. İzmir'de yeterince ve sağlıklı izleme yapılamamasına karşın, var olan veriler üzerinden ulaşılan sonuç, kent genelinde sağlıksız bir havanın solunmakta olduğu ve hava kalitesi izlemesinin hızlı biçimde iyileştirilmesi gerektiği.

THHP'den çözüm önerileri

THHP, Kara Rapor 2022'de, Türkiye'de hava kirliliğinin ve buna bağlı erken ölüm ve sağlık sorunlarının azaltması için şu önerilerde bulundu:

● Türkiye'nin hava kalitesi mevzuatındaki standartlar, DSÖ'nün kılavuz değerlerinin çok üstünde. Halk sağlığı için kirlenme limit değerleri bu kılavuz değerlere indirilmeli. PM 2.5 için de ulusal limit değer,

DSÖ kılavuz değerine göre bir an önce belirlenmeli ve yürürlüğe konmalı.

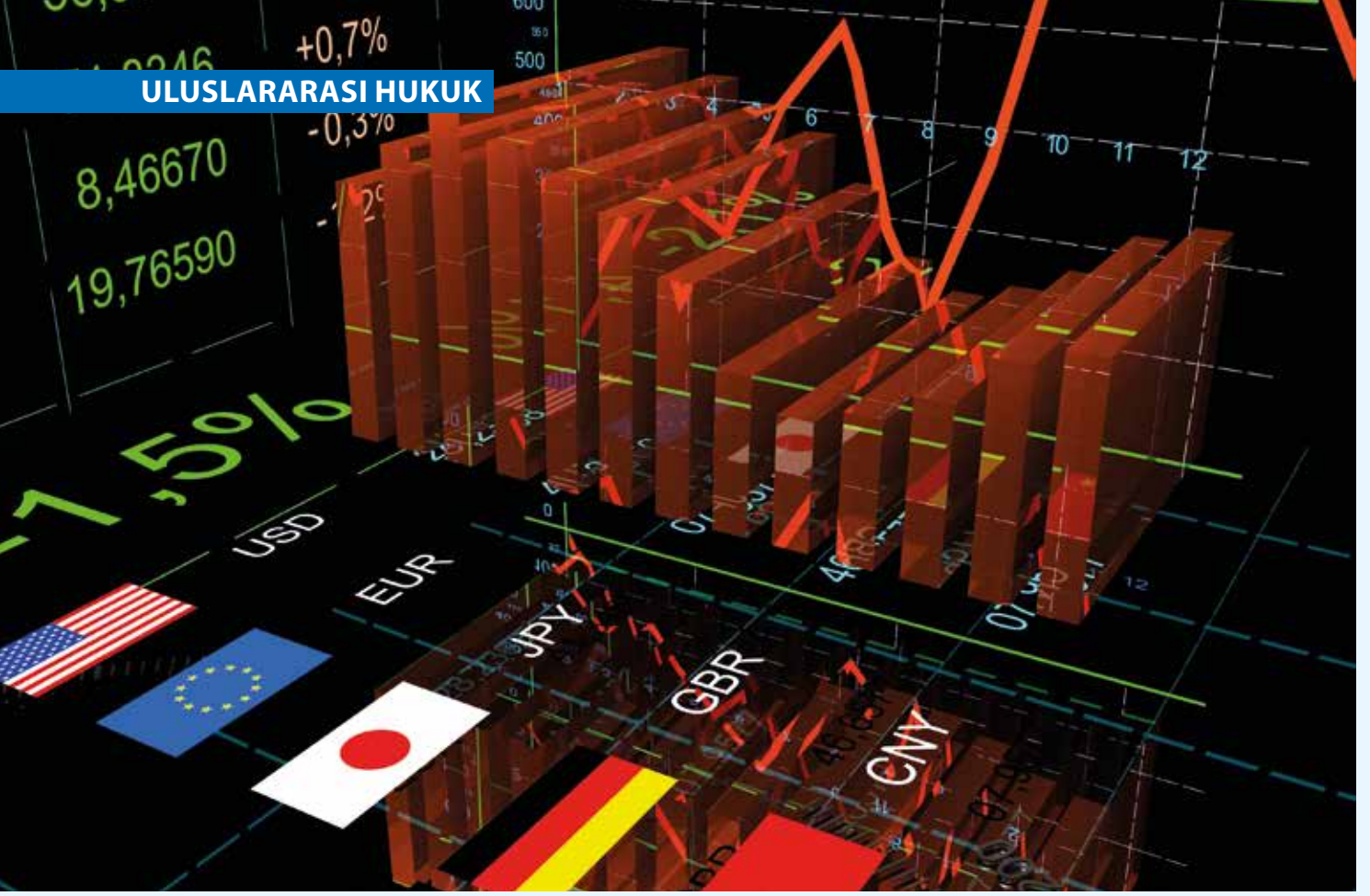
- Hava kalitesi izleme ağı tüm nüfusu ve ana kirlenme kaynakları kapsayacak şekilde genişletilmeli, veri alımı kalitesi artırılmalı, sürekliliği sağlanmalı.
- Çevre mevzuatı ve sektörel yasal düzenlemeler ile sektörel politika belgeleri sağlık etki değerlendirmesine tabi tutulmalı.
- Tüm yatırımlar proje ve izin süreç-

lerinde çevresel etki değerlendirmesi ile eşgüdüm içerisinde sağlık etki değerlendirmesine tabi tutulmalı.

- Başta kömür olmak üzere, fosil yakıtlara verilen teşvikler kaldırılmalı.
- Hava kirliliğinin önlenmesi ve halk sağlığının iyileştirilmesi, iklim değişikliği politikalarının önemli yan faydaları olarak tanımlanmalı, bu üç alan ortak bir perspektifle eşgüdümlü olarak ele alınmalı.

Kömürlü termik santraller kapatılırsa 102 bin hayat kurtulacak

Sağlık ve Çevre Birliği HEAL'in Temiz Hava Hakkı Platformu ile yürüttüğü son çalışmaya göre, Türkiye'de işletmedeki kömürlü termik santraller aşamalı olarak 2030 yılına kadar kapatılırsa, toplamda atmosfere 843 bin ton partikül madde, 8 milyon 128 bin ton azot dioksit, 9 milyon 671 bin ton kükürt dioksit ve 293 ton civa salınması engellenmiş olacak. Bu sayede 102 bin ölüm ve 194 milyar euroluk sağlık maliyeti engellenilebilir. 2030'a kadar kömürlü termik santrallerin kapatılması, en çok İzmir-Manisa, Adana-Osmaniye-Kahramanmaraş üçgeni, Kütahya ve çevresi, Çanakkale, Muğla ve Zonguldak'taki hava kirliliğini azaltacak.

DÖVİZ KURUNDA MEYDANA GELEBİLECEK ANİ DEĞİŞİMLER KARŞISINDA ALINACAK HUKUKİ VE FİNANSAL TEDBİRLER

Döviz kurundaki ani değişimler, ihracatçı şirketlerin karşılaşılabileceği önemli sorunlardan biridir. Bu değişimler, ihracatçıların yaptığı anlaşmaların değerini etkileyebilir ve zarara uğratabilir. Bu nedenle, ihracatçıları döviz kurundaki ani değişimlere karşı tedbirler almalıdır. Bu tedbirler, öncelikle döviz kuru riskinin yönetilmesi ve minimize edilmesi için belirlenir.

Bunlar arasında döviz kurundan korunmak için türev araçları kullanmak, ödeme koşullarını önceden belirlemek, belirli bir para biriminde faturalandırma yapmak, sigorta kullanmak ve mücbir sebep hallerine karşı sözleşmede hükümler yer alması gibi önlemler sayılabilir. İhracatçı şirketlerin bu tedbirleri alarak döviz kuru riskini minimize etmeleri, finansal açıdan daha sağlıklı bir

konumda olmalarını sağlayabilir. Forward anlaşmaları, bir şirketin belirli bir tarihte bir para birimini belirli bir fiyattan satın almasını veya satmasını sağlayan anlaşmalardır. Bu tür anlaşmalar, döviz kuru dalgalanmalarından kaynaklanan riskleri azaltabilir. İki taraf arasında, belirli bir tarihte ve belirli bir fiyattan bir varlığın alım veya satımının yapılmasını öngören bir anlaşmadır. Bu tür anlaşmalar, alıcı ve satıcının, gelecekteki

ALPER KESRİKLİOĞLU

Antroya Danışmanlık ve Hukuk Bürosu Kurucu Ortağı

<http://www.linkedin.com/in/alper-kesriklio%C4%9Flu-8b27a716>

bir tarihte bir varlığın fiyatını belirli bir seviyede sabitlemek istedikleri durumlarda kullanılır. Döviz kuru riskine karşı koruma sağlamak için kullanılır. Özellikle, ihracat yapan bir şirketin, yabancı para birimleriyle işlem yaparak döviz riskine maruz kalacağı durumlarda forward anlaşmaları kullanması mümkündür.

FORWARD ANLAŞMALARINI YAPARKEN, SÖZLEŞMENİN TÜM YÖNLERİ DİKKATLE İNCELENMELİ

Şirket, belirli bir tarihte döviz kurunun beklenen seviyesinden daha düşük olma riskine karşı korunmak için forward anlaşması yapabilir. Bu şekilde, şirketin gelecekteki ihracat gelirlerindeki döviz kuru dalgalanmalarından kaynaklanan belirsizlikler azaltılmış olur. Öte yandan, herhangi bir finansal araç gibi, riskleri de beraberinde getirir. Anlaşmanın karşı tarafı, yani forward anlaşmasının satıcısı, sözleşmenin uygulanması sırasında temerrüde düşebilir. Bu durumda, alıcı, ödeme yapmadığı için finansal zarara uğrayabilir. Ayrıca, sözleşmenin yapılması sırasında belirlenen döviz kurunun, gerçekleşen döviz kuru seviyesinden önemli ölçüde farklı olması durumunda, anlaşma alıcı için olumsuz sonuçlar doğurabilir. Forward anlaşmaları, ihracat yapan şirketlerin döviz kuru riskine karşı korunmaları için etkili bir araçtır. Ancak, anlaşmaların uygulanması sırasında riskler de bulunur. Şirketler, forward anlaşmalarını yaparken, sözleşmenin tüm yönlerini dikkatle incelemeli ve risklerini iyi

anlamalıdır.

HEDGE İŞLEMLERİ FİNANSAL ARAÇLARIN KULLANILDIĞI BİR SÖZLEŞME NİTELİĞİNDEDİR

Hedge işlemleri, bir şirketin döviz kuru riskini azaltmak için finansal araçları kullanarak belirli bir fiyattan satın alma veya satma hakkı satın almasını veya satmasını sağlar. Bu tür işlemler, şirketin döviz kuru riskini minimize eder. Bir şirketin döviz riskini azaltmak için finansal araçları kullanarak belirli bir fiyattan satın alma veya satma hakkı satın almasını veya satmasını sağlayan anlaşmalardır. Hukuki olarak, hedge işlemleri, taraflar arasında yapılan bir sözleşme niteliğindedir ve bu sözleşme, taraflar arasındaki yükümlülükleri belirler. Şirketlerin döviz kuru dalgalanmalarından kaynaklanan riskleri minimize etmesine yardımcı olur. Örneğin, bir Türk şirketi, Euro Bölgesine mal sattığında, Euro cinsinden bir ödeme alacaktır. Ancak, döviz kuru dalgalanmaları, Türk Lirası cinsinden ödemenin değişmesine neden olabilir. Bu nedenle, şirket, bir hedge işlemi yaparak, Euro cinsinden ödeme miktarını sabitleyebilir ve döviz kuru dalgalanmalarından kaynaklanan riski minimize edebilir.

Hedge işlemleri, farklı finansal araçlar kullanılarak yapılabilir. Örneğin, vadeli işlem sözleşmeleri veya opsiyon sözleşmeleri kullanılabilir. Vadeye kadar olan süre boyunca sabit bir fiyattan bir para birimini satın alma veya satma hakkı veren vadeli işlem sözleşmeleri, şirketlerin gelecekteki nakit akışını

tahmin etmelerine yardımcı olabilir. Ayrıca, opsiyon sözleşmeleri, bir para birimini belirli bir fiyattan satın alma veya satma hakkını içerir ve şirketlere, risklerini minimize etmek için bir koruma sağlar. Hedge işlemleri, döviz kuru dalgalanmalarından kaynaklanan riskleri minimize etmek için finansal araçların kullanıldığı bir sözleşme niteliğindedir. Şirketler, farklı finansal araçlar kullanarak hedge işlemleri yapabilir ve gelecekteki nakit akışlarını tahmin edebilir, risklerini minimize edebilir ve döviz kuru dalgalanmalarından kaynaklanan zararları önleyebilir.

OPSİYON İŞLEMLERİ BELİRLİ BİR FİYATIN ÜZERİNE ÇIKMA RİSKİNİ MINİMİZE EDER

Opsiyon işlemleri, bir şirketin belirli bir tarihte belirli bir fiyattan bir para birimini satın alma veya satma hakkını satın aldığı anlaşmalardır. Bu tür işlemler, döviz kuru dalgalanmalarından kaynaklanan riskleri azaltabilir. Opsiyon işlemleri, bir tarafın belirli bir tarihte belirli bir fiyattan bir finansal varlığı satın alma veya satma hakkını satın aldığı veya sattığı anlaşmalardır. Opsiyon işlemleri, döviz kuru riskine karşı korunma sağlamak için kullanılabilir. Özellikle, döviz kuru dalgalanmalarından kaynaklanabilecek riskleri minimize etmek için şirketler opsiyon işlemlerine başvururlar. Opsiyon işlemlerinin hukuki niteliği, bir sözleşme olarak kabul edilir. İki taraf arasında yapılan bir anlaşmadır ve sözleşmenin hukuki geçerliliği, sözleşmenin taraflarının karşılıklı

rizası ve belirli bir bedelin karşılığında sağlanan bir hak veya yükümlülüğe dayanır. Dolayısıyla, opsiyon işlemleri hukuki olarak bağlayıcıdır ve her bir tarafın belirli bir taahhüt altına girmesini gerektirir.

Opsiyon işlemleri, döviz kuru riskine karşı korunma sağlar çünkü şirketlerin belirli bir tarihte belirli bir fiyattan bir para birimini satın alma veya satma hakkını satın aldığı anlaşmalardır. Bu şekilde, şirketler gelecekteki döviz kuru hareketlerine karşı korunurlar. Örneğin, bir Türk şirketi, Euro cinsinden bir müşteriye mal sattığı zaman, opsiyon işlemi yaparak belirli bir tarihte Euro almayı taahhüt edebilir veya belirli bir tarihte Euro satmayı taahhüt edebilir. Bu şekilde, şirket, döviz kuru hareketlerine karşı korunmuş olur ve belirli bir fiyatın üzerine çıkma riskini minimize etmiş olur. Opsiyon işlemleri, bir sözleşme olarak kabul edilen, belirli bir tarihte belirli bir fiyattan bir finansal varlığı satın alma veya satma hakkını satın aldığı veya sattığı anlaşmalardır. Döviz kuru riskine karşı korunmak için kullanılır ve gelecekteki döviz kuru hareketlerine karşı şirketlere koruma sağlar.

SİGORTA POLİÇESİ DOĞRU VE TAM OLARAK DÜZENLENMELİ

Döviz kuru riskini minimize etmek için sigorta kullanılabilir. Özellikle döviz kuru dalgalanmalarından kaynaklanabilecek zararların telafi edilmesi için sigorta kullanımı önemlidir. Sigorta, ihracat yapan şirketle-

rin döviz kuru riskini minimize etmek için başvurdukları bir yöntemdir. Döviz kuru dalgalanmalarından kaynaklanabilecek zararları telafi etmek için sigorta kullanımı önemlidir. Bu yöntem, hem finansal hem de hukuki açıdan düzenlemelere tabidir. Öncelikle, ihracat yapan şirketlerin sigorta şirketleriyle sözleşme yapmaları gerekir. Bu sözleşmeler, tarafların hak ve yükümlülüklerini belirlemekte ve sigorta şirketinin poliçe kapsamında yer alan riskleri tazmin etme yükümlülüğünü açıkça belirtir. Ayrıca, sigorta poliçesi yapılırken dikkat edilmesi gereken bazı hukuki detaylar vardır. Poliçenin doğru ve tam olarak düzenlenmesi, malın değerinin doğru belirlenmesi ve sigorta şirketiyle yapılan anlaşmanın hukuki açıdan geçerli olması gerekir.

Sigorta poliçesi yapıldıktan sonra, malın sevkiyatı sırasında herhangi bir hasar veya kayıp durumunda sigorta şirketiyle iletişim geçilmesi gerekir. Sigorta şirketi, hasarın büyüklüğüne göre tazminat ödeyecektir. Ancak, ihracat yapan şirketlerin dikkat edilmesi gereken bir diğer husus, sigortanın kapsamının yeterli olmasıdır. Özellikle, ihracat yapan şirketlerin farklı ülkelerde farklı sigorta kuruluşlarıyla çalışması durumunda, sigorta kapsamlarının birbirinden farklı olabileceği unutulmamalıdır. Sigorta, ihracat yapan şirketlerin döviz kuru riskini minimize etmek için başvurdukları bir yöntemdir. Ancak, sigorta poliçesi yapılırken hukuki detaylara dikkat edilmesi gerekir. Poliçe

doğru ve tam olarak düzenlenmeli, sigorta şirketiyle yapılan anlaşmanın hukuki açıdan geçerli olması sağlanmalıdır. Ayrıca, sigorta kapsamının yeterli olması da önemlidir.

KANUNİ DÜZENLEME VE KAYNAKLAR

Türkiye'de döviz kuru riskine karşı var olan kanuni düzenlemeler aşağıdaki gibidir:

● Türk Ticaret Kanunu (TTK): Türk Ticaret Kanunu'nda yer alan hükümler, döviz kuru riskine karşı önlemler alınması için esas teşkil eder. Bu kanuna göre, ticari işlemlerde döviz kuru riski nedeniyle doğabilecek zararların ödenmesi ve diğer hususlar düzenlenmiştir.

● Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB): TCMB, döviz kur riskine karşı önlemler almak için bir dizi düzenleme yapmıştır. Bu düzenlemeler arasında, döviz kuru riskini yönetmek için çeşitli araçlar sunan piyasa işlemleri, döviz kuru volatilitisini azaltmak için döviz piyasalarına müdahale etme yetkisi, ve döviz kuru riskini yönetmek için kurumsal müşterilere özel hizmetler sağlama gibi hizmetler yer alır.

● SPK (Sermaye Piyasası Kurulu): SPK, sermaye piyasalarında döviz kuru riskine karşı alınacak önlemleri düzenler. Bu kapsamda, döviz riskine karşı türev araçlarının kullanımı ve döviz kuru riski yönetimi konuları da yer alır.

● Gelir Vergisi Kanunu (GVK): GVK, döviz kuru riskine karşı önlemler alınması konusunda vergisel açıdan düzenlemeler getirir. Örneğin, döviz kuru riskini yönetmek için kullanılan türev araçlarının vergilendirilmesi, gelir ve kurumlar vergisi açısından düzenlenir.

● İhracatçılar için Devlet Yardımları: Türkiye'de ihracat yapan şirketler, döviz kuru riskine karşı korunmak için devlet tarafından sunulan desteklerden yararlanabilirler. Bu destekler arasında, döviz kuru riskini yönetmek için kullanılan türev araçlarının maliyetinin bir kısmının devlet tarafından karşılanması, döviz kuru riskine karşı sigorta hizmetleri ve diğer destekler yer alır. İhracat yapan şirketler, döviz kuru riskiyle başa çıkmak için farklı hukuki tedbirler alabilirler. Forward anlaşmaları, hedge işlemleri, opsiyon işlemleri, faturalandırma stratejileri ve sigorta gibi tedbirler, döviz kuru riskini minimize etmek için kullanılabilir. Ancak,

her bir tedbirin avantajları ve dezavantajları vardır ve her şirketin kendine özgü ihtiyaçlarına göre farklı tedbirler alması gerekebilir.

ZARARA KARŞI HANGİ HUKUKİ YOLLARA BAŞVURULABİLİR?

Döviz kuru değişiminden zarar gören ihracatçı şirketler, aşağıdaki hukuki yollara başvurabilirler:

- **Sözleşme Hükümleri:** İhracatçı şirketler, sözleşmelerinde döviz kuru riskine karşı hükümler yer almasını sağlayabilirler. Bu hükümler, tarafların döviz kuru değişiminden kaynaklanabilecek zararları önceden belirlemelerine ve sözleşme şartlarını buna göre düzenlemelerine olanak tanır.

- **Medeni Kanun:** Medeni Kanun, haksız fiil hükümleri ile sözleşme ihlalleri konusunda düzenlemeler getirir. İhracatçı şirketler, döviz kuru değişiminden kaynaklanabilecek zararlarını tazmin etmek için haksız fiil hükümleri veya sözleşme ihlalleri konusunda dava açabilirler.

- **Uluslararası Tahkim:** İhracatçı şirketler, döviz kuru değişiminden kaynaklanabilecek zararlarını telafi etmek için uluslararası tahkim yoluyla dava açabilirler. Uluslararası

tahkim, tarafların anlaşmazlıklarını çözmek için bağımsız bir tahkim heyeti tarafından yürütülen bir alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemidir.

- **Sigorta Şirketleri:** İhracatçı şirketler, döviz kuru riskine karşı sigorta yaptırarak zararlarını minimize edebilirler. Eğer zarar gerçekleşirse, sigorta şirketi tazminat öder.

- **Devlet Yardımları:** Türkiye'de ihracat yapan şirketler, döviz kuru riskine karşı korunmak için devlet tarafından sunulan desteklerden yararlanabilirler. Bu destekler arasında, döviz kuru riskini yönetmek için kullanılan türev araçlarının maliyetinin bir kısmının devlet tarafından karşılanması ve döviz kuru riskine karşı sigorta hizmetleri yer alır. Döviz kuru değişiminden zarar gören ihracatçı şirketler, sözleşme hükümleri, haksız fiil hükümleri, uluslararası tahkim, sigorta şirketleri ve devlet yardımları gibi hukuki yollara başvurabilirler. Bu yollardan hangisinin tercih edileceği, zararın miktarı ve diğer koşullara göre değişebilir. Döviz kurundaki ani değişim, ihracatçı için mücbir sebep olabilir. Mücbir sebep, öngörülemeyen, kaçınılmaz ve kontrol edilemez olaylar nedeniyle tarafların sözleşmedeki

yükümlülüklerini yerine getirememeleri durumunu ifade eder. Ani döviz kurundaki değişim, ihracatçının öngöremeyeceği bir durum olarak değerlendirilebilir. Ancak, bu durumun mücbir sebep olarak kabul edilip edilmeyeceği, öncelikle sözleşmenin ilgili hükümlerine ve tarafların yükümlülüklerine bakılarak değerlendirilmelidir.

Örneğin, ihracatçının sözleşme hükümlerine uygun olarak ödeme koşullarını belirleyip belirlemediği, ihracat işleminin risklerini öngörmeyi sağlayan koruyucu hükümler içerip içermediği gibi faktörler değerlendirilebilir. Ayrıca, Türk Ticaret Kanunu'nun 136'ncı maddesi mücbir sebep hallerini sayar ve bu haller arasında "savaş, doğal afet, yangın, grev, lokavt ve salgın hastalık" gibi durumlar yer alır. Ancak, bu liste kesin değildir ve diğer öngörülemeyen ve kaçınılmaz durumlar da mücbir sebep olarak kabul edilebilir. Döviz kurundaki ani değişim, ihracatçının öngöremeyeceği bir durum olarak kabul edilebilir ve mücbir sebep haline gelebilir. Ancak, her durumun kendine özgü olduğu ve sözleşme hükümleri ile diğer faktörlerin de değerlendirilmesi gerektiği unutulmamalıdır.

TOBB ETÜ depremzedeler için tek yürek oldu

Kahramanmaraş merkezli gerçekleşen ve birçok ilimizi etkileyen deprem felaketi sonrası TOBB ETÜ'de Mezunlar Derneği, Öğrenci Konseyi, öğrenci toplulukları, akademisyenler ve tüm personel ile hızlı bir şekilde koordine olunarak depremzedelere yönelik bir yardım kampanyası başlatıldı.

TOBBA ETÜ Sosyal Tesisler kampanyaya tahsis edilerek, e-posta ve sosyal medya aracılığıyla tüm paydaşlar bilgilendirildi. Depremzedeler için yardıma çağrılan binlerce TOBB ETÜ'lü gerek paylaşılan güncel ihtiyaç listeleri

doğrultusunda depremzedelere yardım ulaştırmak gerekse gelen yardımların tasnif ve koordinasyonu için gece gündüz TOBB ETÜ'deydi. Bin 78 kişinin katılımıyla 06-15 Şubat 2023 tarihleri arasında AFAD, Valilik ve Belediyelerle koordinasyon halinde ihtiyaç

sahiplerine ulaştırılmak üzere 7 kamyon ve 1 TIR yardım malzemesi koordinasyon merkezine teslim edildi. 16 bin 146 adet kışlık malzeme, 15 bin 929 adet gıda malzemesi, 12 bin 123 adet hijyen malzemesi, 9 bin 645 ısıtıcı, pil, el feneri vb. ile 8 bin 585 koli sudan oluşan yardımların yanı sıra Ankara'da bulunan depremzede ailelere de yardım ulaştırıldı. 11-15 Şubat 2023 tarihleri arasında 106 aileye toplam bin 682 adet kışlık malzeme, 2 bin 891 adet gıda malzemesi, 3 bin 79 adet hijyen malzemesi, 3 bin 170 ısıtıcı, pil, el feneri vb. ile 130 koli su ulaştırıldı. Felaketten hemen sonra, TOBB ETÜ Psikoloji Uygulama ve Araştırma Merkezi (PUAM) tarafından özellikle afet bölgelerinde aile ve yakınları

olan kişilere yönelik yaklaşım ve depremin olumsuz psikolojik etkileri hakkında öğrenci, akademisyen ve çalışanlar bilgilendirildi.

Kan bağıışı, oyuncak bağıışı, kitap ve okul malzemeleri bağıışı yapıldı

Kızılay ile birlikte 23 Şubat 2023 tarihinde TOBB ETÜ Sosyal Tesislerde düzenlenen kampanya ile de TOBB ETÜ öğrencileri, mezunları, akademik ve idari personeli depremedeler için kan bağıışında bulundu. Depremden en ağır etkilenen gruplardan biri olan çocuklar için ROTA ETÜ Kurumsal İletişim ve Sosyal Sorumluluk Topluluğu tarafından 23-24 Şubat 2023 tarihlerinde oyuncak bağıışı kampanyası, 8-9 Mart 2023

tarihlerinde ise depremden etkilenen öğrenciler için kitap ve okul malzemeleri bağıış kampanyası gerçekleştirildi. Özenle toplanan 10 koliye yakın oyuncakların bir kısmı, bu zor süreçte ufak da olsa bir gülümseme yaratma umuduyla 25 Şubat tarihinde topluluk tarafından gerçekleştirilen ziyarette, Ufuk Üniversitesi iş birliği ile depremede çocuklara ulaştırıldı ve ilerleyen günlerde ulaştırılmaya devam edecek.

TOBB ETÜ Taşkent öğrencileri de yardımların ulaştırılmasına katkı sağladı

Kitap kampanyası kapsamında toplanan 115 soru bankası, deneme vb. kitap ise yine Ankara'da bulunan öğrencilerle

buluşacak. Depremin ilk günlerinden itibaren yardım toplama noktasında yerlerini alan TOBB ETÜ Taşkent öğrencileri de hem bağıışladıkları yardımlarla hem de bunların organizasyon ve sevgiyatında görev olarak giyecekten gıdaya, kışlık malzemeden hijyen ürünlerine ihtiyaç duyulan çok sayıda yardım malzemesinin Türkiye'ye ulaştırılmasına katkı sağladı. Ülkemizi sarsan bu büyük felakette aramızdan ayrılan Psikoloji Bölümü öğrencisi Beste Kavlak ve ailesi ile hayatını kaybeden binlerce kişinin üzüntüsü derinden hissedilirken, geride kalan ve yaralarını sarmaya çalışan depremedeler için TOBB ETÜ ailesi tek yürek olmaya devam ediyor.

dask

KAHRAMANMARAŞ

depremi raporunu yayınladı

Türk Reasürans, DASK'ın Teknik İşleticiliğini devraldıkları 8 Ağustos 2020 tarihinden bu yana DASK'a fayda ve değer yaratacak birçok çalışma yürütmeye devam ediyor. Bu kapsamda, çalışmaların odağına her zaman deprem sonrası hazırlık planlarını koyarak hareket etmeyi sürdürüyor.

Depreme Hazırlık Planı kapsamında deprem öncesi atılan adımlar kapsamında geçen süre içinde DASK için oldukça önemli adımlar atan Türk Reasürans: 22 Kasım 2022'de Ankara'da DASK Olağanüstü Yönetim Merkezi'ni açtı. Deprem anında faaliyetlerin sürekliliğini teminen DASK'ın teknolojik altyapısını yeniledi. İhbar sistemlerinin, günün koşullarına cevap verebilecek hızla ulaşmasını sağladı. Ana Veri Merkezi'ni, deprem riskinin daha az olduğu Ankara bölgesine taşıdı. Coğrafyamızda meydana gelebilecek olası büyük bir depremi göz önüne alarak ödeme kapasitelerini 117 milyar TL seviyesine çıkardı. 25 Kasım 2022 tarihi itibarıyla, sigortalılara daha güçlü bir finansal güvence sunmak amacıyla 320 bin TL olan azami teminat tutarını 640 bin TL'ye yükseltti. Bugüne kadar attıkları bu adımlar sayesinde tüm birimleri ve finansal ödeme gücüyle üzerlerine düşeni yapmak için hazırlıkları tam olarak deprem sonrası çalışmalara hızla başladı.

Deprem sonrası yürütülen ilk çalışmalar

Depremi hemen ardından, Ankara Olağanüstü Yönetim Merkezi'ndeki ekiplerine, İstanbul ekiplerinin de katılımıyla tam kadro çalışmalarını başlattılar ve çalışmalarına devam ediyorlar. Yenilenen teknolojik altyapıları ile bekledikleri performansta, sorunsuz ve kusursuz hizmet sunmalarına imkân sağlıyorlar. Alo DASK 125, e-devlet ve web sitesi aracılığı ile kesintisiz şekilde hasar ihbarı alınabilmesini sağlıyor. Bunun yanında, diğer kamu kurumlarının yaptığı tespitler doğrultusunda sigortalılarından ihbar gelmesini dahi beklemeden hasar süreçlerini başlatıp ödemelerini hızla gerçekleştirmeye başladılar ve depremin üzerinden henüz 24 saat geçmeden ilk hasar ödemesini gerçekleştirdiler. Ankara Olağanüstü Yönetim Merkezi'nde bulunan DASK TIR'ı ve hasar ekiplerinden bir grup bölgeye intikal etti.

10 gün Kahramanmaraş'ta kalan DASK TIR'ı, 17 Şubat 2023 tarihinde Kahramanma-

DASK HAFTALIK KAMUOYU BİLGİLENDİRMESİ

27
MART
2023

Konutlarında hasar bulunan sigortalılarımızın Alo DASK 125, e-Devlet ve dask.gov.tr üzerinden hasar başvurularını herhangi bir süre kısıtlaması olmaksızın bize iletebileceklerini hatırlatmak

YAPILAN
BAŞVURU
SAYISI*

416.021

ÖDENEN
TAZMİNAT
TUTARI**

6.502.813.066 TL

*Alo DASK 125, E-Devlet ve Dask.gov.tr kanallarından alınan hasar ihbar sayısıdır.
**İşlemi tamamlanan başvurulardan ödenen toplam tazminat tutarını ifade eder.

İhbar Adedi	416.021
Ödenen Toplam Tazminat Tutarı	6.502.813.066
Avans Talebinde Bulunan Sigortalı Adedi	15.010

ödeme yapılabilmesi için iş birliği: DASK tarafından yapılan hasar ödemelerinin Sigorta Bilgi Merkezi (SBM) tarafından adres UAVT bilgisi bazında ihtiyari konut sigortası ile eşleşmesi sağlanarak ilgili şirket ihtiyarisi ile eşleşme kayıtların şirketler ile otomatik paylaşımı sağlandı. Bu doğrultuda sigorta şirketlerinin ihtiyari poliçe hasar süreçlerinde hızlı aksiyon alabilmeleri sağlandı.

5. Henüz tahsil edilmemiş tazminat ödemeleri için sigortalılara bilgilendirme yapılması: Yapılan tazminat ödemelerinin yaklaşık yüzde 50'sinin sigortalılar tarafından tahsil edilmediği görülüyor. Sigortalılar dask.gov.tr üzerinden hasar dosyalarını görüntüleyerek tazminat ödemelerinin durumuna dair bilgi alabiliyor. Kurum olarak sigortalıların mağduriyet yaşamalarının önüne geçmek adına konuyla ilgili ilave önlem olarak aşağıdaki çalışmalar yürütülüyor;

● Henüz ödemelerini bankadan almamış sigortalıların bilgisi bölgedeki acentelere iletilecek.

● Çağrı merkezi tarafından sigortalılar aranarak bilgilendirme yapılıyor.

● 27 Mart tarihi itibarıyla sigortalıların e-devlet sistemlerine tazminat ödemelerinin yapıldığına dair bir bilgilendirme ve ödemelerini bankadan alabilecekleri "kod" mesaj olarak gönderilecek. GSM operatörleri aracılığı ile ödemelerini alabilecekleri kodlara e-devlet üzerinden erişebilecekleri bilgisi de SMS ile sigortalılara iletilecek.

● Tüm vatandaşların poliçelerindeki iletişim bilgilerini kontrol etmelerinin büyük önem taşıyor.

TOPLAM İHBAR ADEDİ DAĞILIMI

Hasar Boyutu	Adet	Oran%
PERT	21.850	5%
Ağır	27.836	7%
Orta	36.129	9%
Hafif	330.206	79%
Genel Toplam	416.021	100%

raş'ın Elbistan ilçesinde yerini aldı. Bölgenin tamamına hizmet verebilmek adına 30 Ekim 2020 İzmir Depreminde uygulamaya geçirilecek şekilde, konteyner Dask İrtibat Ofisleri kuruldu. Şu anda Malatya, İskenderun, Osmaniye, Şanlıurfa, Adıyaman, Hatay, Gaziantep, Elazığ illerinde faaliyete başladı.

Deprem çalışmaları süreci içinde alınan ilave aksiyonlar

1. DASK'ta bir ilk olarak avans ödemesi: 27 Şubat 2023 tarihi itibarıyla, web sitesi üzerinden alınıyor. Bu kapsamda yıkık, acil yıkılacak ve ağır hasarlı binalar için sigorta bedelinin yüzde 20'si, orta hasarlı binalar için ise sigorta bedelinin yüzde 10'u talep eden sigortalılara avans olarak ödeniyor. 27 Mart 2023 tarihi itibarıyla toplamda 15 bin 10 adet avans ödemesi talebi alındı.

2. Hafif hasarlı dosyalar için alternatif ödeme yöntemi: Hafif hasarlı dosya sayısı 27 Mart 2023 tarihi itibarıyla yaklaşık 330 bin adet. Bu sebeple Zorunlu Deprem Sigortası Genel Şartları'nın alternatif hasar

tespit süreçlerinin geliştirilebilmesine olanak tanınmasını göz önüne alarak yeni bir uygulama başlatıldı. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının hafif hasarlı olarak belirlediği konutlar için, vatandaşlara sigorta bedelinin yüzde 15'i direkt olarak ödeniyor. Hasar evrakını web sitesi ve e-devlet üzerinden ileten sigortalılara 72 saat içinde tazminat ödemeleri gerçekleştiriliyor.

3. İpotekli konut hasar ödemelerinde bankalarla iş birliği: Türkiye Bankalar Birliği ile yapılan iş birliği ile DASK tarafından bankaların rehin alacaklarının da göz önünde tutularak tazmin ödemelerinin yapılabilmesi ve depremlerden etkilenen vatandaşların mağduriyetinin en hızlı ve etkin şekilde giderilmesi amacıyla bireysel muvafakatname yerine topluca işlem yapılması sağlanarak bu sayede 50 bin TL'ye kadar olan hasarlar doğrudan sigortalıların hesaplarına hızlıca gönderiliyor.

4. İhtiyari konut sigortalarında hızlı

“Yaşanan altyapı sulama ve bakım aksaklıkları ürün kaybını ve verim düşüşünü beraberinde getiriyor”

Şubat ayında yaşanan depremden etkilenen illerdeki bölgeler, Türkiye tarım arazilerinin yaklaşık yüzde 17'sini oluşturuyor. Ceviz Üreticileri Derneği Eş Başkanı Ömer Ergüder, ceviz başta olmak üzere Türkiye tarımında önemli bir potansiyele sahip olan bu bölgelerde deprem nedeniyle sulama başta olmak üzere altyapı sorunları yaşandığını ve bunun da verim kaybına sebep olabileceği bilgisini verdi.

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü Öğretim Üyesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mehmet Sütyemez ise bölgede iş gücü kaybına ve olumsuz sonuçlara dikkat çekerek “kısa orta ve uzun vadeli plan” yaparak sorunların acilen çözülmesi gerektiğinin altını çizdi. Ülkemizde yerli ceviz üretimini ve tüketimini artırma hedefiyle yola çıkan Ceviz Üreticileri Derneği (CÜD) Eş Başkanı Ömer Ergüder, 6 Şubat'ta Kahramanmaraş'ta meydana gelen ve çevresindeki 10 ili etkileyen afetin, bölgedeki tarım faaliyetlerini olumsuz etkilediğini söyledi. Kahramanmaraş başta olmak üzere Malatya, Adıyaman ve Hatay bölgelerindeki ceviz bahçelerinin etkilendiğini ifade eden Ergüder, altyapı kaynaklı sulama ve bakım konularında yaşanan aksaklıkların ürün kaybını ve verim düşüşünü beraberinde getirebileceğinin altını çizdi. Sulama ve bakım sorunlarının tarımsal üretim faaliyetlerinin gecikmesi veya yapılamamasına neden olabileceğini belirten Ergüder, hasat edilmiş ve depolanmış ürünlerin çoğunun zarar görebileceğini ifade etti.

Öte yandan depremin, bölgedeki meyve bahçelerinin sulama altyapılarına da zarar verdiğini söyleyen Ergüder, “Yaşadığımız deprem felaketi nedeniyle, ceviz başta olmak üzere sert kabuklu meyvelerde fiyatlar da etkilenecektir diye tahmin ediyoruz. Kahramanmaraş'ta ce-

viz ve tarım açısından çok önemli bir merkez bulunuyor. 1995 yılında 135 dekar alanda kurulmuş 'Sert Kabuklu Meyveler Gen İslah Merkezi'. Deprem sonrası yapılacak konutlar için ne yazık ki bu merkezin yer aldığı bölgeler seçilmiş durumda. Ceviz Üreticileri Derneği olarak, söz konusu alanların depremzedelere yapılacak yeni yaşam yerleri için tek seçenek olmadığını düşünüyoruz. Hem cevizin hem de tarımın geleceği adına bu konutların başka bir alanda inşa edilmesi daha doğru olacaktır. Konuyla ilgili gelişmeleri yakından ve kaygıyla takip ediyoruz" dedi.

"Sulama altyapılarındaki sorunlar acilen giderilmeli"

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mehmet Sütyemez ise Türkiye ceviz üretiminin yüzde 7'sinin Kahramanmaraş, yaklaşık yüzde 20'sinin de depremden etkilenen diğer illerde gerçekleştiğini söyledi. Prof. Dr. Sütyemez, depremin etkilediği illerde özellikle iş gücü konusunda olumsuz yansımalarla karşılaşılacağını belirtti. Kahramanmaraş'ın, deprem bölgeleri içerisinde oransal olarak en fazla ceviz üretim payına sahip olduğuna dikkat çeken Sütyemez, Türkiye'de özellikle bitkisel üretime ait fiyatları tahmin etmenin çok kolay olmadığını vurguladı. Önceki yıllarda küçük iklim hareketlenmelerinin, başka ülkelerdeki gelişmelerin, raflarımızdaki ürünlere farklı oranlarda yansıdığına şahit olduklarını ifade eden Sütyemez, sert kabuklu meyvelerin en çok yetiştirildiği alanların, depremden etkilenen illerinin sınırları içerisinde yer aldığını dile getirdi.

Depremin, bölgelerdeki meyve bahçelerinin sulama altyapılarına değişik seviyelerde zararlar verdiğini kaydeden Sütyemez, "Bu zararın ceviz, antepfıstığı ve badem üretimine ne oranda yansıtacağı konusunda şu anda bir fikir söylemek doğru olmasa ürünlerin fiyatlarına bir etkisi olacağını öngörüyoruz" diye

konuştu. Cevizin diğer sert kabuklu meyvelere göre suya karşı daha hassas olduğu bilgisini de veren Prof. Dr. Sütyemez, "Bahçelerdeki sulama altyapılarındaki sorunların acilen giderilmesi ve bu işlem sırasında ceviz bahçelerine öncelik verilmesi gerekiyor. Bölgedeki üretimi teşvik edecek ekstra desteklerle, ceviz üreticisinin moral ve motivasyonunu da yükseltmek gerekiyor" şeklinde konuştu.

Tarımdaki verimin deprem öncesine ulaşması için yapılması gerekenler

Deprem bölgesindeki meyve yetiştiriciliğinin genelinde görülen aksaklıkların çözümünün "kısa orta ve uzun vadeli plan ve programlar" dâhilinde yapılması gerektiğinin de altını çizen Prof. Dr. Mehmet Sütyemez, tarım sektöründe çalışan işletmelerin bu büyük felaket öncesi dönemlerine ulaştırmak ve kalıcı ortamın sağlanması için yapılması gerekenleri şöyle sıraladı:

- Deprem bölgelerinde zarar gören başta sulama olmak üzere tüm tarımsal altyapı eksikleri giderilmeli veya yeniden yapılmalı.
- Tarımsal ekonomi ve istihdam açısından destekler artırılmalı ve bölgede üretim yapanlar nezdinde göçe engel olacak tedbirler alınmalı.
- Bölgede mevsimlik tarım işçilerinin istihdamı için tedbirler alınmalı.
- Üreticilere tohum ve gübre, tarımsal ekipman desteği verilerek bölgedeki üretim desteklenmeli
- Bölgedeki kaynak sularının kullanıldığı alanlarda kimyasal yapı gözden geçirilmeli.
- Tarımsal üretim sektöründen işten ayrılma/çıkartılmanın önüne geçilmesi için deprem bölgesine yönelik ek destekleme plan ve programları uygulanmalı.
- Bölgelerin ekolojik ve sosyal yapı özellikleri dikkate alınarak entegre havza rehabilitasyon projeleri yapılmalı.
- Bölgenin tarımsal üretimindeki etkilerini belirlemek amacıyla konu paydaşlarıyla

etkin çalışmamalar yapılmalı.

- Hasar görmüş depolama tesisleri iyileştirilmeli.
- Muhtemel göç sebebiyle boş kalacak arazilerin bakanlık tarafından tespit edilmeli ve kiralanarak üretime yönlendirilmeli.
- Bölgenin yeniden rehabilitasyonu kapsamında, tüm tarımsal sektörler kapasitesine göre finansman destekleri sağlanmalı.
- Depremzedeler için yapılacak konut alanlarında mutlaka bilimsel verilere göre hareket edilmeli. Bitkisel üretim, islah ve gen kaynakları kapsamında bilimsel altyapıların kurulduğu alanlarda asla konut yapılmamalı.

"Tarımsal iş gücünün bölgede tutulması için acil tedbirler alınmalı"

Depremden etkilenen illerin, Türkiye toplam tarımsal hasılası içerisindeki paylarının yüzde 13 ile 21 arasında değiştiğini belirten Prof. Dr. Mehmet Sütyemez, bölgenin tarım arazisi varlığının, Türkiye tarım arazilerinin yaklaşık yüzde 17'sini oluşturduğunu söyledi. Türkiye'de meyvecilik yapılan alanların yüzde 26'sını oluşturan tarla tarımı alanının yüzde 16.2'sinin depremden etkilenen illerde bulunduğu bilgisini veren Prof. Dr. Sütyemez, bölgenin ceviz, kayısı, antepfıstığı, badem, zeytin, yenidoğru ve nar üretimi açısından Türkiye tarımında önemli bir potansiyele sahip olduğunu anlattı.

Tarım, hayvancılık, su ürünleri gibi ürünlerin ülkemiz açısından oldukça büyük bir kısmını oluşturan bu bölgelerde yaşanabilecek göç durumlarının kısa vadede olumsuz bir etki yaratacağını söyleyen Sütyemez, "Özellikle Hatay bölgesinde üretim potansiyelinin diğer bölgelere daha yüksek oranda olumsuz etkileneceğini söyleyebiliriz. Ancak ekonomik hayatı ağırlıklı olarak tarımsal üretime dayalı olan bölge halkı, bir şekilde bölgede kalmaya gayret ediyor. Bu yüzden tarımsal iş gücünün bir şekilde bölgede tutulmasına yönelik acil tedbirler alınması gerekiyor" değerlendirmesinde bulundu.

TOBB President M. Rifat Hisarcıklıoğlu:

Important to adopt a 'caution first then resignation' principle

There is nearly a faultline everywhere in the whole of Turkey. It is not possible to change nor ignore this reality. For that very reason, we must work to be prepared for future disasters. It is important to adopt a 'caution first then resignation' principle.

We experienced a Kahramanmaraş and Hatay epicentre terrible earthquake that affected 11 cities and nearly 14 m people directly. According to the latest data, more than 50K people were killed; circa 300K buildings were either completely and severely or partly destroyed. 2 m people have been made homeless. It is important to show these affected people that they are not alone, which is essential for being a nation. Following the disaster, both the private sector and state showed incredible harmony; 70 cities became one and flooded in solidarity to the disaster-struck regions.

A 2 trillion burden in question

According to the aftermath report, the disaster will cost the economy nearly 2 trillion extra burden. It is estimated that it is likely to downgrade the growth by 1 to 1.4 points negatively in 2023. Hence, when all put together like prospective expenditure and income loss, it will likely reach the level of GDP 2.4.

In addition to that, the historic sites that have been affected as well as infra-structure and accommodation related issues that take long to recover is too expected to hit the tourism not just in the region but the whole of Turkey as tourists will be reserved to visit these places in particular. All that factored in, the negative impact of the quake on the current accounts of Turkish economy is expected to rise to 5 billion USD in 2023.

The government needs about 130 billion TL resources to handle the public relief and monetary support needed for the region. Within this scope, victims are to be given benefits such as income support, move support, damage recovery support, rental and fuel support and emergency cash support for those who lost a next of kin. It is expected that tents, in-tent material and container homes will cost 25 billion TL, board and lodging 41 billion TL and other expenditure to be 10 billion TL for the total bill for temporary housing of the victims.

Manufacture industries in the quake region's contribution to the GDP is 11,5% 8,6%, 21,9 billion USD of total 254 billion country export in 2022 came from the cities in the quake region. The ratio of manufacture industries in the region's contribution to national GDP was 11,5 in 2021.

It is surveyed that there are 314 big 779 / 3769 (small) SMBs

and 42719 micro-level, a total of 47581 businesses in the region as well as 5K businesses in 38 industrial estates employ a total of 550K employees. The ratio of employment in industrial estates here comprises 22% of the whole industrial estate job placement nationwide and there are 31K (micro) businesses in the small industrial estates.

Not much damage in the organised industrial estates

According to raw data, there is not much damage in the organised industrial estates. Yet it is expected that due to heavy damage in energy and transport-communication network and employment, the production line is likely to be affected for some time.

The most critical and harder to sustain effect of the quake on manufacture industry is perhaps the loss of skilled workforce. In some businesses, it is expected that there shall be some critical shortages due to this issue. Based on the initial data, the total cost in the manufacture industry is expected to reach 81 billion TL of which 31 billion is building and structural loss, 25 machinery and 15 billion stock related issues.

Damage in the energy sector reaches 11.2 billion TL

According to a research, it is estimated that a total of more than 11 billion TL damage is dealt in the energy sector, of which 2.3 billion belongs to stata and the rest (8.9 billion TL) belongs to the private sector. There has been severe damage in power distribution lines and units in the region especially in Hatay G.Antep, K.Maraş and Adiyaman. 11 electric poles wiring electric distribution network of a total 1128 km and a total 4K megavoltamper power distribution units and their equipment have been affected.

The region registered a 7.4 billion food export

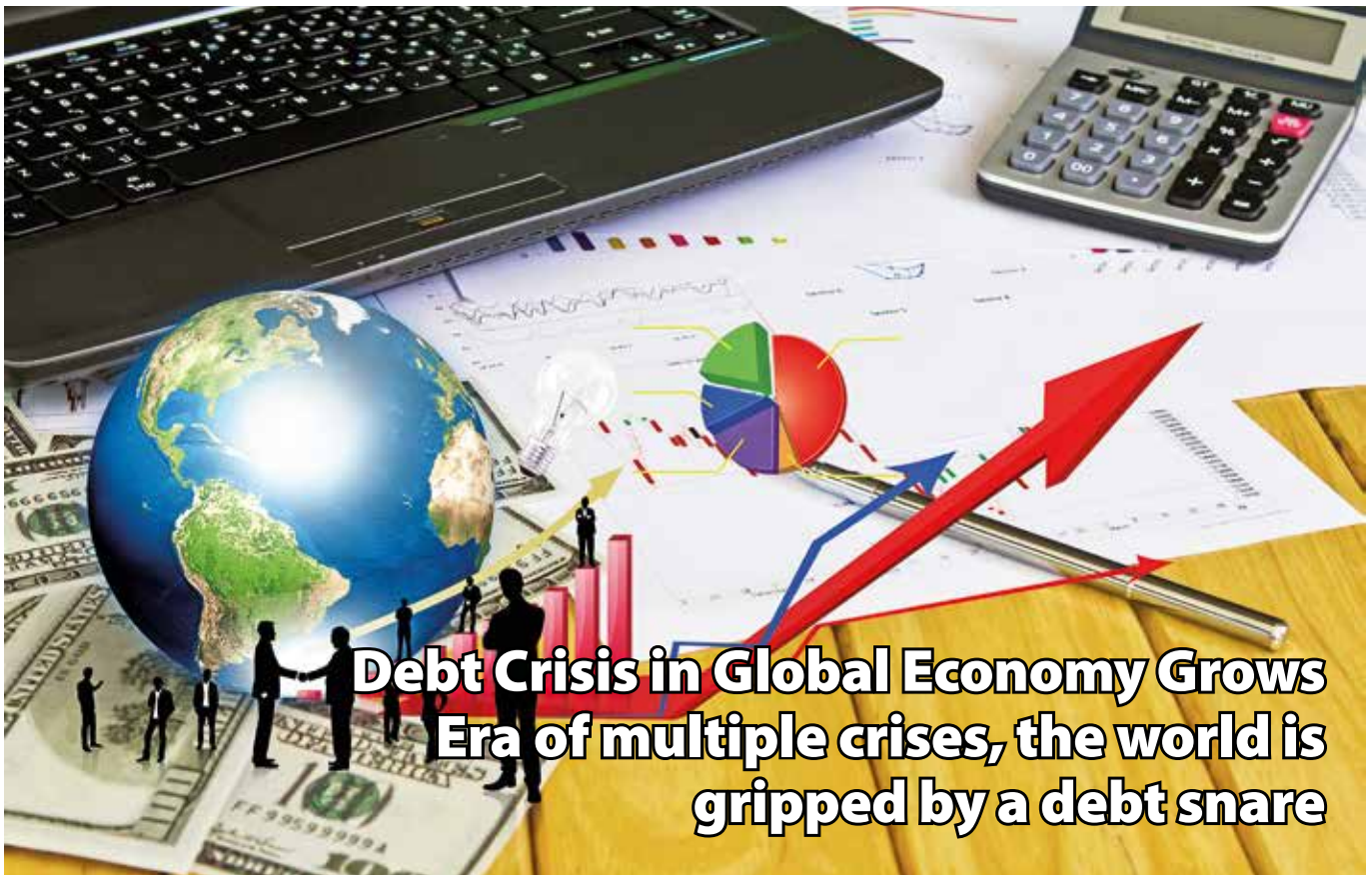
These cities are critical in terms of agriculture. 20% of fruit production and 15% of veg production in .turkey comes from the 11 cities. 7,4 billion USD of total 25 billion food export comes from the region. 17% of the total farmable lands, 17% of plant-based and 18% of animal-based production and 22%

o agricultural export is registered in the region.

When linked up, Turkey is a much stronger family

Almost the entire country is associated with faultlines and earthquakes. It is impossible to ignore nor change this reality. For that reason, we must work hard to be prepared for future disasters; adopting a critical 'caution first then resignation' principle.

We must not forget that we are each other's lifeline. We are going to recover together in a sense of solidarity and mobilisation for when linked up, Turkey has always managed to be a much stronger family, which we saw countless times in our not-so-far past. We are all side by side with our victim brothers and sisters, linked up to help them recover quickly. We will rebuild and reclaim our earthquake-stricken cities together and erect them again. The day is first and foremost is to get together, be one, link up and embrace each other with the same mentality. Together we will rise above this all.

Did you know that the zombie individuals companies and governments lifted since 2008 economic crisis in the wake of credit bombardment and fiscal policies that show tendencies of quantitative easing now face serious financial problems?

Did you know that the zombie individuals companies and governments lifted since 2008 economic crisis in the wake of credit bombardment and fiscal policies that show tendencies of quantitative easing now face serious financial problems?

Did you know that as of 2021 the indebtment ratio of world economy reached 300 trillion USD growing by 350%? If the whole world worked non-stop for 4 years, this could only be cleared. So why do you think there is this debt snare when the world experiences a multiple debt era?

Did you know that indebtment is critical for the world economy operative? Think this way, you want to buy one of the latest models cars but since you are an average income worker, you don't have enough means to do so. But how does the system work? You either get indebted borrowing from the loved ones and/or your contacts or from a bank. Technically speaking, you own the car, yet due to the debt the bank or your relatives own the car in reality.

Just like that, states too need indebtment for the projects they want to operate as every state can only mint as much money as they make within their GDP. Quite understandably, if your economy is not producing much and your industry is generally only dependent on assembly and on top, you decline your agricultural production and your inflation goes over the roof, you will probably seek to find financing for your projects. Classic that just like you personally seek finance from high street banks, states too do so from

the World Bank, Development Banks and IMF to execute their high-profile projects and/or to clog their fiscal deficits. At this precise moment, G7 countries aside, all the remaining countries owe to the big shots.

The never-ending debt spiral

You may choose to wear a wry smile saying that 'debt is the whip of a hero', however, the bitter end is that this is a never-ending spiralling debt crisis for the developing nations for some reason. In fact, let alone ending, this is rather a growing situation for them every year.

If you are ready, we are going to share with you the research on the world economy that is further being pushed into the debt crisis. Of course, we are going to make the finale of this article on Davos Summit that hosts every year the world leaders trying to show how crooked the system really is.

Let's give you a tip; the number of leaders that are keen to enjoy their caviar in their luxury Davos suites is rapidly decreasing. Do you think they are bored of caviar or that they don't want to show the anguishing side of the world their lavish extravagancy prior to the looming elections? As French President notes as well 'the period of abundance is over. We must now all be ready for the period of multiple crises.' It is of course possible to be prepared. Whilst doing so, one must steer towards production economy and minimise external loans.

Even if the whole world works non-stop, it takes 4 years to clear the debts

Since so far you have grasped the

importance of indebtment for countries, we can now underpin some important nuances. First the 2008 global economic crisis then the impact of the pandemic, unfortunately, both sparked an unbelievable never-seen-before growing debt crisis round the world finally tipping the scales at 300 trillion USD. 'Ladies and gentlemen, yes! In order to grasp the figure better, take this! The debt of the rich aside, the debt of the world reached 349 folds of its whole production.'

In other words, the whole world needs to work non-stop for 4 years in order that they can clear their whole debt to the rich. This exactly looks like the story of you that presents you work round the clock the whole year to clear your credit card debt. Remember that same card you slammed away in a drawer or you ripped out with a holepunch. Therefore, we focus so much on debt clearing that interestingly we sadly again turn to it. This is exactly the same for developing countries. That unfortunate series of events will never cease until you borrow from the rich developed countries. As you are trapped in the debt snare, there is somehow a relaxation in the country.

Countries that never have a system and principles shall never prosper

Oh, by the way, what happened to the aristocratic academics that span the rhetoric, 'the world is developing and all is much more equal.'? It may be critical to make a note here. We never aim by this research to bring people and policy-makers down to despair; on the contrary, we work to tell right and what is going in the world. As you know very well, since we are often so entrenched in unimportant internal dispute and conflicts, we often realise too late what the missing train might really mean for us, often sadly watching behind or trying to reach up.

But what really happens in the world that leads us into this lethargic debt crisis? Here, we shall put aside the polarisation in our country and go into details as we never saw anywhere in the world a happy camp that is being convinced to buy the lesser evil. If there is not a working system that is aligned with rules in place or any informed principles, it does not really matter who governs you for neither opportunists nor the tendencies of the policy-makers will cease.

doğanın
hayat
bulduğu
şişe

Beypazarı
Karakoca

HAVADA, KARADA, AÇIK DENİZLERDE

► “DÜNYANIN REDÜKTÖRÜ”

“A World of Gearboxes”
for the universe from “YILMAZ”

> Dünyanın tercih ettiği redüktörlerden “Dünya Kadar” üretiliyor ve tüm dünyanın kullanımına sunuyoruz. Avrupa’dan Asya’ya, Amerika’dan Afrika’ya tüm dünyada 100’den fazla ülkeye yaptığımız ihracatla “YILMAZ REDÜKTÖR” adını gururla tanıtıyor, ekonomiye değer katıyoruz.

> By producing whole lots of gearboxes as “YILMAZ” and exporting to more than 100 countries all over the world from Europe to Asia, from America to Africa, we are proud of serving the universe and adding value to the economy.

Yılmaz Redüktör San. Tic. A.Ş.
Atatürk, Lozan Cd. No:17, 34522 Esenyurt/İstanbul
Tel : +90.212.886.90.00
E-Posta yilmaz@yr.com.tr

www.yr.com.tr